

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV LENDAVA
KULTÚREGYESÜLETEK KÖZSÉGI SZÖVETSÉGE LENDVA

Zbornik

Antológia

Pobiralci rose
Harmatfogók

Literarni večeri 2018
Irodalmi esték 2018

Zbornik
Antológia

Pobiralci rose Harmatfogók

Literarni večeri 2018
Irodalmi esték 2018

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV LENDAVA
KULTÚREGYESÜLETEK KÖZSÉGI SZÖVETSÉGE LENDVA

Lendava, 2018 ∞ Lendva, 2018

LITERARNI VEČERI 2018 ∞ IRODALMI ESTÉK 2018

Avtorji ∞ Szerzők:

LIDIJA ALT, VERONA AUGUŠTIN, RADE BAKRAČEVIĆ, MARIJA BIBER,
TATJANA BOGDAN, ZLATKA FRAJZMAN-PUPA, ROMANA GLAVAČ,
MILAN HAJDINJAK, NATAŠA HORVAT, DANIJELA HOZJAN,
IVANKA KLOPČIČ CASAR, FRANC KOREN, GABRIELA LISJAK, JANJA MAGDIČ,
JOVAN MIRKOVIĆ, OLGA PAUŠIČ, BERNADETTE POJBIČ, ALEKSANDER RUŽIČ,
BISERKA SIJARIČ,
ANDREA SCHNEIDER, ANITA SZUNYOG, TAMARA ŠPITALER ŠKORIĆ,
MIRJANA ŠTEFANICKI ANTONIĆ, ZÁGOREC-CSUKA JUDIT IN SLAVICA ZVER

*Lektoriranje in prevajanje slovenski jezik ∞ Lektorálás és fordítás szlovén nyelven:
Olga Paušič*

*Lektoriranje in prevajanje madžarski jezik ∞ Lektorálás és fordítás magyar nyelven:
Bea Feher*

*Lektoriranje in prevajanje hrvaški in srbski jezik ∞ Lektorálás és fordítás horvát és
szerb nyelven: Rade Bakračević*

Oblikovanje ∞ Grafikai tervezés: Andrea Schneider

*Založila ∞ Kiadó: Zveza kulturnih društev Lendava, 2018; Kultúregyesületek Községi
Szövetsége Lendva, 2018*

*Uredniški odbor ∞ Szerkesztők: Danijela Hozjan, Olga Paušič, Andrea Schneider
Judit Zágorec-Csuka in Franc Koren.*

Tisk ∞ Nyomada: Tiskarna ARMA Lendava

Naklada ∞ Példányszám: 100 izvodov; 100 példány

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-82(082)

POBIRALCI rose : literarni večeri 2018 : zbornik = Harmatfogók : irodalmi esték 2018
: antológia / [avtorji Lidija Alt ... [et al.] ; prevajanje slovenski jezik Olga Paušič, madžarski
jezik Bea Feher, hrvaški in srbski jezik Rade Bakračević ; uredniški odbor Danijela Hozjan ...
et al.]. - Lendava : Zveza kulturnih društev = Lendva : Kultúregyesületek községi szövet-
sége, 2018

ISBN 978-961-94507-0-3

1. Vzp. stv. nasl. 2. Alt, Lidija 3. Hozjan, Danijela

COBISS.SI-ID 95251713

Recitatorji/interpretatorji besedil – A szövegek előadói: Jasna Bači, Kristina Szóke, Anica Varga, Jerica Trojak, Maruša Kocet, Zlatka Frajzman in Lilijana Jeza (7 recitatorjev) Likovniki/Képzőművészek in drugi ustvarjalci: Tamara Halužan iz Maribora, Larisa Kraljič iz Trimlinov, Slavica Zver s Hotize, Tamara Špitaler Škorič iz Pinc, Marjana Kmet iz Cvena, Ana Pražen, Tatjana Bogdan iz Gaberja.

Zahvaljujemo se sponzorjem, lektorjem, prevajalcem, recitatorjem in vsem ustvarjalcem.

Köszönetet mondunk a szponzoroknak, a lektoroknak, az előadóknak és az alkotóknak.

Izdajo zbornika so nam omogočili: Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in Občina Lendava.

Az antológia nyomtatását lehetővé tették: Szlovén Köztársaság Kulturális Közalapítvány és Lendva Község.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-82(082)(0.034.2)

POBIRALCI rose [Elektronski vir] : literarni večeri 2018 : zbornik = Harmatfogók : irodalmi esték 2018 : antológia / [avtorji Lidija Alt ... [et al.] ; prevajanje slovenski jezik Olga Paušič, madžarski jezik Bea Feher, hrvaški in srbski jezik Rade Bakračević ; uredniški odbor Danijela Hozjan ... et al.]. - El. zbornik. - Lendava : Zveza kulturnih društev = Lendva : Kultúregyesületek községi szövetsége, 2018

Način dostopa (URL): <http://www.zkd-lendava.si-pobiralci-rose-zbornik-zkd>

ISBN 978-961-94507-1-0 (pdf)

1. Vzp. stv. nasl. 2. Alt, Lidija 3. Hozjan, Danijela
COBISS.SI-ID 95251969

Zbornik Pobiralci rose je izdan tudi v elektronski obliki.

Vsebina je dosegljiva na spletni povezavi: <http://www.zkd-lendava.si-pobiralci-rose-zbornik-zkd>.

A Harmatfogók c. könyv tartalma az alábbi linken található: <http://www.zkd-lendava.si-pobiralci-rose-zbornik-zkd>

A Harmatfogók c. könyv tartalma az alábbi linken található:

<http://www.zkd-lendava.si-pobiralci-rose-zbornik-zkd>

BESEDA UREDNICE

PREHOJENA POT

Spoštovani ljubitelji literature, cenjeni ustvarjalci!

Minilo je šest let od začetka našega ustvarjanja na literarnem področju v okviru Zveze kulturnih društev Lendava. Prehodili smo lepo pot, ki je bila posuta z različno pisanim cvetjem, včasih tudi s trnjem in kamenjem, z lužami in preprekami, vendar smo vztrajno šli po njej, jo vzdrževali in ohranjali in na koncu vsakega leta je bila naša pot urejena, posuta z najlepšimi cvetlicami in okrašena s slikami naših likovnih ustvarjalcev, iz katerih je izžarevala energija vsakega posameznika.

Pesmi, proza, dramska besedila, pravljice, anekdote v jezikih narodov in narodnosti, ki živijo na območju Občine Lendava in širše, govorijo o življenju in delu, o veselju, žalosti, ljubezni, željah in sanjah ljudi, ki neutrudno hodijo po prekmurski zemlji, in seveda o čustvih posameznega literarnega ustvarjalca, ki je v zbornik prispeval svoje občutke in doživetja. Na devetih literarnih večerih je v sezoni 2017/18 izpod peresa 26 literatov nastalo 156 literarnih prispevkov, od tega 122 pesmi in 33 proznih besedil v slovenskem, madžarskem, hrvaškem, romskem in srbskem jeziku. Žal pa ni nobenega dramskega teksta, a morda že še bo.

Spomini so nekaj lepega, neuničljivega in nepozabnega, pa naj tako tudi ostane in naj nas duh ustvarjalnosti vodi po pravih poteh še naprej.

Moja želja je, da nadaljujemo naše delo, se srečujemo, doživljamo skupaj lepe trenutke, pristne medsebojne odnose in ustvarjamo sinergijo vsega kreativnega na ljubiteljskem področju.

Zahvaljujem se vsem, ki vztrajate, nas podpirate in nam vlivate novih moči za nove ideje, načrte in doživetja, ki so ali še bodo zapisana v zborniku Pobiralci rose.

V Lendavi, septembra 2018

*Danijela HOZJAN,
predsednica ZKD Lendava*

ELŐSZÓ

BEJÁRT ÚT

Tisztelt irodalomkedvelők, tisztelt alkotók!

A Kultúregyesületek Községközi Szövetsége Lendva keretében, az irodalom területén hat évvel ezelőtt kezdtünk el alkotni. Szép utat jártunk be, amely különböző színekre festet virágokkal volt meghintve, olykor tövisekkel és kövekkel megszórva, pocsolókkal és egyéb akadályokkal volt teli, de ennek ellenére kitartóan haladtunk előre. Utunkat óvtuk, fenntartottuk. Minden év végén a legszebb virágok lepték be azt, alkotóink festményei díszítették, amelyekből csak úgy sugárzott az erő.

A verseket, a prózai és a drámai szövegeket, a meséket, az anekdotákat a Lendva Községben és az azon kívül élő emberek többnyelvűsége jellemzi. A művek az életről, a munkáról, a boldogságról és a szomorúságról, a szerelemről, a kívánságokról, az emberek álmairól, érzelméről szólnak. Azokéről, akik a muravidéki földön járnak, akik nagy mértékben hozzájárultak a kiadvány létrejöttéhez. Az antológiában 156 irodalmi műfaj járul hozzá, amelyekből 122 vers, 30 próza, 2 mese és 1 humor, melyet 26 slován, magyar, horvát, romá és szerb nyelven írtak.

Az emlékek gyönyörűek, elpusztíthatatlanok, feledhetetlenek – maradjon is így, s az alkotás szelleme továbbra is vezessen bennünket a helyes úton.

Azt kívánom, folytassuk munkánkat, találkozzunk, éljünk át szép és őszinte pillanatokot, s hozzunk létre egyfajta szinergiát a kreativitás területén.

Köszönöm mindenkinek! Köszönöm a kitartást, a különféle ötletek támogatását, az új tervekhez való buzdítást, amelyeket a Harmatfogók már most vagy még a jövőben papírra vetünk.

Lendván 2018 szeptemberében

*HOZIAN Danijela
a Lendvai KKSz elnöke*

ZBORNIKU POBIRALCI ROSE NA POT

Čeprav živim v Lendavi že skoraj 60 let, me še vedno znova prijetno preseneti, kako zagnano in s polno navdušenja ustvarjajo tukajšnji ljudje na področju kulturno-umetniških dejavnosti in ohranjanju dediščine. Ne nazadnje je dokaz za to tudi tale zbornik, ki je luč zagledal že 6. leto.

Z literarnimi ustvarjalci, ki so se družili na »dvojki« na osmih literarnih večerih, da so lahko pripravili izbor svojih del za novo številko zbornika, sem se nekajkrat srečala. So zelo pisana družina glede let, izobrazbe, narodnosti, značaja – vsem pa je skupna ljubezen do lepe besede. Ustvarjali so v svojih maternih jezikih: slovenščini, madžarščini, hrvaščini, srbščini in romskem jeziku. Že ta multijezičnost je nekaj posebnega in tudi dokaz, da jezik ne more biti prepreka, ki bi osiromašila prijetna druženja. In ta so bila res taka. Slovenistke smo jim pripravile kratke teoretične napotke glede različnih literarnih zvrsti, metrike, stalnih pesniških oblik, določile temo, nato pa je kar steklo samo od sebe. Nastajale so manjše in večje umetnine, vsem pa je bilo skupno to, da so prihajale iz duše, iz srca. Avtorji so svoja doživetja, čustva, misli in razmišljanja izlili na papir in jih sedaj delijo z nami. K pestrosti so svoje prispevali še likovni umetniki. Malce pogrešam dramske prizore, a upam, da bo v sledeči številki zbornika nastalo tudi kaj na tem področju.

Ni na nas, da jih sodimo oz. ocenjujemo, pač pa da jih sprejmemo. Da se vživimo, preberemo napisano, si zapomnimo, kar nam je všeč. Da potujemo skupaj z njimi po svetu, ki je tudi naš. V katerem so ljubezen, strah, svetloba in tema. Pa razumevanje in zaupanje, a tudi človeška zloba in hinavščina.

Vse pesmi in zgodbe so pričevanje časa, v katerem živimo. So odraz zadovoljstva in sreče z našo okolico, a tudi utesnjenosti in negotovosti, ki jo prinaša bodočnost.

Obenem so ti »nabiralci rose« dokaz, da za ustvarjanje zadošča dobra volja in skupni cilj. Imajo »časo čarodejno«, v katero zbirajo svoje bisere. Le-ta pa lahko postane »časa nesmrtnosti«.

Ana Matjašec

ÚTRA FEL HARMATFOGÓK

Habár már majdnem 60 éve Lendván lakom, mindig újra és újra kellemesen meglep az a tény, hogy az itteniek milyen buzgósággal és lelkesedéssel alkotnak a kulturális és művészeti területen, hogy milyen lényeges számukra az örökség fennmaradása, továbbadása. Erről ez a kiadvány tesz tanúbizonyítást, hiszen idén immár 6. éve látott napvilágot.

Többször találkoztam azokkal az irodalmi alkotókkal, akik az egykori „kettesen” nyolc irodalmi estet töltöttek együtt azzal a céllal, hogy összeálljon a Harmatfogók legújabb kiadványa. Egy nagyon színes társaságról beszélhetünk, hiszen tagjai különböző korosztályok, végzettségek, nemzetiségek, jellemek képviselői. Ennek ellenére egy dolog közös bennük – a szép szó iránti szeretet. Anyanyelvükön alkottak, lehet ez szlovén, magyar, horvát, szerb vagy éppen a roma. Ez a többnyelvűség igazi különlegességnek számít, amely azt igazolja, hogy a nyelv nem jelent akadályt, hiszen ebben az esetben is gazdagabbá varázsolta az együtt töltött pillanatok. Mi, nyelvészek, rövid elméleti útbaigazítással láttuk el az alkotókat, bemutattuk nekik az irodalmi műfajokat, a versek metrikáját, meghatároztuk a témát – a többi már jött magától. Kisebb, nagyobb alkotások születtek, de mindegyik szívből jött. Az alkotók élményeiket, érzelmeiket, gondolataikat vetették papírra, ezek vannak most előttünk. A választékossághoz hozzájárultak a képzőművészek is. Igaz, a kiadványban egy kicsit hiányolom a drámai jeleneteket, de remélem, hogy a következő számban ezekből is több lesz.

Nem ítélnünk kell. Feladatunk az elfogadás, a leírtak elolvasása, a nekünk tetsző gondolatok megjegyzése. Együtt kell velük utaznunk abban a világban, amely a miénk is. Abban, amelyben ott a szeretet, a félelem, a fény és a sötétség, a megértés és a megbízás, az emberi gonoszság és a képmutatás.

A versek, a különféle történetek a jelent mutatják be. Visszatükrözik a környezetünkkel való elégedettséget és boldogságot, valamint a korlátozottságot és a bizonytalanságot, amelyet magával hoz a jövő.

Ugyanakkor ezek a „harmatfogók” bebizonyították, hogy az alkotáshoz elég a jó kedv és a közös cél. „Varázsserlegükben” gyűjtik gyöngyszemeiket. Ez a serleg pedig könnyedén hallhatatlanná is válhat.

Matjašec Ana

PODATKI O AVTORJIH - LITERARNI VEČERI ZKD LENDAVA 2018 ∞
A LENDVAI KKSZ IRODALMI ESTJEI 2018 - A SZERZŐKRŐL

Lidija Alt

Že od nekdanj rada spletam misli, ki so povezane z naravo, medčloveškimi odnosi, s trenutnim razpoloženjem, z mojim življenjem in življenjem drugih ljudi ... Rada se vračam v preteklost, listam spomine, ki mi izzovejo različne občutke in razmišljanja. Pesmi objavljam v zborniku Pobiralci rose, v reviji Lindua in v Šolskih razgledih.

Gondolataim gyakran a természethez, az emberi kapcsolatokhoz, a hangulatomhoz, az életemhez, valamit az engem körülvevő emberek életéhez kötődnek ... Szeretek visszagondolni a múltra, emlékeim között barangolva különböző érzések, érzelmek jönnek a felszínre. Alkotásaim a következő folyóiratokban olvashatók: Harmatszedők, Lindua, Šolskirazgledi.

Verona Auguštin

Iz mladosti je ostala želja, ki je tedaj nisem mogla uresničiti: pisati, pisati - brati, želja po znanju. Sanje so šle mimo mene. Sedaj se moje sanje delno vračajo, vzela sem si majhen prostor, kjer uresničujem delček sebe. Poezija me osrečuje, to je, kar čutim, vidim, tipam ... Moje pesmi najdete v reviji Lindua.

Ifjúságom nagy vágya teljesült azzal, hogy írok. Az álmaim elementek mellett. Most szép lassan visszatérnek. Van egy kis helyiségem, ahol megvalósítom önmagamát. A versírás örömet szerez, hiszen benne van mindaz amit érzek, látok, tapintok... Verseim a Lindua folyóiratban olvashatóak.

Rade Bakračević

Rojen sem bil 24. 6. 1939 v Raški. Po poklicu sem univ. dipl. inž. Študij sem končal v Ljubljani, sedaj pa živim v Radencih. Z novinarstvom in pisanjem se ukvarjam že od gimnazijskih let. Sem član mednarodnega in slovenskega društva novinarjev. Svoje pesmi in prozna dela sem objavil v več knjigah in časopisih.

1939. 6. 24-én születtem Raškában. Mérnök vagyok. Az egyetemi tanulmányaimat Ljubljanában fejeztem be, jelenleg Radencin élek. Újságírással és írással a gimnáziumi éveim óta foglalkozom. Az újságírók nemzetközi és szlovéniai egyesületének is tagja vagyok. Verseim és prózáim több könyvben és újságban láttak napvilágot.

Marija Biber

Že 75 let živi v Podturnu na Hrvaškem. Rada se druži in je že preko 40 let je članica KUD Podturen, kjer sodeluje v krožku ročnih del. Rada pa tudi prime za pero in napiše kakšno pesem, obuja spomine na mlada leta in občuduje prečudovito naravo, ki jo obdaja, ter žuborečo reko Muro.

Immár 75 éve él Horvátországban, pontosabban Podturnban. Szereti a társaságot, már 40 éve a Podturen Kulturális Egyesület tagja, melynek keretében fontos szerepet tölt be a kézimunka szakkörnél. Gyakran tollat ragad és papírra veti ifjúkori emlékeit, vagy éppen feleleveníti a természet szépségeihez kapcsolódó emlékeit.

Tatjana Bogdan

Tatjana Bogdan iz Gaberja se z ljubiteljsko kulturo ukvarja že več kot 20 let. Poučuje prekmurske ljudske plesе, občasno napiše kakšno besedilo za gledališke skupine, predvsem pa rada potuje in po vrnitvi domov z veseljem pripravi kakšno potopisno predavanje. Še posebej pa uživa v fotografiranju.

Že vrsto let pripravlja samostojne fotografske razstave in sodeluje na različnih natečajih za fotografijo, kjer je dobila že številna priznanja in nagrade. Je predsednica kulturnega društva Lendava, tajnica kulturnega društva "Zarja" Gaberja ter članica nadzornega odbora ZKD Lendava.

A Gyertyánosi Bogdan Tatjana már több mint 20 éve tevékenykedik a műkedvelő kultúra területén. Többek között néptáncoktatással is foglalkozik, olykor szövegeket ír a különböző színházi csoportoknak. Emellett nagyon szeret utazni, a barangolásain szerzett tapasztalatairól pedig élménybeszámolók keretében mesél. Tatjana a fényképezés szerelmese. Már több éve önálló fotókiállításokat szervez, valamint különféle pályázatokra is szívesen bejelentkezik, ahol már nem egyszer elismerésben is részesült. A Lendvai Kultúregyesület elnöke, a Gyertyánosi Hajnal Művelődési Egyesület titkára, valamint a Lendvai Kultúregyesületek Községi Szövetségének Felügyelő Bizottságának tagja.

Zlata Frajzman-Pupa

Življenje moje je krog ... rojena Maribočanka, novosadske mentalitete, kje sem preživela del svojega življenja – nazaj v Slovenijo – Lendavo. Tu sem doma, tu je moj dom, ustvarjam, pišem poezijo in sem ena od tistih, ki strmi k povezovanju, in gradnjo mostu med ljudmi na kulturnem – ljubiteljskem področju. Življenje moje je krog ... sem rojena Mariborčanka, a novosadske mentalitete; V Novem Sadu sem namreč preživela del svojega življenja, nato pa se ustalila v Lendavi. Tu sem doma, tu je moj dom, ustvarjam, pišem poezijo in sem ena od tistih, ki stremi k povezovanju in gradnji mostov med ljudmi

na ljubiteljskem kulturnem področju.

Életem egy kör ... Maribori születésű vagyok, újvidéki mentalitással, ott éltem le életem egy részét – vissza Szlovéniába, Lendvára. Itt élek, ez az otthonom, itt alkotok, írok. Egyike vagyok azoknak, akik az emberek közti köteléket szeretnék erősíteni a műkedvelő tevékenység és a kultúra területén.

Romana Glavač

Prihajam iz Velike Polane, sem profesorica razrednega pouka, že več kot desetletje zaposlena na OŠ Franceta Prešerna v Črenšovcih. Sem članica Kulturno-turističnega društva Črenšovci, kjer se udejestvujem kot amaterska igralka. V prostem času tudi slikam. Lani je izšla moja prva knjiga z naslovom Čarobno pero: 7 pravljic za male in velike. Knjigo je izdalo KTD Črenšovci, v knjigi so poleg pisane besede tudi moje ilustracije. Knjiga in pravljice so bile med otroki in odraslimi zelo dobro sprejete.

Velika Polanából jövök, osztálytanítói szakot végeztem és már több mint egy évtizede tanítok a France Prešeren Általános Iskolában Čerenšovcin. A črenšovcii Kultúralis és Turisztikai Egyesület tagja vagyok, ahol amatőr színhátszással is foglalkozom. Szabadidőmben festek. Tavaly megjelent a Čarobno pero: 7 pravljic za male in velike című könyvem, amelyet a KTD Črenšovci adott ki, a könyvet magam illusztráltam. A könyvem és a meséim elnyerték a gyermekek és felnőttek tetszését is.

Milan Hajdinjak

Sem Milan Hajdinjak, stanujem v Lendavskih Goricah. V prostem času rad pišem pesmi in hodim na sprehode. V življenju sem doživel marsikaj, tudi razočaranje v ljubezni, zato sem svoje pesmi posvetil ljubezni in iskrenosti. Sedaj pišem življenjsko zgodbo, ki bo morda kmalu zagledala luč sveta.

Hajdinjak Milan vagyok Lendvahegyről. Szabadidőmben szeretek verseket írni, sétálni. Életem folyamán már sok mindent megéltem, egyebek között szerelmi csalódást is, ezért verseimet a szerelemnek és az őszinteségnek szentelem. Jelenleg egy élettörténetet írok, amely hamarosan talán napvilágot lát.

Nataša Horvat

Sem Nataša Horvat, Romka, rojena 21. 08. 1978 na Hrvaškem, od leta 1994 pa živim v prelepi Lendavi, natančneje v romskem naselju Dolga vas. Zelo rada berem, plešem, pojem in uživam v dolgih sprehodih, ki me sproščajo in med katerimi vedno znova obujam spomine iz svojega življenja. Pisati sem začela že v osnovni šoli v času, ko sem začutila prve metuljčke v trebuhu, zato je tudi moje pisanje posvečeno ljubezni, ki je

včasih igriva, drugič boleča, vendar za vsakega od nas iskriva kot goreča sveča.

Horvat Nataša vagyok, roma nemzetségű, 1978. augusztus 21-én születtem Horvátországban. 1994-ben költöztem a csodálatos Lendvára, pontosabban a hosszúfalui roma telepre. Nagyon szeretek olvasni, táncolni, énekelni, örömet lelem a hosszú sétákban, amelyek megnyugvást hoznak, valamint idő van a régi emlékek felelevenítésére is. Általános iskolában kezdtem az írással foglalkozni, amikor megéreztem az első pillangókat a gyomromban. Ebből kifolyólag műveim a szerelmet ölelik fel, amely néha játékos, máskor fájó, de mindnyájunknak egy égő gyertya.

Danijela Hozjan

Rojena sem v Gaberju, kjer tudi živim. Že kot otrok sem rada pisala pesmice in jih prebirala svojim prijateljicam. V osnovni šoli sem napisala nekaj verzov ob dnevu varčevanja ter za različne praznike. Moje pesmi govorijo o domačem kraju, o mojih doživetjih, o letnih časih in o praznikih. Na naših srečanjih sem se opogumila in svoja razmišljanja in doživetja izlila tudi na literarnih večerih, ki jih pripravlja ZKD Lendava, ter se tako s svojimi literarnimi deli večkrat predstavila širši javnosti.

Gyertyánosban születtem és ma is itt élek. Már gyermekként szerettem verseket írni és rendszeresen felolvastam őket a barátnőimnek. Általános iskolában néhány verset írtam a Takarékoság napja és különböző ünnepek alkalmából. Verseim a hazai vidékről, az élményeimről, az évszakokról és az ünnepekről szólnak. Én is szedtem a bátorságot és gondolataimat és élményeimet különböző témakörökben papírra öntöttem az irodalmi esteken, amelyeket a Lendvai KKSZ szervez és így először mutattam be műveimet a nyilvánosságunknak.

Ivanka Klopčič Casar

Ivanka Klopčič Casar iz Murske Sobote, rojena v Strehovcih, pove zase, da je bila od malega privržena literaturi, naravi in novim izzivom. Kot sociologinja je poklicno delovala na kadrovske in socialnem področju, najdlje v tovarni oblačil Mura Murska Sobota. Prosti čas je namenjala branju knjig, planinarjenju in potovanjem. Šele po upokojitvi se je lotila pisanja prozaičnih tekstov in je doslej izdala štiri knjige. Prve tri so zbirke kratkih zgodb (Tretji polčas–2008, Popotni okruški–2010, Krhkost dvojine–2012), četrta knjižna izdaja je roman z naslovom Naključni trk–2014. Leta 2017 je bil uvrščen na seznam del za domoznansko bralno značko Zakladnice pri Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti. Svoje pripovedi objavlja tudi v zbornikih upokojenskih in drugih društev. Dogajalni prostor, z izjemo popotnih zgodb, je domače okolje. Največ pozornosti namenja avtorica ženskam. Bolj kot situacije in odnosi, v katerih se literarni liki znajdejo ali jih izzevejo, jo zanima intimno doživljanje zunanjih vzgibov. Navdih za pisanje išče torej v izpraševanju o ponotranjenih odmevih vsakovrstnih impulzov.

Casar Klopčič Ivanka Strehovcin született, jelenleg Muraszombatban él. Magáról azt mondja, hogy már gyermekkorától az irodalom, a természet, valamint az új kihívások híve. Szakmai pályafutásán szociológusként, a személyzeti és a szociális területen működött, legtöbbször a muraszombati Mura vállalatnál. Szabadidejében szívesen olvas, túrázik, utazik. Nyugdíjba vonulása után kezdett a prózai szövegek írásával foglalkozni, azóta négy könyvet is kiadott. Az első három rövid elbeszélések gyűjteménye (Tretji polčas – 2008, Popotni okruški – 2010, Krhkost dvojine – 2012), a negyedik pedig regény formájában született meg (Naključni trk – 2014). Műveit nyugdíjas és egyéb egyesületek kiadványaiban jelenteti meg. Történetei leggyakrabban a hazai környezetben játszódnak. Nagy hangsúlyt fektet a női karakterekre. Érdeklődését a külső impulzusok bensőséges megélése kelti fel.

Franc Koren

Del mene se je zmeraj odražal v pisni obliki. Zmeraj mi je bila pomembna sporočilnost, ki sem jo prepuščal verzom, gnetel v besede, sledil mislim, pretopil v stavke in jih največkrat puščal na klopeh v parku, pod pepelniki v gostilnah, podarjal potencialnim ljubicam in ljubimcem in sedaj se jih je nekaj napaberkovalo za objavo v tej zbirki. Kot pleme spermijev, ki se odpravlja na bojni pohod.

Személyiségem egy részének mindig az írás volt a kifejezőeszköze. Az üzenetközvetítés a részem, így szavakba, versbe szedtem a gondolataimat, melyeket legtöbbször a parkban a padokon, a vendéglőkben a hamutartók alatt hagytam, alkalmi szeretőknek ajándékoztam. Most néhány e kiadványban jelenik meg. Mint egy spermatorzs, amely hadjáratra indul.

Gabriela Lisjak

Sem Gabriela Lisjak, prihajam iz majhne vasice Trimlini pri Lendavi. Sem komunikativna, delovna oseba, pripravljena pomagati vsem ki pomoč potrebujejo. To pesem sem napisala na rehabilitaciji v Elerjih pri Ankaranu z zvezo Sonček-Cerebralna paraliza.

Lisjak Gabriela vagyok, a Lendva melletti Hármasmalomban lakom. Kommunikatív és munkaszerető személy vagyok, aki szívesen az emberek segítségére siet. Ezt a költeményemet az Ankarannál fekvő Elerijben töltött rehabilitáció során írtam.

Janja Magdič

Po rodu sem iz Prlekije, zdaj pa živim z družino v Veliki Polani. Delam na JSKD OI Lendava kot vodja izpostave. Moje življenje se od mladih let prepleta z ljubiteljsko kulturo – pa naj bo to folklor ali literarno ustvarjanje. Pišem že od osnovnošolskih let. Pesmi sem predstavila na različnih prireditvah doma in na Hrvaškem, sodelovala na literarnih srečanjih in tekmovanjih ter objavljala v različnih osnovnošolskih in gimnazijskih glasilih, Vestniku, Lindui ... V minulih letih se je nabralo veliko besedil iz vseh življenjskih obdobij. V pesmih izražam različne občutke ljudi in njihovih usod, rada pa pišem tudi o vsem lepem, kar nas obdaja. Papir vse prenese – zato me pisanje veseli in notranje bogati.

Prlekijai születésű vagyok, most viszont a családommal Velika Polánán élek. A SzKKK Lendvai Területi Kirendeltségén irodavezetőként dolgozom. Gyermekkorom óta kapcsolatban vagyok a múkedvelő csoportokkal, legyen az tánc, zene vagy irodalom. Versírással már általános iskolás korom óta foglalkozom. Verseimet itthon és Horvátországban is bemutatták, részt vettem irodalmi találkozókon és versenyeken, írásaim különböző iskolai és gimnáziumi újságokban, a Vestnik hetilapban vagy a Lindua folyóiratban jelentek meg. Az elmúlt években sok írásom született. A verseim az emberek érzéseit, a sorsukat tükrözik, de szeretek írni mindenről, ami szép, ami körülvesz bennünket. A papír mindent elbír – számomra ezért az írás öröm, és egyben gazdagít is.

Jovan Mirkovič

Napisal je nekaj limerik in kratkih ironičnih pesmi, predvsem v esperantu. Piše tudi črtice iz vsakdanjega življenja, ki hudomušno opisujejo človekove slabosti in nesmiselno hlastanje za dobrinami. V svojem blogu objavlja veliko anekdot in smešnic. Veliko teh kratkih zgodbic je objavljenih v esperantskem biltenu Dana fervojisto. V esperanto prevaja tudi strokovne članke s področja železnic in gradbeništva. Sodeluje v terminološki komisiji IFEF-a, kjer koordinirajo strokovno terminologijo, zato mu za druge zvrsti pisanja pogosto primanjkuje časa.

Mirkovič Jovan írt néhány rövid ironikus verset, főleg eszperantó nyelven. Ugyanúgy néhány karcolatot a mindennapokról, amelyek humorosan vázolják az emberi gyarlóságot, valamint a javak iránti szerencsétlen hajszát. A blogján anekdoták és vicces írások olvashatók. Ezek közül sok megjelent a Dana fervojisto folyóiratban. Sok vasúti és építészeti szakszöveg fordítója. Közreműködik az IFEF Terminológiai Bizottságában, ahol a szakterminológiát hangolja össze. Időhiány miatt más műfajokkal nem igen tud foglalkozni.

Olga Paušič

Sem rojena Lendavčanka in živim v rojstnem kraju; pogosto me zanese v svet, saj sem strastna popotnica in zapisovalka zanimivih doživetij. Kot slovenistka sem 38 let službovala na Dvojezični OŠ I v Lendavi, kar je močno zaznamovalo moja literarna dela za mlade. Doslej sem objavila 15 knjig, sodelujem pa tudi v lendavski literarnoumetnostni reviji LINDUA, v literarnem zborniku ZKD Lendava Pobiralci rose, v reviji JSKD Mentor in objavljam potopise v različnih slovenskih medijih. Rada pišem tudi odrska besedila tako za mlade kot za gledališke skupine odraslih. Zanimajo me aktualna družbena vprašanja, saj verjamem, da je literatura zrcalo človeka in družbe. Moja pretežno realistična proza je pogosto odsev vsakdanjika sodobne ženske, v poeziji pa se s kritično ostjo dotaknem medčloveških odnosov v današnji razčlovečeni družbi.

Született lendvai vagyok, már gyermekkorom óta szerelmese e vidéknek. Nyugdíjba vonulásom óta még nagyobb buzgalommal alkotok. A lendvai Kofetarji színjátszó csoportnak írok színdarabokat, de az iskolai színjátszó csoportokról sem feledkezem el. Vannak felnőtteknek szóló verseim, kisprózáim, fiataloknak szóló ifjúsági regényeim, és a legkisebbeknek szóló rövid történeteim. Rengeteg útirajzot jelentetek meg különböző folyóiratokban, hetilapokban vagy napilapokban. A Locutio online magazin és MojaLeta.si internetes portál állandó munkatársa vagyok, valamint a Lindua folyóirat szerkesztőségének tagja.

Bernadette Pobjič

Rojena je bila v Franciji, kjer je preživela otroštvo, mladost pa v Gaberju pri Lendavi. Sedaj živi in dela v Mariboru. Prevaja in piše v razne revije, sodeluje na literarnih natečajih in različnih literarnih večerih. V letu 2017 je v samozaložbi izdala roman pod naslovom Arabska pomlad.

Franciaországban született, gyermek- és ifjúkorát a Lendva melletti Gyertyánosban élte le. Jelenleg Mariborban él és dolgozik. Fordításai, írásai különböző folyóiratokban jelennek meg. Gyakran irodalmi versenyeken, irodalmi esteken vesz részt. 2017-ben – saját kiadásban – megjelent az Arabskapolmad című regénye.

Aleksander Ružič

Doma sem v Gornjih Petrovcih. Star sem 64 let in sem upokojeni profesor geografije in zgodovine. Za mano je 42 let neposrednega pedagoškega dela v stroki. Raziskujem lokalno zgodovino in geografski prostor severovzhodnega Goričkega. Na spletni strani OŠ Gornji Petrovci je objavljenih mojih 23 avtorskih prispevkov s tega področja. Pri založbi Franc-Franc je izšel moj prvi roman z naslovom Ko se niti čas ne premakne, v Evangeličanskem listu pa v nadaljevanjih drugi z naslovom Zaklad. Zdaj objavljajo tretjega z naslovom Zgubljeni čas. Napisal in izdal sem tudi zelo obsežno Kroniko osnovnih šol v Občini Gornji Petrovci. Za KUD Goričko pišem in režiram skeče, ki jih naši amaterski igralci zelo uspešno predstavljajo po vsem Prekmurju in širše. Naštudiranih imajo že več kot 25. V tedniku Porabje in v Porabskem koledarju, ki izhajata v Monoštru, sem do sedaj objavil številne daljše in krajše literarne prispevke, vse v goričkem dialektu. Pesmi pišem že kar nekaj časa, ampak prvih osem sem poslal kar ZKD Lendava.

Gornji Petrovcin élek. 64 éves vagyok, nyugalmazott földrajz- és történelemtanár. 42 évig tanítással foglalkoztam. Jelenleg Goricskó északkeleti részének helyi történelmével és földrajzával foglalkozom. A Gornji Petrovci Általános Iskola honlapján 23 ilyen jellegű írásom jelent meg. A Franc-Franc Kiadónál jelent meg első regényem Ko se niti čas ne premakne címmel, az Evangeličanski listben pedig folytatásokban a második regényem Zaklad címmel. Most folytatásokban ugyanott jelenik meg a harmadik, Zgubljeni čas című regényem. A Gornji Petrovci Község általános iskoláinak krónikáját is feldolgoztam. A Goricskó Művelődési Egyesületnek rövid boházatokot írok és rendezek, melyeket amatőr színjátszóink Muravidék-szerte nagy sikerrel adnak elő. Már több mint 25 színre vitt boházatom van. A Szentgotthárdon megjelenő rábavidéki Porabje hetilapban és Porabje naptárban számos hosszabb és rövidebb irodalmi alkotásom jelent meg, mindegyik goricskói tájszólásban. Versírással is már régóta foglalkozom, de az első nyolc versemet a lendvai KKSZ-nek küldtem el.

Biserka Sijarič

Poezijo sem začela pisati že v osnovni šoli in nanjo ne gledam zgolj kot na hobi, temveč kot potrebo po tovrstnem izražanju, je del mene in prav tako tudi rase z menoj. Za seboj imam tudi nekaj objav v reviji Mentor, v pomurskem Vestniku, Lindui, v pesniških zbirkah "Jaz sem jaz in v meni nihče ne prebiva" (l. 2002) ter "Valovanje misli" (l. 2012). Moja prva samostojna pesniška zbirka Stvarnost iluzije je izšla junija 2018.

A versírással már általános iskolásként foglalkoztatott, és nem csak hobbiként tekintek erre, hanem mint egy kifejezési lehetőségre, amely szintén én vagyok, és együtt fejlődünk. Jelentek meg verseim a Mentor és Lindua folyóiratokban, a Vestnik hetilapban, valamint a »Jaz sem jaz in v menihče ne prebiva« és a »Valovanjemisli« című verseskötetekben. Az első önálló verseskötetem A valóság illúziója 2018 júniusában jelent meg.

Anita Szunyog

Sem Anita Szunyog, rojena 5. 5. 1967 v Murski Soboti. Živim v Lendavi in se rada ukvarjam z različnimi dejavnostmi: šivanjem s strojem in ročnim šivanjem, berem knjige, zanimata me lokalna kultura in narava. Ker mi je vseč literatura, občasno tudi kaj napišem.

Szunyog Anita vagyok, Muraszombatban születtem 1967. május 5-én. Lendván lakom. Szabadidőmben szeretek varrni, kézzel és varrógéppel is, könyveket olvasni, egyebek között érdeklődöm a helyi kultúra és a természet iránt. Mivel irodalomkedvelő vagyok, néha magam is papírra vetem gondolataimat.

Tamara Špitaler Škorić

Sem Tamara Špitaler Škorić in živim v Pincah. Z risanjem in slikanjem se ukvarjam kot samorastnica in ljubiteljica kar zavzeto že vrsto let. Zadnja leta pa mi je pri srcu tudi literatura in občasno tudi nekaj napišem. Pogum in možnost literarnega ustvarjanja sem dobila na literarnih večerih in delavnicah, ki jih je pripravila ZKD Lendava.

ŠkorićŠpitaler Tamara vagyok, Pincén élek. A rajzolás és a festészet terére kiható tehetségemet egyedül kezdtem fejleszteni – már több évtizede ezen területek nagy rajongója vagyok. Ámbár az utóbbi években közel került hozzám az irodalom, így olykor szívesen írok is valamit. Bátorságot és lehetőséget a KKSz Lendva által szervezett irodalmi esteken és műhelymunkákon kaptam.

Mirjana Štefanicki Antonić

MMirjana Štefanicki Antonić je bila rojena 6. maja 1954 v Novem Sadu. Piše poezijo, kratke zgodbe in književno kritiko. Do sedaj je objavila deset knjig. Njena dela so objavljena v nekaj zbornikih, zbirkah poezije, skupnih knjigah, v književnih časopisih za umetnost, kulturo in znanost. Od leta 1997 je članica Društva književnikov Vojvodine. Dobila je posebno nagrado za poezijo. Po poklicu je ekonomistka in živi v Novem Sadu.

AntonićŠtefanicki Mirjana 1954. május 6-án született Újvidéken. Verseket, rövid elbeszéléseket és könyvkritikákat ír. Ez idáig tíz könyvet jelentetett meg. Művei különféle gyűjteményes és verses kötetekben, művészeti, kulturális és tudományos kiadványokban jelentek meg. 1997-től a vajdasági írókegyesületének (Društvo književnika Vojvodine) tagja. A költészet területén díjban is részesült. Hivatása szerint közgazdász, Újvidéken él.

Dr. Zágorec-Csuka Judit 1967-ben Murszombatban (Murska Sobota) született, 1986-ban fejezte be Lendván Kétnyelvű Középiskola Pedagógiai Szakirányú Gimnáziumát. 1991-ben szerzett középiskolai magyartanári és könyvtáros diplomát Budapesten az Eötvös Loránd Bölcsészettudományi Egyetemen, ahol 2006-ban doktori (PhD) fokozatot is szerzett könyvtártudományokból. Doktori disszertációjának a címe: *A szlovénia magyar könyvkiadás-, sajtó-és könyvtártörténet 1945-től 2004-ig*. Témavezetője dr. Sebestyén György (Széchényi Ferenc-díjas, professzor emeritus), egyetemi tanár volt. 1991-1994 közt Lendván a Népújság a szlovéniai magyarok hetilapjának az újságírója, 1996-tól 2000-ig magyarszakos tanár a Kétnyelvű Középiskolában Lendván. Jelenleg könyvtáros, költő, műfordító és magyartanár, a Lendvai 1. Számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskolában. 2006-tól tagja a Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületének is, 2010-től tagja a Muravidéki Akadémiai TudósokUniójának (Pomurska Akademsko Znanstvena Unija, PAZU). 2011-től a Maribori Egyetem Fordítástudományi Tanszékén habilitált magyar lektor, 2013 óta óradó tanár. A szépirodalmi (magyar-szlovén) szövegek műfordítását tantárgyként is oktatta az említett Fordítói Tanszék mesterszakán Mariborban. Mint költő a múlt század 80-es éveitől publikál, eddig hét önálló verseskötete jelent meg és két prózai műve magyar nyelven. Két verseskötete és egy gyűjteményes műve szlovén fordításban is megjelent. 2007-2009 között a Lindua multikulturális folyóirat felelős szerkesztője volt. 2011-ben Jókai-díjban részesült. 2015 júniusától a Magyar Írószövetség tagja. 2017-től hivatalosan kutató státussal is rendelkezik, ezért szépirodalmi, tudományos művei és műfordításai hivatalosan fel vannak dolgozva a szlovéniai kutatók adatbázisában a SICRIS-ben és a COBISS online katalógusban, amely nemzetközi szinten, online is elérhető. 2018-ban jelent meg az első hangoskönyve *A csodafiúszarvas nyomában* címmel. Kapcán él családjával.

Odraščala je v Genterovcih, kjer je obiskovala osnovno šolo. Po končanem srednješolskem izobraževanju družboslovno-jezikovne smeri v Lendavi je na Filozofski fakulteti Loránda Eötvösa v Budimpešti študirala madžarski jezik s književnostjo in bibliotekarstvo. Po uspešno končanem študiju je delala kot novinarka pri tedniku Népújság v Lendavi, nato se je na DOŠ I Lendava zaposlila kot bibliotekarka. Raziskuje založniško dejavnost, publicistiko in knjižničarstvo madžarske narodne skupnosti v Sloveniji v letih 1945–2004. Leta 2006 je doktorirala na Filozofski fakulteti Univerze Loránda Eötvösa v Budimpešti. Njeni številni strokovni članki in študije so objavljeni v slovenščini. Poleg kulturnozgodovinske raziskave kulta Zrinjskih v madžarski literaturi (2009) je pripravila monografijo slikarja Zoltána Gáborja (2002). Leta 2010 je bila urednica strokovne publikacije z naslovom Narodnostne knjižnice v Sloveniji in njihovi partnerski odnosi v okviru Evropske unije. Od 2006 dalje je pri Akademiji znanosti in umetnosti v Budimpešti zunanja (pridružena) članica in zastopa sekcijo znanstvenikov s področja knjižničarstva. Je tudi članica Pomurske akademske znanstvene unije (PAZU).

Od leta 2012 je habilitirana lektorica madžarskega jezika in predava tudi na Univerzi v Mariboru na Katedri za prevodoslovje in medkulturne študije. Od 2015 je članica Društva pisateljev Madžarske. Do sedaj je objavila sedem pesniških zbir v madžarskem jeziku, tri v slovenskem jeziku in dve prozni deli v madžarščini. Leta 2018 je izšla zgoščenka z njenimi pesmimi z naslovom Po sledeh čudežnega jelena/A csodafiúszarvas nyomában. Živi in je aktivna kulturnica na Kapci.

Slavica Zver

Živim na Hotizi, v čudovitem kraju blizu reke Mure. Tukaj sem tudi rojena. Rada pišem poezijo in slikam, najraje s tehniko olje na platno. Pred mnogimi leti, že v srednji šoli, sem objavila svoje pesmi in prispevke v šolskem glasilu in v Vestniku. Iščem vrednote življenja, skrivnost prve ljubezni, ponos matere in zadovoljstvo dovršenosti ter pozabe. Ko ustvarjam, se pred mojimi očmi odpirajo nove podobe lepote, ljubezni in topline, ki me odnašajo daleč proč od vsakdana. Vsako novo delo napolni moje srce z novim žarom in preganja iz njega bolečino, žalost in osamljenost ...

Hotizán, a Mura folyó mellett élek. Itt is születtem. Szeretek verseket írni és festeni, legszívesebben olajfestményeket. Sok évvel ezelőtt, még a középiskolában jelentek meg a verseim és írásaim az iskolai újságban, valamint a Vestnikben. Keresem az élet értelmét, az első szerelem titkát, az anyák büszkeségét, valamint a teljesség és a feledés elégedettségét. Amikor alkotok, a lelki szemeim előtt a szerelem és a melegség új horizontjai nyílnak meg, melyek távol visznek a mindennapi élettől. Minden új alkotásom a szívemet új reménnyel tölti meg, elkergeti belőle a fájdalmat, a szomorúságot és a magányt ...

AVTORICA, ILUSTRATORKA & OBLIKOVALKA ∞ A SZERZŐ, ILLUSZTRÁTOR & GRAFIKAI TERVEZŐ

Andrea Schneider

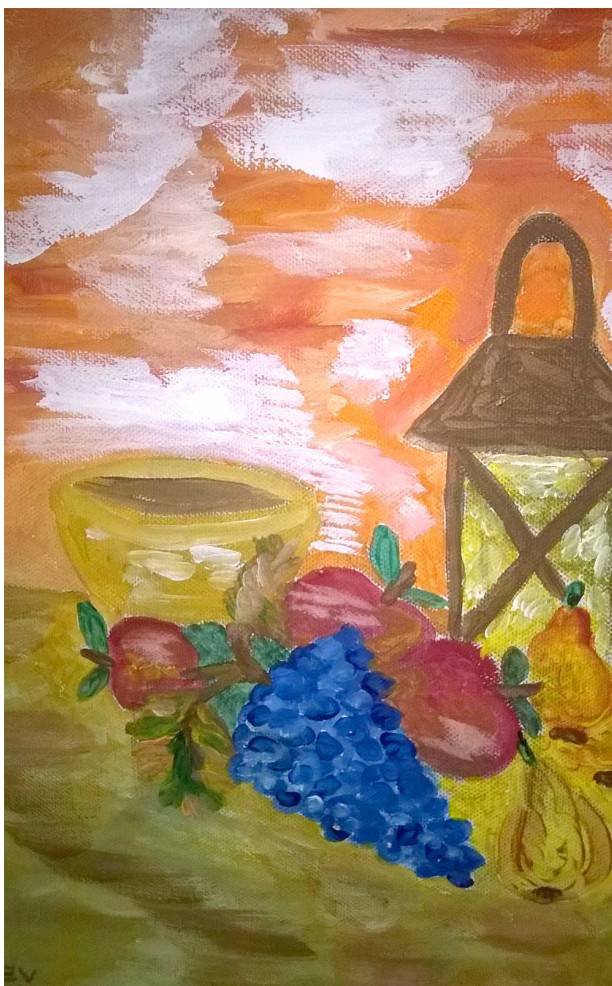
Hkrati z zbornikom Pobiralci rose so nastajale moje prve ilustracije in oblikoval se je način povezovanja. Močni ustvarjalno-srčni utripi so me razburkali, ko sem, vsa potopljena v doživljanje, prisluhnila vživetim, zelo dobrim interpretacijam recitatorjev in avtorjev. Pogumno sem se lotila risb na moto posameznega literarnega večera, da ne bi pozabila vtisov.

Učila sem se osnov založništva, oblikovanja knjig in ilustriranja v svojem stilu. Dejavnosti in zanimanja sem prilagodila vsebinam zbornika in jih poskušala praktično doživeti, da sem lažje premagovala izzive dela in vsakdanjika.

Rada živim v Lendavi in spoznavam kulturo tukaj živečih ljudi.

A Harmatfogók c. antológia keletkezése közben születtek meg első illusztrációim, amelyekkel színesíteni szerettem volna a benne megjelenő írásokat. A szerzők írásait olvasva heves alkotói láz fogott el, és bátran nekiláttam az egyes irodalmi estek mottójául szolgáló rajzok elkészítéséhez.

Tanulmányaimat a könyvkiadás, grafikai tervezés és illusztrálás szakon végeztem. A tevékenységeim végzését az antológia témájához alkalmaztam, megpróbáltam megélni azokat, hogy könnyebben vegyem a munkám és a mindennapok nyújtotta kihívásokat. Szeretek Lendván élni és ismerkedni az itt élők kultúrájával.

Zorica Vinko Šimunič

POČITNIŠKA DOŽIVETJA ∞ SZÜNIDEI ÉLMÉNYEK

38. literarni večer ∞ 38. irodalmi est
(september 2017 ∞ 2017 szeptember)

Lidija Alt

RITEM POLETJA

Jutro je budnico
zapelo,
kolo svoj ritem
ujelo,
kot sonce se v krogu
vrtelo,
s kilometri v boj
se spustilo,
svoj športni duh
je nagradilo;
hitelo je čez
drn in strn,
je v sebi našlo
svoj pogum,
vetru v brk
se je smejalo,
ko proti domu
je peljalo,
za seboj pustilo
nepozabne je sledi,
ki jim konca
ni in ni.

POTOVANJE K SEBI

Vse hiti naprej,
se ne ustavlja,
vse hiti,hiti,hiti ...

Letni časi
prihajajo v obilju barv,
odhajajo z naročjem
napevov in vonjav,
se zlivajo v
neskončne slapove
neizmerne lepote,
ki se preliva
in razdaja ...
in vsak trenutek
prehitro zamre.

Tudi moj korak
ima svoj ritem,
svojo moč.
Čutim, kako
mi udje žare
ob dotiku s svetom.

Vsrkavam lepote narave,
vsrkavam življenjski napoj –
ta trenutek je samo moj!

OPERACIJA

Lani nisem imela lepega poletja, ker sem bila na operaciji, zato sem ga letos toliko bolj pričakovala.

Imam parkinsonovo bolezen. V glavi je center, ki ne deluje v dovoljšnji meri in se menuje črna luknja – prevedeno iz angleščine. Ta center se nahaja globoko v možganih, ki proizvajajo snov depomin, ki ga ima vsak človek in je zelo pomemben za življenjske funkcije.

Bolezen ima različne simptome, ki se kažejo na različne načine, in sicer: nekateri imajo tremor – se tresejo, drugi imajo tike, ki jih ne morejo kontrolirati. Pri meni pa je opazna slaba motorika, ki še ni zelo izrazita, zato je niso mogli takoj odkriti, ampak komaj po 15 letih, ko je bolezen napredovala že za 90 odstotkov.

Opisala bi mojo operacijo in povedala, kaj vse človek prenese, da bi lahko bil fizično, psihično in mentalno zdrav. Najprej sem bila na različnih preiskavah, tako nevroloških, psiholoških, kakor tudi psihiatričnih. Imela sem delovne terapije, morala sem narediti makovo potico, ajdovo zlevanko, kifeljčke iz vzhajanege testa. Tudi likati in zlagati perilo ter čistiti kuhinjo in še različna dela.

S terapijo so hoteli zdravniki izvedeti, koliko sem zbrana, kako opravljam različna dela in če res po vrstnem redu, kako se znajdem pred računalnikom z igrami in miselnimi vzorci. Skratka želeli so izvedeti, kako delujejo moji možgani pri različnih opravilih.

Po operaciji so me psihologi pregledali in mi postavljali različna vprašanja, mislim, da jih je bilo več kot 300, ker so hoteli izvedeti, ali se je po operaciji spremenilo kaj na boljše. Sedaj, ko to pišem, se moram spet pripraviti na pregled v Ljubljani in na ponovno izpraševanje o mojem počutju.

Zadnji teden pred operacijo so mi odvzeli vsa zdravila, zato mi je bilo v tistih dneh najteže, ker sem bila v skrbeh, kako bo z mano. Dan pred operacijo sem imela skupaj z zdravniki razgovor in so mi povedali, kako bo potekal poseg, da je operacija zahtevna in da moram biti ves čas budna. Operiral me je doc. dr. Mitja Benedičič, priznan nevrokirurg. Zmenili smo se, da bom operirana 18. 10. 2016. Že zjutraj ob 7. uri sem morala biti v pripravljalnici. Pome so prišli ob 6. uri, ker sem morala še na kopanje v mrzlo kopalnico, kjer me je zelo zeblo. V ambulanti so me že čakali. Posadili so me na stol k prijazni sestri, ki me je držala. Na glavo so mi pritrtili železni obroč, da je bila popolnoma fiksirana na štirih mestih - vse do kosti. Nato sem do-

bila še en obroč, ki je na CT pokazal, kam bo operater vsadil dva čipa. Zatem so me odpeljali na CT glave. Po končanem pregledu so mi sneli en obroč in šli v operacijsko dvorano. Še prej pa mi je anesteziistka dala injekcijo proti bolečinam.

Točno ob 7. uri se je začela operacija. Vsi sodelujoči so bili v dvorani. Moja zdravnica in še en zdravnik sta stala čisto blizu mene, da sta z menoj komunicirala. Vsak trenutek sem morala odgovarjati na vprašanja. Zastavljali so mi različna vprašanja. Moj odgovor je moral biti jasen in razločen, če ne, sem morala odgovor ponoviti. Ves čas med operacijo sem morala biti budna in prisotna ter sodelovati. Čutila sem vsak gib, dotik v glavi. Ko je operater opravil delo na levi strani glave, mi je rekel: «No, še desna stran nama preostane.» Ko mi je vrtal v lobanjo, sem mislila, da mi jo bo razneslo. V glavi mi je škripalo in cvnilo. Čutila sem tudi, ko je s pinceto nekaj trgal iz glave. Na srečo nisem čutila nobenih bolečin, edino v nogah sem imela silovite krče, niso vedeli, zakaj, saj se je fizioterapevt zelo trudil, da mi olajša bolečine.

Operacija je trajala 6 ur in pol. Zdravnik je rekel, da je bila to ena izmed njegova najkrajših operacij. Odpeljali so me še na slikanje s CT napravo, da se prepričajo, če ni krvavitve. Oddahnil si je in rekel: «Uspelo nama je v celoti, ni nobene krvavitve, vse je v najlepšem redu.»

Po slikanju so mi sneli »oklep« z glave in takrat sem si oddahnila. V operacijski dvorani so mi morali še spojiti žičke za levim ušesom s spodbujevalcem, ki ga imam pod levo ključnico. Zatem so me odpeljali na intenzivni oddelek, kjer sem ostala tri dni. Nato pa še na kirurški oddelek, kjer sem morala preležati štiri dni. Peti dan pa so me odpustili iz bolnišnice.

Na kirurškem oddelku so potekale različne operacije in sestre so bile ves čas zaposlene. Imela sem srečo, da so tudi meni kaj prinesle in odnesle. Nato pa je bilo spet težko, saj so mi začeli postopoma spet dajati zdravila. Ker nisem mogla hoditi, me je dr. Flisar takoj priključil na aparat, da sem lahko počasi hodila. Ob vikendih specialisti ne delajo, razen če so dežurni. Jaz sem imela srečo, da mi je dr. Flisar desno nogo dobro stimuliral, da sem jo lahko dvigovala – nekako tako kot petelin. Ko sem bila na vrsti za hojo, je prišel k meni moj psihoterapevt in mi povedal, da se že dolgo ni tako namučil, kot se je z menoj. Aparat ureja gibljivost rok in nog, zato se moram elektromagnetnim napravam izogibati. Nedolgo tega sem šla v trgovino, in ko sem se približala magnetu pri vhodu, je začelo piskati, da so se vsi ozirali za menoj in se spraševali: «Kaj se je zgodilo?»

Tako sem preživela lanske počitnice. Imela sem veliko srečo, da so me sprejeli in operirali, saj operirajo le pačiente do 70. leta starosti. Po bolnišničnem zdravljenju so me napotili za tri tedne v zdravilišče Dobrna. Že samo potovanje do Dobrne je bilo katastrofa. V avto so nas nabasali z vozički, kovčki in ostalo opremo. V avtu je

bilo zelo malo prostora. V zdravilišču Soča smo pobrali še eno gospo, ki ni imela ene noge, vendar za njo ni bilo ležišča. Ker se mi je zasmilila, sem ji odstopila moje ležišče. Jaz pa sem se usedla na sedež. Noge sem držala na kolesih od vozička.

V zdravilišču se je dogajalo marsikaj. Zamujali so na terapije, tudi do pol ure. Niso se držali reda in nisem čutila, da bi bili usposobljeni za mojo bolezen. Po terapiji sem bila še bolj bolna. Ko sem prišla v zdravilišče, sem še lahko hodila, domov pa so me odpeljali v vozičku. Ker moje zdravljenje ni potekalo, kot bi moralo, sem teden dni prej zapustila zdravilišče. Na pregledu v Ljubljani sem jih seznanila s situacijo, ki sem jo doživela v zdravilišču. Odgovorili so mi, da se v Dobrni sedaj šele usposabljujejo za zdravljenje te bolezni, saj prej niso poznali načina in terapij zdravljenja parkinsonove bolezni.

POČITNIŠKI UTRINKI

Pod velikom gorom stigli su putnici iz celog sveta.
Bilo ih je i sa one strane.
Svi su gledali dubinu čiji je kraj bio nevidljiv.
Stala je kolona radoznalih.
Stada domaćih životinja stizala su sa vrhova.
Pogledi radoznalih gubili su se u dubini.
Neko je doveo lepršavu decu, koja nisu znala zbog čega su došli u nepoznat kraj.
Pod nama se desila istorija.
Hiljade godina bilo je pod našim nogama.
Stigle su misli koje su oživele peščanu uvalu.
Na njoj se vratilo vreme.
Nastalo je novo vreme stvoreno iz misli.
Svako je na svoj način čuo jauke robova na drvenim čamcima.
Iz blizine su dobili informacije o nečemu što su nekad samo sanjali.
Nad morem se pojavila zastava za koju nisu znali kome pripada.
Proturili su glavu kroz ogradu da se vrate u prošlost.
Osobe u uniformama sakrili su im pogled na prošlost.
Očekivali nešto neviđeno.
I to se dogodilo.
Pod nogama daleko u dubini osetili su radost.
Dolazila je iz nekog drugog nepoznatog sveta.
Poslali su im poziv da ponovo dođu.
Bilo je jutro.
Rodio se dan.
Gledali smo istinu u danima koji su vekovima bili sakriveni.
Sjaj zvezda koji se gubio u dubinama mora izneo ih je na površinu.
Rodila se istina.
Prošli smo daleki put da vidimo istinu.
Istina je jedna. Stvorena od ritmova uzburkanog mora.
Ponekad nedostupna.
Bili smo zadovoljni sa novim saznanjima.
Dali su nam istinu kroz talasanje mora.
Otišli su nazad odakle su došli.
Dubina je ipak nedostižna.
Vetar je odneo ono što je stvarano godinama.
Ostali smo bez praiskonskog nemira.
Priroda je izašla kao pobednik.

Tatjana Bogdan

POTOVANJA

Potovanja - takšna in drugačna - so vsa težko pričakovana in lepa.

Dokler imaš cilj, boš našel tudi pot, zato pojdite na pot, pojdite na potovanje! Na svetu smo le popotniki – vsi, pa če nam je prav ali ne ...

Na vprašanje, zakaj tako zelo ljubim potovanja, ne najdem enoznačnega odgovora.

Čudno, saj pregovor pravi: "Kdor išče – ta najde."

Pa vendar se v skritem kotičku možganov čez čas zasliši odgovor: "Morda pa imaš to v genih".

Moja prva pot v tujino je bila na sosednjo Madžarsko. Tja smo pred leti kar pogosto zahajali in kot majhna deklica sem bila zelo navdušena nad žigi v potnem listu. Dokaj hitro se je pojavila še želja po novih žigih, zato sem z veseljem obiskala še Avstrijo in Hrvaško.

Manjkala je še naša zahodna sosedna – Italija. Počitnikovali smo na slovenski obali in ker od tam ni prav daleč do Italije, se me je usmilil naš šofer in me zapeljal preko slovensko-italijanske meje. Vožnja ni bila prav dolga in ko sva se vračala, me je vprašal: »Si zdaj srečna?« Jaz pa kar strogo odvrnem: »NE! Nisem bila v Italiji, če sem se samo peljala v avtu. Ustavi! Moram stopiti na njihova tla, povohati italijanski zrak - to bo potem pravo!« Šofer skoraj ni imel izbire in je ustavil, da sem opravila svoj 'obred obiska države' ter se nato od sreče in z mirom v srcu vrnila nazaj na slovensko obalo.

Mnogo mojih potovanj je bilo v obliki romanj, obiskala sem številna svetišča: Lurd v Franciji, v Španiji Santiago de Compostela, Monserat, na Portugalskem Fatimo, v Bosni in Hercegovini Medžugorje, v Palestini Betlehem, kraj Jezusovega rojstva, Jeruzalem v Izraelu, v Italiji Rim, Asisi, Loreto, San Giovanni Rotondo, v Makedoniji Skopje, kraj rojstva Matere Terezije, na Poljskem Wadowice, kraj rojstva papeža Janeza Pavla drugega in še bi lahko naštevala.

Obiskala sem grški otok Krf, Črno goro, Belgijo, Švico, Srbijo, Grčijo, ki mi je ostala še v posebno lepem spominu, saj je temperament prebivalcev zelo podoben mojemu. Še posebej sta me očarali Romunija in Bolgarija ter številni zabavišni parki.

Morja po Evropi in svetu so čudovita, imela sem priložnost biti na obalah Mediteranskega, Jadranskega, Črnega morja in tudi Mrtvega morja ter Atlantskega oceana.

Zaradi zanimanja za judovsko zgodovino, vero in kulturo sem obiskala Izrael – judovski spominski park Yad Vashem, Poljsko in Nemčijo – koncentracijski taborišči Auschwitz in Dachau. Ni bilo prijetno, a bilo je vredno, kajti ob tem se zamisliš nad življenjem ...

Prav čarobna potovanja pa zame predstavljajo predbožični izleti, katerih se veselim skozi celo leto in zato je čakanje na zimske dni pravljično.

Mnogi pravijo, da imam kovčke zmeraj pripravljene – ampak ne, še zdaleč ni tako! Pravzaprav zelo sovražim pakiranje in še bolj sovražim razpakiranje!

A kar se mora - ni težko! To opravilo vzamem kot še zadnje nujno dejanje pred potovanjem! Nikoli, zares nikoli nisem zadovoljna z oblačili, ki jih vzamem na pot, zato je obvezno na vsaki poti kupiti še kakšen kos oblačila – brez tega zares ne gre, pa čeprav zaradi tega kdaj ni toplega kosila na poti.

Tudi utrujenost je del poti, ker najraje potujem z organiziranim avtobusnim ali ladijskim prevozom, ki sta sicer mnogo počasnejša od letalskega, saj se prevoženi kilometri kar po polžje vlečejo – posebej, ko so destinacije oddaljene po več tisoč kilometrov in se vozimo tudi ponoči.

Strast do potovanj me je pripeljala do tega, da sem tudi sama začela vsako leto organizirati krajše izlete in potepanja po bližnji okolici.

Še vedno pa se je najlepše vrniti domov, saj radi povemo “ljubo doma, kdor ga ima” in potem na zemljevidu sveta označim novo destinacijo, uredim album ifotografij s potovanja, obujanje spominov pa spodbuja božanske občutke in mi vliva novo energijo ter svež zagon za nove poti.

Zlatka Frajzman Pupa

ČUDNA

Čudna sam, priznajem ...
Bezobrazna, ironična,
arogantna, sumnjicava,
nezadovoljna, depresivna
Poganog jezika ... Ponekad ...
Opsujem i to socno ...

Ljubazna, sa žaljiva,
komična, ozbiljna,
plačna, osetljiva ...

Dovoljno jaka za sve nevolje ...

Neko novo osecanje se pojavi ...
Odnekud Vi samo provirite?
I ja postajem zbunjena!

OKTOBAR

Slusam dok pricaju mnogi,
da ne vole OKTOBAR,
I hladne jesenje kise,
A meni, meni svejedno taj OKTOBAR hladni u meni odavno dise.
Navikla eto i na hladne jesenje kise,
zavijanje vetra, dok nosi pozutelo lisce.
Znam, s OKTOBROM svakim i sumorne magle tu su,
sto s jutrom im kapi,
niz prozor klize.

Ja niz ulicu odlazim tiho
U pratnji jesenje kise.

LETO

Nekako sa letom,
Zaplesali smo najlepši tango ...
Jos ne ispisanih nota,
Nama nepoznatog takta.
Povede nas u prijateljstvo duše naše.
Uz prve letnje vruće noći
U vihor nekih novih osecaja ...
Drhtavim prstima poceli smo pisati
Te čudne note naseg tanga.

Milan Hajdinjak

DANES

V jutri naj verujem,
za jutri naj živim,
naj lepe sanje sanjam,
srečen naj trpim?
Saj danes – to ni nič,
to je domišljija,
ki botruje ji hudič -
ideologija:
mrtva stvar, izmišljotina,
izrojena giljotina!
Mislim, da je pasji sin,
ki ni mu mar trpin
in ...
vi, ki jutri ste spoznali,
kaj, če bi nam danes dali?

SAMOTA

V sobi samotni sedim,
po ljubezni tvoji hrepenim,
oziram se okrog,
da ugledal tvoj bi lik.

Kako želim si
tvojih ljubečih oči,
v tej uri samote
želim si poljuba
iz te težke noči.

So se zgubile lepote vse?
Meni dovolj je samote te.
Brezmejno je moje trpljenje,
zdaj jemlje slovo moje življenje.

Duša moja sedaj
še bolj trpi,
ker tako daleč
in blizu si ti.

Trpek spomin je nate,
ker tvoje srce
me ljubiti ne sme.

OPROSTI

Oprosti, ker sem tako močno te ljubil
in ker želel sem te bolj,
oprosti, ker jokal sem kot dež neskončni,
ker bolečine razkriti nisem znal dovolj.

Oprosti, če se te v pesmi bom spominjal,
če o tebi bom napisal krasen verz,
za vse oprosti, draga,
če ljubil sem te bolj od nje.

Oprosti, če lagal drugače bom o tebi,
če te drugače ljubil bom kot prej,
oprosti mi, ker pesem pišem tebi,
saj ljubil te bom bolj kot vse.

JOKAJ

Sanjaj o meni,
objemi me,
ne moreš mi več zlomiti srca,
jokaj, prosim te,
a nikoli več ne reci mi,
da ljubiš me.

GREH

So ptički žvrgoleli,
potočki zašumeli,
ko mlad sem bil
in velik greh storil.
Imel sem zalo dekle,
sem mislil, da zvesto mi je,
zaželel sem si je,
a ona me grobo zavrnila je.

PREIZKUŠNJA

Bilo je lepo poletno jutro, ko sva se z možem in dvema vnukoma odpravila proti morju na zaslužen dopust na hrvaško obalo. Veselje v naših srcih je bilo nepopisno, saj smo po dolgem času vendarle dočakali dan, ko se lahko bolj sprostimo, se družimo in poveselimo. Tudi vnuka sta s svojo živahnostjo kazala veselje, da gresta zdoma na morje.

Potovanje je potekalo brez posebnosti, na cesti ni bilo dosti vozil in zastojev, tako da smo kar hitro prevozili nekaj sto kilometrov. Ustavili smo se na počivališču blizu Postojne, kjer smo si malo pretegnili noge in se okrepčali. Otroka sta že bila radovedna, kdaj pridemo na morje, zato se nismo dolgo zadrževali, ampak krenili naprej. Sonce je že božalo okolico in tudi naše vozilo, da je bilo še bolj prijetno. Na mejnem prehodu nismo čakali dolgo, saj smo potovali v ponedeljek, ko se je promet od vikenda že sprostil.

Nepopisno je bilo veselje otrok, ko smo zagledali sinje morje pred Rijeko. Vsi štirje smo komaj čakali, da prispemo na cilj, kjer bomo sedem dni uživali na soncu, v morju in okolici. »Še nekaj kilometrov, pa smo tam,« je z veselim glasom povedal moj mož in tako pomiril otroka, ki sta že neučakano strmela v daljavo, kjer so se v morju kopali sončni žarki.

»Pa smo na cilju!« smo vsi štirje naenkrat zavriskali. Prispeli smo do hotela, kjer pa zaradi gneče in premajhnega parkirišča nismo našli prostora za parkiranje. Da bi se čim prej namestili v hotelu, sem šla iskat parkirišče. Na mojo srečo je nekaj metrov stran od hotela ravno v tistem trenutku odpeljalo vozilo, in tako smo lahko parkirali naše vozilo.

Bili smo že precej utrujeni in radovedni. Prešinile so nas misli: »Kam smo torej prišli? Kaj si lahko ogledamo v tem kraju? Kaj nas čaka teh sedem dni? Kakšna bosta namestitvev in hrana?«

Slabe misli so bile odveč, saj so nas čakali lepa namestitvev, lep razgled na morje, urejena peščena plaža. O hrani pa, da sploh ne govorim, saj smo se na koncu vsi zredili.

Prvih pet dni je bilo vse v najlepšem redu. Vsak dan smo se kopali, potapljali, se igrali, se v bližnjem zabaviščnem parku zabavali na različnih igralih. Otroka sta bila navdušena in našemu veselemu razpoloženju ni bilo videti konca. Tudi sladoleda smo se najdeli, tako da nas je že bolet trebuh.

Na šesti dan zjutraj pa je bilo tega veselega razpoloženja konec. Ko smo zjutraj vstali, pozajtrkovali in šli na sprehod okrog hotela, smo opazili, da našega avta ni več na mestu, kjer smo parkirali. Zgrabila nas je panika in v tistem trenutku nismo vedeli,

kako pravilno reagirati. Znašli smo se v nekakšnem začaranem krogu, iz katerega nismo videli rešitve. Midva z možem sva bila zaskrbljena in tudi v otroških očeh je bil prisoten nemir. »Kaj pa zdaj?« mi je zašepetal mož, saj ni hotel, da bi bila otroka še bolj prestrašena. V meni se je zbudil nek pozitiven občutek in takoj sem reagirala. Nisem preveč razmišljala, ampak sta me občutek in šesti čut vlekla do recepcije, kjer sem receptorki povedala o naši situaciji. Rekla mi je, da nam je avto verjetno odpeljal pajek, saj se je to zgodilo tudi nekaterim drugim njihovim gostom. Obrazložila mi je, kam moramo iti po avto, koliko znaša kazen in še nekaj dobrih napotkov nam je dala. Takoj sem odhitela do moža in otrok ter prenesla vse informacije, ki sem jih dobila od prijazne gospe na recepciji. »Pa pot pod noge!« sem rekla in že smo se, seveda z avtobusom, ki je vozil do mesta, odpravili po vozilo, v upanju, da nas res čaka na omenjeni lokaciji.

Našega razburjenja in negotovosti pa še ni bilo konec. Ko smo se z avtobusom peljali proti mestu, smo tik pred nadvozom zagledali veliko parkirišče, kjer so bila različna vozila in med drugimi smo zagledali tudi naš avto. Vendar pa vsega še ni bilo konec, potrebno je bilo še poravnati kazen, se pomiriti ter zahtevati pojasnilo, zakaj so naš avto odpeljali, čeprav smo parkirali na pločniku, kjer ni bilo nobene oznake, da se tam ne sme parkirati.

Na vhodu pred parkiriščem nas je že čakal prijeten mož, ki nas je pozdravil in obrazložil situacijo z vozilom. Povedal je, da nismo kršili nobenega zakona in da tam, kjer smo parkirali, ni omejitve in bi lahko bilo vozilo tam parkirano še naprej. »Zakaj pa torej kazen in te nevšečnosti z vozilom, še posebej sedaj, ko smo na dopustu in smo prišli sem, da bi se spočili, ne da se moramo ukvarjati s takšnimi problemi!« se je malo razjezil moj mož.

Odgovor oskrbovalca parkirišča pa je bil takšen: »Vaše vozilo ni bilo odpeljano zaradi nepravilnega parkiranja, ampak zaradi prijave lastnika lokala s prenočišči, ki je v bližini hotela. Ker niste bili njegovi gostje, je lastnik utemeljeval prijavo z dejstvom, da je bil vaš avto parkiran tako, da avtobus z njegovimi gosti ni mogel parkirati pred njegovim lokalom.«

Kaj bi človek rekel na ta odgovor in na obnašanje lastnika lokala? Najboljše nič, saj itak ne bi dosegli boljše rešitve. Če si v tujini, se moraš prilagajati njihovemu sistemu, zakonom in pravilom obnašanja.

Ker so v nas še vedno tleli negotovost, razočaranje in užaljenost, smo se morali odločiti, kako bomo preživeli še dva dni na morju. Odločiti smo se morali, ali se bomo prepustili skrbem, razočaranju in užaljenosti, ali pa bomo teh nekaj dni veselo pohajkovali po plaži, se potapljali in igrali ter si naredili lep konec počitnic.

Vsi skupaj smo se odločili za slednje, tako da smo konec letovanja preživeli v prijetnem razpoloženju, čeprav smo vedeli, da nas bo ta preizkušnja spremljala še nekaj dni. Iz dogodka smo se tudi nekaj naučili in si nismo zaradi nekega lastnika lokala s prenočišči kvarili počitnic.

Franc Koren

KJE NAJ SE TE DOTAKNEM ?

Kje naj se te dotaknem?
Preden boš užila moje seme
Na tvojih laseh umetna barva in lak
Na obrazu plast tekočega pudra
Na ustnicah rdečilo
Na očeh črnina
Na nohtih mavrica
Na koži dišijo pomade
In z iglo vtikane tintne čečkarije okoli račke in zmaja
V ušesih uhani
V popku biser iz oceana
Pircing boža tisto stvar med nogami
Ki bi jo pobožal tudi jaz z jezikom
Ja, še na jeziku imaš vpete neke kroglice
Na prstih zlato in diamante
Na nožnem palcu obroček iz srebra ali celo iz platine
Da te še bolj zaznamuje v občutku varne negotovosti
Kje naj se te dotaknem?
Le kje je še kaj tebe?
Silikonski vložki ti štrlijo iz ritnic in prsi
Kaj ne boš nikoli nikogar podojila za življenje?
Nobene dlake, ki bi me pobožala, ni na tvojem telesu
Nobene dlake, da bi prepoznal kakšno čustvo
Vsaj toliko, da bi se mi lahko dvignil
Si ti lahko sploh naga?
Kje naj se te dotaknem?
Da te prepoznam
Da prepoznam sebe
Da bo nekaj ostalo še za jutri

LISICA

Lisica kroži v kletki in roteče pogleduje
Kroži v enakem izmozgavajočem ritmu
V obnoreli čustveni napetosti dela milijardni krog
Čaka na vrat neke dame s krvavo rdečimi ustnami
Takšno, ki je ne bo prizadel pogled, ki topi tisočletne ledenike
In gleda skozi rešetke
Pogled, ki bo dobesedno osteklenel
Ko bo njeno krzno obešeno na nekem hrbtu
In tace bodo grele vratne žile, kot kosmi snega
bodo poplesavale v soju lanterne

Na visokih petah bo kamenelo njeno srce
Trgale se bodo niti univerzuma, ko bo govoril denar
Kajti pofukati je potrebno vsakega na visokih petah
Z rdečimi ustnicami in krznom za vratom
Ne glede na to, kje je izgubljen na tej zemeljski obli

Lisica kroži v kletki in se ne ustavi
Figov list na tebi že tisočletja ni dovolj
Da bi mi vstal
Ti lisica ti
Z rajskim vonjem po parjenju

»TRUE LOVE«

Tam v mestu na Bavarskem
V eni od galerij modernih instalacij
Nepredvidljivih umetnikov brez občutka za realnost
je stala stvar z nazivom »True Love«
Tunelček iz inoxa
Obdan na eni strani s trnjem
in na drugi s cvetjem
Na sredi tunelčka piedestal za dva
Potrebno je le stopiti na njega,
se objeti, strastno poljubiti
in če so čustva prava,
je padla rosa ali celo kakšna kaplja
na poljub in ovlažila nadaljnjo pot skozi tunel
Če niso, te je objela nenadna svetloba
in opekla oči, da si spregledal.
Da sta spoznala svojo zmoto
Midva, poročena, skupaj trideset in nekaj let
sva bila v dvomih
Vstopiti ali ne?
Verjeti ali iti naprej in si lagati resnice vsakdana
Nekaj hamletovskega je bilo v zraku,
preden sva zakoračila na piedestal.
Poljubila sva se v strastnem strahu
In takoj se je zlilo za celo vedro vode na naju
Tvoj glasen, glasen, glasen ... krik
in moje preklinjanje vseh bogov, ki sem jih poznal,
so pritegnile osebje in ostale obiskovalce
Malce so naju pobrisali in se še več opravičevali
Jaz pa še danes nisem prepričan,
ali se je to zgodilo zaradi premočne ljubezni
ali le zaradi okvare na instalaciji.

Janja Magdič

DOPUST JE ZA POČITEK ...

Noč je za počitek,
dopust je za užitek.

Ne mislim na nič drugega,
v dopustu bi uživala!
Se v miru naspala,
od vsega spočila,
se z energijo napolnila,
vse slabe misli odrinila,
o prihodnosti razmislila,
se novih idej domislila.

Valovanje morja,
zahod sonca ob obali,
jutro nad Veliko Planino
in spokojna rosa nad dolino -
to me je z energijo napolnilo.

Še nekaj aktivnih življenjskih let je pred mano,
koliko - mi ni znano,
zato izkoristim svoje znanje,
zamisli - dobre ideje
in dala vse vam bom,
da vam le v spominu ostala bom.

Dopust mi vlil je energije,
da dosežem svoje cilje.
Dopust je za počitek,
dopust je za užitek,
uživajmo vsak dan,
ki nam je v dar poslan.

ŠESTI VROČNSKI VAL
(humoreske)

1.

S prijateljico Gabi sva sedeli na terasi hotela Elizabeta, pod velikim senčnikom, ki naj bi zadržal neusmiljeno sončno pripeko – a ni kaj dosti pomagal, saj je termometer že navsezgodaj kazal 26 stopinj C. Poleg naju je sedela zelo obilna gospa v rumenih pajkicah, oprijeti zeleni majici in s klobučkom na glavi, ki se je očitno kar kopala v znoju. Iz torbe, ki jo je položila na tla, je bevskala nemirna čivava. Vzpenjala se je po straneh svoje ječe, a ni mogla zlesti iz nje, drobne nožice so bile prekratke in očitno preslabotne.

»Gospa, vzemite vendar psičko v naročje,« je rekla Gabi, ki ne more gledati, da se žival muči. Sama je imela psa dobrih 15 let, ljubezen do štirinožcev ji je bila v krvi.

Gospa naju je prestrelila s pogledom, pogledala še bevskajočo psičko, spet naju, pa rekla: »Moj pes je, ne vaš. Bom že vedela, kako ravnati z njim, ne?«

»Žival je najbrž žejna ali ji je vroče, vzemite jo iz torbe, tu smo vajeni psov,« sem predlagala še jaz. Ženska si ni dala dopovedati, mala kužka pa je bila že skoraj histerična.

»Če vaju tako moti pasji lajež, pa pojdita drugam!« se je obregnila gostja in nama obrnila hrbet. Gabi je vzrojila: »Ste pa res nesramni, gospa!«

Ona pa nazaj: »Vidve še bolj, dami! Turistka sem, v tem vašem zakotju pa očitno turistov ne marate.« To je bilo res čisto mimo!

»Kulturne turiste vselej sprejmemo z odprtimi rokami,« sem jezno dodala, »primitivce pa z manj ljubezni.«

»Torej sem primitivka?« je skočila, kot da bi jo pičila osa v zadnjico. »Sram vas bodi, da se tako izražate! Grem v turistično pisarno in jim povem, kakšne krajanke živijo v tem gnezdju!«

Čivava je ves čas našega besednega dvoboja vztrajno bevskala, renčala in spuščala od sebe visoke tone. Potem pa je utihnila, kot bi ji izklopili baterijo. In hip nato je pošteno zasmrdelo iz gospejine torbe. Z Gabi sva se spogledali in se začeli nekontrolirano smejati.

»Zdaj pa imate, gospa turistka, posrala se vam je v torbo,« je med hihitanjem izdavila Gabi.

Čudna ženska je mastno zaklela, dvignila svojo orjaško zadnjico in odpekotala s terase. Za njo je ostal le lep kos borovničeve torte ... no, in smrad po psičkih iztrebkih.

2.

Šesti vročinski val je bil zares že vrhunec vsega. Nisem mogla spati, izdajali so me živci, do nobenega dela mi ni bilo, potem se je pa še mariborski sin spomnil in mi poslal na vrat oba vnuka – in to za cel teden. Pa ravno med vročinskim valom se je moral spomniti, da potrebujeta otroka počitnice v Lendavi.

»Kaj bova počela z njima v tej vročini?« sem tarnala možu.

»Dopoldne se greva z njima kopat k Lipi, popoldne pa v gorice, v senco – kaj bi drugega!«

»Nimam kopalk,« sem jamrala, »vse so mi pretesne!«

»Pa si kupi nove, kaj pa je to takšnega?«

»Nočem si zdaj, pred koncem poletja, kupovati VELIKIH kopalk, razumeš?«

Debelo me je gledal in samo malo je manjkalo, pa bi se zakrohotal.

»Ne, ne razumem.«

»Če si zdaj kupim za številko ali dve večje kopalke, kot jih običajno nosim, ne bom shujšala, ne bom imela motivacije, da bi odložila kile, razumeš?«

Še vedno je strmel vame in se rahlo muzal.

»Še vedno ne razumem. Poletja je konec ... kje si bila z motivacijo doslej? Zdaj je že itak vseeno, če shujšaš ali ne, saj boš oblekla kopalke morda samo še ta teden.«

»Kdo pa ve? Morda me septembra odnese na morje ...«

Namrdnil se je: »Naj te kar nese ali odnese, JAZ že ne grem s tabo! Zgodnja trgatev bo, pripravljen moram biti nanjo.«

»Morje bi bilo odličen trening, priprava na trgatev,« sem mu prigovarjala, »vsak dan

plavanje, veliko hoje, vsak dan ribje jedi, rdeče vino, sadje, zelenjava ... tam bi lahko krasno hujšala, ti bi se pa utrjeval za jesenska opravila.«

»Ja, ja, saj vem. Že spet te srbijo podplati, pa ni mesec dni, kar sva se vrnila iz Gruzije in Armenije. Ne bo šlo, ne boš me pregovorila!«

Nisem hotela kupiti novih kopalk! Vnuka sta prišla in strpala sem se v lanske, odločno pretesne kopalke. Še šestletna vnukinja je imela pomisleke: »Babi, te kopalke bodo počile na tebi!« Pa smo šli na kopanje. V vodi je bilo še nekako znosno, ko se je elastični material raztegnil, ko so se pa kopalke posušile, sem se počutila, kot da bi bila v srednjeveškem stezniku.

»Jezus, grozno zgledaš,« me je okrcal še mož, »resno, pojdi in si kupi kopalke, ki ne bodo na tebi kot viteški oklep.« Ves teden sem se mučila, a kopalk nisem kupila. V petek, na dan, preden sta se otroka vračala v Maribor, se je moj pametni mož spomnil: »Veš kaj, res pojdiva za kakšen teden dol na Jadran. Saj ne gori voda, vinograd in vrt bosta počakala ... ti pa ZARES moraš shujšati, drugače boš vso jesen kupovala za številko ali dve večjo garderobo od kavbojk do kril in jaken in boš spet brez denarja. Če gledam s te plati, se nama splača, vse sem preračunal.«

Jaz sem preračunala že veliko prej, a zanj je bilo pomembno, da je bila odločitev za morje NJEGOVA – ne moja.

3.

Od mojih treh vnukov je najbolj prebrisan ta, s katerim se družim vsak dan, saj je že leto dni Lendavčan. Večino časa, ko ni v vrtcu, prebije z očetom, kajti mati se hočeš-nočeš razdaja v Leku od jutra do noči. Tako ima mali besednjak, da te vrže.

Vroč popoldan je bil tam okoli pol treh, ko sva krenila iz vrtca v Tomšičevi ulici ob potoku mimo stadiona in Lidla v Kranjčevo ulico. Omedlevala sem od vročine, mali pa je pokal od energije in navdušenja, ker greva peš domov. Zanj je to pomenilo, da se bova ustavila v Mani, Tediju in morda še v knjigarni DZS. To so njegovi najljubši 'punkti' v mestu.

Pogovarjava se pa mi reče: »Veš babi, Simon je bil danes grozno nesramen.«

»Kaj pa ti je storil?«

»Šel sem lulat v vece, on pa je prišel za mano in me ščipal po riti.«

»Zoprno. Kaj si storil? Si povedal vzgojiteljici?«

»Ja, sem, a še prej sem ga pošteno zbrcal in popljuval.«

Mali me gleda z velikimi očmi in čaka odobravanje, ki ga seveda ne dočaka. Nekje v sebi mu dam prav, mora se znati braniti, a nasilje resnično ne pelje nikamor. Torej ga poučim: »Nikar se z nikomer ne pretepaj, ni lepo, saj sta s Simonom navadno dobra prijatelja, ne?«

»Babi – tip je čisto navaden biološki odpad!«

Otrpnem. Česa takega še nikoli nisem slišala. In ga res strogo okrcam: »Da mi nikoli več ne izustiš česa tako krutega.«

»Ampak ... ati je rekel, da so hudobni, pokvarjeni in krvoločni ljudje biološki odpad. Da bi jih bilo treba iztrebiti ... »

Požrem nadaljnji komentar in sklenem, da moram sina biologa opozoriti, naj pazi, kaj kvasi pred otrokom. Mali vse vsrka kot suha spužva. In potem trosi te očetove modrosti okoli. Medtem ko razmišljam, je vnuk že na drugem valu in pripoveduje: »Babi, si vedela, da so tangice nevarne?«

»Ne nosim tangic, nikoli jih nisem, zato o tem ne razmišljam, več.«

»Ati je rekel mamici, da naj jih ne nosi več, ker morda ne bo mogla zanositi ... no, ker tangice lahko poškodujejo organe in potem ženska nima otrok.«

»Pa bi rad imel bratca ali sestrico?« hitro obrnem pogovor v pravo smer. Mulček malo pomolči, potem pa resno pove: »Sploh ne, babi.«

»Zakaj pa ne? Imel bi družbo, prijatelja pri igri ...«

»Zdaj mi je krasno, več. Vsi imate radi samo mene, če bi imel bratca ali sestrico, bi me imeli pol manj radi, ne? In ti bi mi kupila pol manj stvari kot zdaj.«

Ne najdem pravega odgovora. Sva že pred Mano in mali avtomatično zavije v trgovino. Vse, o čemer sva se pogovarjala, je zanj že zgodovina. Ima načrt, ki ga bom uresničila seveda jaz.

Komplet vojaških vozil mu je že pred dnevi padel v oko, a takrat nisem imela s sabo denarnice. Danes pa je tako prekleto vroče, da sploh ne pomišljam, če je prav ali ne, da mu kupujem vojaška vozila. Ja, take smo pač babice!

ŠE JE TU

V moji duši je pomlad,
pregnala mi je zime mraz.
Izhlapel je mračni hlad,
videl sem le tvoj obraz.

Iskre božale so mit
neskončnih sanj in upov vseh,
dolgi košenj zrelih žit,
prelestnih iger, vsitih v smeh.

Zlita, vpeta. V tiho noč
oglašal se je le skovik,
na valovih kot nekoč
je žgolel prelestni krik.

Nežno tiha noč je šla,
v sanjah se je izgubila.
Solza padla je na tla
in se v sreči utopila.

Še je v duši pomlad.
Valov nemirnih sila,
žene jih jesenski tihi hlad
in spleta žito v pramene.

SOLZA

Pod veko se skriva.
Tam biva,
ta solza žareča:
živahna, iskriva
v skrivnosti uživa,
misterij prikriva,
vsa mokra, igriva,
kot dekla ušiva,
ta kaplja zveneča.

Pred soncem je skrita,
v rjuho zavita.
Boji se pomladnega piša
in sape poletne vročine,
lista jeseni iz pliša
in zimske mračine.

Mavrične barve obrača,
težke kot žulji orača.
Čuva skrivnosti prelesti,
v večnost jih hoče odnesti,
globoko v dušo pomesti,
glorijo dati nevesti.

POT

Se vije v neznano,
počasi, ubrano.
Ni ji ne konca ne kraja,
ni ji mar kazati raja.

Kje vprašati moram?
Morda podati se h goram,
kjer dviga se stena visoko.

Morda podati se k reki,
ki reže v strugo globoko
in vprašati v pražnji obleki
za rajsko podobo Sibile,
njene miline in čare iz svile?

Videl bom njeno podobo:
v oraklju zaprta, v meglo zavita,
ogrnjena v belo svetlobo.
V transu vrti se in zvija
kot ura življenja navita
mi vatle podobe odvija.

Odvite podobe so temno žareče;
kratke so sanje, težke, moreče.

Zaprl bom orakelj, pozabil Sibilo,
ker rekla mi ni o lepoti.
Je more napletla mi v skledo obilo,
a nič ni dejala o čaru, ki pride.
Da ne bi razglabljal o zmoti,
naj iz misli mi čim prej odide.

Biserka Sijarič

OBRNI KLJUČ ZA VEDNO

V povratno misel legam,
ko se pri zajtrku pridružiš.
Z lahkoto med utrinke gledam,
še preden mi nasmeh ponudiš.

Ni besed, pametovanja –
srčni utrip obeh odzvanja.
Tu le sreča me preganja –
v nove upe, nova stanja.

Daj, obrni ključ za vedno –
naj ostanem v tem poletju.

Daj, obrni ključ za vedno –
naj ostanem v tem zavetju.

Anita Szunyog

TERME OLIMIJA

Ott a nyár mindenkit vár,
Lehet úszni, szaunázni, még egy jó
masszázs is elcsúszik,
Igazán szép a természet és jó a levegő,
Még etetni szarvasokat a Jelenov gre-
benen is lehet,
Igazi kikapcsolódás bármikor,
Joj, hát még csak a csokoládézó és a
harmadik legidősebb gyógyszertár Eu-
rópában – igazi csoda,
Akárcsak egy emlék, több emlék is lehet.

Zágorec-Csuka Judit

Csak az maradjon meg,
ami még élni akar,
két kis róka a hűvös
erdő mélyén, lovak
csordája a forró prérin,
két kis medve a bokrok
közt, sárguló falevelek
ősz napsugárban,
fenyőfák a mély
tavak szélén, piros
pipacsok a zöldellő
kalászkok közt, holdfény
az éjszakában, kéktollú
cinegemadár a zúzmarás
ágon, tavirózsa a víz
felszínén, magányos
cédrusok az útmentén.

Csak az maradjon meg,
ami túléli az örökös
sötétséget, csak az
maradjon meg, aminek
szépsége örökkévaló.

GAZDAG SZEGÉNYEK, SZEGÉNY GAZDAGOK

Miklós szegény embernek tartotta magát, mert már régóta nem dolgozott, nem volt munkahelye. A munkátlansága egy bizonyos idő után már nem volt számára rákfene és rendkívüli állapot, csak egy egyszerű tapasztalat. Az ő fazekában csak egyszerű eledelék rotyogtak. Egyszerű, igénytelen ételeket fogyasztott, kásás, rizses egytálételeket egy kis levestel, néha zöldséggel is. Túlélte a napját. Apró vágyaival mindig Istenhez fordult, akivel bensőséges viszonyban volt, hiszen a földön nem fordulhatott szinte senkihez. Istenhez is csak apró dolgokért fordult: egy kis kajáért, melegebb ruháért, új cipőért. Amikor szembekerült a hatóságokkal, mert nem fizetett lakbért, vagy villanyszámlát, csak Istenhez fordulhatott, de ekkor is reménytelen volt inkább a helyzete, de lelkének jólesett a fohászkodás.

Közben látta, hogy azok az emberek, akiket felelősnek tartanak a gazdasági válságért, az egyre növekvő társadalmi és szociális egyenlőtlenségekért, még mindig a maguk párhuzamos világában élnek: besöprik az osztalékokat, magánszigeteikre magángépeiken repülnek nyaralni, miközben az emberbarátság és jótékonykodás jegyében néha osztogatnak a népnek egy kis alamizsnát.

De azt is látta, hogy a vagyon megszerzése utáni első stádium a rongyrazás. A gazdagsággal sokféleképpen hivalkodtak az évszázadok során, de a dolog lélektana nem sokat változott. Az ókor és a középkor rabszolgái, ágyasai, aranykincsei és várkastélyai helyébe ma a magánrepülő, a nyaralószigetek, meg a futball- és baseballklubok léptek. Egyeseknek már ennyi is elég. Ők kerülnek a reflektorfényt, behúzódnak a luxusvilláik magas falai mögé, s barátaik és tányérnyalóik szűk körében élvezik diszkrétan a nagy jólétet.

Miklós arra is rádöbbsent, hogy akárcsak az elmúlt századokban, a státuszszimbólumok önmagukban nem elegendők. Aki már jóllakott a gazdagsággal, valami többet, valami mást is akar. Egy alkalommal elmondta a tehetősebb szomszédjának, hogy a gazdagság csak ritkán teremti meg a lélek nyugalmát. A szupergazdagokat állandóan az a kérdés foglalkoztatja, hogy mi lesz holnap? Féltik a hagyatékukat és a gyerekeiket. Vajon biztonságban lesz-e az általuk szerzett pénz az utódok kezében? Lehet, hogy semmivé válik az általuk elért társadalmi rang? Emelnek-e majd szobrot a tiszteletükre? Miklósnak nem volt vagyona, pénze, se rangja, tehát nem volt mit elveszítene. Egyébként is minden vagyon itt marad ezen a világon.

Miklós tudta azt is, hogy nem az a legmeghökentőbb a jelenkorban, hogy léteznek szupergazdagok, hanem az, hogy csaknem minden országban jelen vannak. Létük valódi globális jelenség. A szakadékok nem a társadalmak között mélyülnek,

hanem a társadalmakon belül. Az emberek máshogy néznek arra, akinek pénze van. A nagyon nagy gazdagsággal félelem párosul. Ő nem félt, habár a körülmények meglehetősen reménytelennek bizonyultak, hiszen állandó pénzhiányban szenvedett. Ennek következtében, mint ember, olyan tartósan fennálló, hátrányos helyzetbe került, hogy egyedül nem tudott kikerülni a nélkülözés bűvköréből. Pedig nem volt iskolázatlan, s mégis egyre jobban elszigetelődött a világtól, szinte semmilyen jellegű mobilitásra nem volt már alkalmas. Az élet szépségéről sem győzte meg senki – arról, hogy az élet egy paradicsomkert. Láta a természet szépségét, de ettől nem lett boldogabb, hiszen amikor a virágos cseresznyefa mellett látta elhaladni a BMW márkájú autót, már nem bővölte el a természet, inkább elkezdte rontani a hangulatát. Nem tudta elfogadni, hogy ami szép, az érdeklődés nélkül szép. Mert a cseresznyefa látványától is csak az jutott eszébe, hogy miért nincsen neki ilyen szép kertje, mint a gazdagoknak?

Miklós az életet már nem szemlélte komolyan, mert minden komoly dolog végül is kicsúszott a kezéből. Neki sosem volt küldetése, hát ezt a szerencsétlen életét valahogy a játékokra helyezte át. Voltak napjai, amikor jobban játszott, s voltak, amikor nem volt derűs a játék. Viszonyát a világhoz a játékban vezette le. Ha napokon át nem is evett, a játékról nem mondott le. Bement néha egy játékautomatákat üzemelő kis kaszinóba, s egy kis aprópénzt dobott az automatába. Boldogította a nyereség kockázata, még ha veszített is. Hát ez volt az ő szegény gazdagsága.

Tamara Špitaler Škorić

JESENSKA MELANHOLIJA
PREDSTAVLJAM VAM ... KNJIGO
MITI IN LEGENDE O LENDAVI

∞

ŐSZI MELANKÓLIA
BEMUTATOM ÖNÖKNEK ... A KÖNYVET
MÍTOSZOK ÉS LEGENDÁK LENDVÁRÓL

39. literarni večer ∞ 39. irodalmi est
(október 2017 ∞ 2017 október)

Lidija Alt

PLES JESENI

Dnevu v naročje sedam,
z zlatom sem obdana,
čute odprte puščam,
vsa sem jim predana.

Kakšne božanske barve
v soncu se bleste!
In kakšna lahna krilca
tam v vetru valove.

Od dola pa do brega
vrti se pisan ples,
se v igri vse spreminja
in se ne vrne več.

JESENSKA MELANHOLIJA

Jesen mi v oko se je izlila,
mi solza obraz orosila,
listala je spomine,
moje grenke bolečine.

Skozi zrklo v globino
iščem njih vsebino,
ko mi zavrgel si prelepe sanje
in je pesem izzvenela v spoznanje.
Odšla sva vsak v svoj svet
in listje je zbrisalo še zadnjo sled.

ISKANJE JESENI

Jesen, kam si se skrila?
Ali dobila si krila
ali zašla si v spomine
ali pleteš gnezdo miline?

Ali iščeš mladostni raj
pokošenih trav,

gozda tišine,
srca violine ...?

Ali te sonce prekriva,
te morda dež zaliva?

Je sonce sivino popilo
in pravljico jesensko vame zlilo.

Vera Auguštin

MELANHOLIJA

Človek je ustvarjen, da bi ljubil, a vsak te sreče nima. Žalosten je, ker je sam, ker čas neusmiljeno mineva, a on ne vidi izhoda, da bi se njegov položaj spremenil, izboljšal.

Gledam ga, kako sedi na balkonu z upognjeno glavo, ker ga daje depresija – melanholiija. Ničesar ne vidi, kar bi bilo zanj upanje. Tudi rožice v vazi so ovenele – umrle, kakor njegovo življenje, ki ni doživelo ljubezni, samo razočaranje.

Ta mož beži pred zunanjim svetom, moral bi se spoprijeti z resničnostjo, samo tako bi se dalo živeti drugače.

Na svetu je zato, da bi bil ljubljen in bi ljubil, a ljubezen je vedno šla mimo njega. Bila je ona, ki jo je neizmerno ljubil, bolj kot vse na svetu. Vedno se je z razprtimi rokami vračala v njegov objem. Neka nevidna sila je ta objem vedno znova in znova razdirala.

Njegova žalost, njegova melanholiija še vedno pušča neizbrisane sledi.

To je bolezen današnjega krutega sveta.

TVOJ POGLED

Ne povešaj svojega pogleda,
naj oko se ti zjasni,
duša tvoja je trpela,
pogled zastal ti je pri tleh.

Dvigni svoj pogled,
naj oko se ti zjasni,
da sonček zasijal bo v duši tvoji
v vsej lepoti svoji.

Naj svetli sončni žarki
božajo ti dušo,
da prej bo ozdravela.
Ne oklevaj, ker čas beži!

Svobodno kakor ptica,
ki poleti v širjavo sinjega neba,
naj tvoj nasmeh na licu ne zamre.
Sreča tvoja te je našla. Ne ustraši se!
Bodi srečna in vesela,
naj nasmeh ti tvoj obraz krasi!

Nataša Horvat

MELANHOLIJA

Od tamo do ovamo ...

Iz svitanja u jesenje dane
iz jesenjih dana u snove
iz snova u jave nove ...

Bolnih do krvi žuljevutih stopola ...

Ona i ja tako smo umorne
od puteva tih kojima hodamo ...

Od tamo do ovamo ...

A dobro znamo kako ja i moja
Melanholija nemamo stići kamo ...

MELANHOLIJA (romščina)

DE KHOTARŽIKHATE ...

Andr e deteharin ande herezeske đesa
Andar herezeske đesa ande sune
andar e sune ando čačipe ...

Dukhade ži rat čičide talpi ...

Me thaj voj kade čhine sam
e dromendar savenca phiras ...

De khotar ži khate ...

Aj mišto žanas sar me thaj muri
melanholija naj kaj te aresas ...

Milan Hajdinjak

DOLINA

Ta dolina skrita
v jutranjih urah
z megleno je zaveso
vsa prekrita.

Pravi dom je
in pa raj,
kdo ne želi
svobode si nazaj?

In obleko, hrano,
vse dobi,
čeprav v žepu
cvenka ni!

NE VERJEMI

Ne verjemi
idealu,
še rojen v mraku
rasel je v temi
na piedestalu,
ki po meri je bedaku!

Ne verjemi
zaobljubi!
Srečo vzemi,
preden jo zasnubi
eden črnih bratov!

Ne verjemi
sonca luči,
preden se ti ne prikaže,
dokler si v temi,
naj te dvom ne muči -
resnica lahko tudi laže!

NEKOČ

Nekoč sem ljubil tebe,
tako silno,
z vso dušo svojo,
tebe samo!

In ti si odšla ...

Zdaj ljubim nekoga:
daljni, neznani,
nedosegljivi
IDEAL –
SVOJO NOVO POT!
Ti, dekle, si
samo senca njene podobe ...

LE NJEJ

Ko mrak ti seže v dušo,
nespokoj ti v srcu ždi,
življenje spremeni v rušo,
nekje globoko ljubezen spi.
Sanje se spremene v meglo,
večno tavajo v temi,
nasmeh zamrl je za vedno,
ostala je le praznina nema.
Dolgo traja, še predolgo,
v duši žge, srce gori,
oko potočilo bi solze,
v grlu beseda onemi.
Iz dna ljubezen vstaja,
nežna vsa dehti,
v prsih srce mi raja,
obraz trd zdaj zardi.
Počasna je, nemirna,
v sanjski svet odleti,
le ona je nežna, nemirna,
zdi se brez ljubezni.
Je bog želel mi srečo?

Mi angela poslal?
Ne, nikoli, srce trpeče,
bom kdaj lahko mirno zaspal?
Leti misel, leti k njej,
življenje se budi,
v srcu ne bo miru prej,
dokler ne bom zares pri njej.

SLOVO

Slovo ... od koga in zakaj?
Od nje, ki sem jo ljubil
in je ne bo nazaj,
ker igro sem izgubil!

Slovo ... mogoče od gozdiča,
ki dajal je zavetje,
ljubezni bil je priča,
lepšal je poletje.

Slovo ...
Namesto svatov črn ptič
leti v prihodnosti obup,
okoli njega prazen nič,
za njim spominov strup.

Slovo ...
so črni svatje,
črni bratje,
črn ptič
in nič
in nič
in nič ...

SPOMIN IZ MOJEGA OTROŠTVA NA LENDA VO

Rodila sem se in odraščala v Gaberju, ki je majhna vas blizu Lendave in kjer je bilo življenje v mojem otroštvu umirjeno in manj zapleteno kot danes, saj so se ljudje bolj ukvarjali s kmetijstvom in živinorejo ter bili bolj zadovoljni in skromni. Kot otroci smo se igrali na travnikih, njivah, gozdovih in tudi doma na dvorišču, kjer smo kot skrivalnice in igralnice uporabljali koruznjake, kupe koruznih stebel, kašče in gospodarska poslopja, v katerih smo shranjevali seno in slamo. Moje otroštvo je bilo lepo in večkrat se mi misli vračajo prav v tista leta mojega življenja.

Zelo rada se spominjam obiskov pri teti in stricu ter sestričnih v Lendavi, ki so živeli v Naftinem bloku. Tako so ga imenovali, ker so te bloke zgradili za delavce, ki so delali v podjetju Nafta. Tudi moj stric je bil med njimi. Teta pa je doma gospodinjala in skrbela za dve hčeri.

Najlepše je bilo, ko mi je mama rekla: »Veš, danes pa greva s kolesom v Lendavo na obisk.« Moje oči so se zalesketale, saj sem se vedno veselila obiska v mestu. Zame je bila takrat Lendava veliko mesto, kjer sem občudovala zgradbe, grad, veliko cerkev, staro tržnico, kjer so tudi naše sosede prodajale jajčka ali različno zelenjavo. Zelo rada sem šla tudi na sprehod po stari tlakovani cesti, ki je vodila do slaščičarne in cerkve. Ker v naši vasi ni bilo slaščičarne, sem vsakokrat komaj čakala, da grem na obisk v Lendavo, da dobim slastno kepico sladoleda.

Moj želodec pa je poplesaval tudi ob različnih jedeh, ki jih je pripravila moja teta, še najbolj sem se veselila sendviča s posebno salamo in paradižnikom, ki mi je ostal za vedno v spominu. Doma sendvičev nismo delali in paradižnik smo jedli, ko je dozorel na vrtu, nismo pa ga kupovali kot teta.

Ker smo bili doma bolj revni, smo v trgovino zahajali le po sladkor, sol, vžigalice in še po kakšno malenkost, vse ostalo pa smo pridelali doma. Otroci pa sploh nismo smeli v trgovino, saj je bilo to zaupano le starejšim osebam. V Lendavi pa sem s teto in sestričnima večkrat šla v trgovino in si ogledovala izložbe ter polne police različnih prehrambenih in drugih izdelkov pa tudi igrače sem občudovala, še posebej punčke. Doma sem imela le eno punčko, narejeno iz cunj, ki mi je bila sicer zelo pri srcu, vendar pa sem si želela tudi drugačno. Ko je moj oče odšel služiti kruh v Nemčijo, so se moje sanje uresničile. Prinesel mi je veliko punčko, ki je imela tudi zelo lepo oblekico in zlatorumene laske.

Vsako leto me je teta povabila tudi na počitnice k njim v Lendavo. Teh srečanj sem se zelo veselila, saj smo se s sestričnima sprehajale po mestu, v parku, ob potoku. Poleti smo se kopale v Črncu, kjer je bilo lepo urejeno kopališče. Veliko Lendavčanov se je tam kopalo. Moja teta je bila šivilja in mi je vedno kaj sešila, prav tako pa sta mi sestrični podarili veliko lepih oblek, ki sem jih zelo rada nosila v šolo in se z njimi bahala kot kakšna frajla.

Še veliko lepih spominov imam na obiske v Lendavi, vendar pa so mi opisani najljubši.

Franc Koren

GOSPODINJE NA ROBU ŽIVČNEGA ZLOMA

Te dame iz pekla
Te dame v peklu
Skupaj z mano
Me navdihujejo
Zganjam teater
V spodnjih gatah se šopirim pred njimi
in razlagam, kako velik sem
in kako temu verjamem samo jaz.
One se samo derejo:
Odfukaj, daj pijače,
daj pozabo, daj tiste substance,
ki bodo pekel naredile peklenko vroč.

Te dame iz pekla
Te dame v peklu
So nore od norosti,
ki se ji pravi življenje.
Nič več seksa, nič več otrok
Nobena trda stvar jih več ne zanima
Samo milina škržatovega vreščanja
Tako, ko se skriva sonce
Tako, ko luna začne lajati
svoje plime in oseke
Odfukaj, daj pijače
Daj pozabo, daj tiste substance
peklenko vroče

Te dame iz pekla
In jaz še vedno v spodnjih gatah
Velik, verujoč
Nalivam v te razpotegnjene odprtine
Pozabo, polno pelina

Janja Magdič

LENDAVA

Lendava -
so to gorice,
ki se nad mestom vijejo
in dobro vino dajejo?

Je to tam,
kjer po svetovnem bograču diši,
se lendavski špricer dobi
in perec v ustih topi?

So to naš grad in Sveta trojica,
Vinariuma veličasten razgled,
ki turiste vabijo v gosté,
v breg brusit peté?

Ali znane lendavske Terme,
kjer se zdravje krepí
in daje gostom novih moči?

So to pesem, ples, veselje ljudi,
ki zmerom se jim delat' mudi;
ali lepote zelene narave
kjer Prekmurci od nekdej v sožitju žive?

Da, to je šopek lepote
kultur in narodnosti,
ki vedno znova vabi
v prijazno mesto med dobre ljudi -
to se le v Lendavi lahko zgodi!

ŽIVLJENJE NA TIRIH

Mnogi ne poznajo dela in življenja na železnici. Zato je dobro, da se vam na samem začetku predstavim. Sem vagon Restavracija. Slovnično ženskega spola, sem malo feministka. Moja oznaka oziroma ime je WR -103. Zvesto sem služila potnikom najprej na jugoslovanskih in potem na slovenskih železnicah. V mojem prostoru so se odvijale mnoge zgodbe, zanimive in poučne. Tu se je rodilo mnogo poznanstev in prijateljstev. Ljudje so ob dobri hrani in pijači bolj sproščeni in dovtetni. Nekaterim je bilo pri meni tako všeč, da so celo pot ostali v mojem prostoru, ker jim je potovanje tako hitreje minilo. Bila sem vesela takih potnikov. Njihovo zadovoljstvo je pozitivno vplivalo na moje delo in delo mojih kuharjev ter natakarjev. Mi smo tudi kot živa bitja, čeprav smo narejeni iz železa, lesa, tekstila in usnja. Imamo tudi svoja ušesa in občutimo vsako spremembo, razumemo vsako gesto, saj se to prenaša z impulzi po naši konstrukciji. Ali ne verjamete?

Všeč so mi bili zaljubljeni pari, ki so, srkajoč svojo pijačo, nežno šepetali drug drugemu romantične besede in si izmenjevali poglede, polne naklonjenosti. Pri hrani pa, če je ta bila fantu všeč, je dekle že spraševalo kuharja po receptu in pripravi. Bila sem srečna ob pogledu na zadovoljne potnike.

Skonstruirana oziroma narejena sem bila v tovarni Košice na Slovaškem. Ljubezen mi je bila položena tako rekoč v zibelko, saj so slovaška dekleta pri delu vedno pela ljubezenske pesmi. Najbolj mi je ostala v spominu zaradi svoje melodičnosti tista narečna pesem: Bila pani, imela pana, bila u nieg udelana. Grobo prevedeno v slovenščino se glasi: »Bila je punca, imela je fanta, bila je v njega zatreskana.« Ko sem službovala na železnicah v Sloveniji, sem jo pogosto brundala in obujala spomine na moja »otročka leta«. Tudi me potrebujemo čas, da odrastemo in se prilagodimo. Domicil sem imela v Mariboru, dodajali so me vlakom na skoraj vseh relacijah. Povsod ni bilo lepo niti zanimivo, vendar sem bila zadovoljna.

V poletnih sezonah so začeli voziti agencijski vlaki WR in RW (Dunaj - Reka in Reka - Dunaj). To so bili težki ekspresni vlaki. Včasih so imeli po 18 pulmanov (štiriosnih vagonov) in po navadi 900 do 1000 potnikov. Tem vlakom so v Mariboru dodajali tudi mene, da so lahko Avstrijci uživali v dobri hrani in pijači. Tudi zaslužek je bil dober, tako da so bili vsi zadovoljni. Te vlake so do Postojne vozile po navadi najboljše lokomotive in najbolj izurjeni strojevodje.

Naprej do Reke so jih vlekli električne lokomotive. Vedno sem bila prva za lokomotivo in so se naši odbojniki - ali po domače »pufjerji« - dotikali in me »rajcali«. Tu sem prvič srečala mojega ljubega »Borsiga«. Lokomotive Borsig so narejene v tovarni

Borsig v Tegelhofu, predmestju Berlina, kot vojna odškodnina po prvi svetovni vojni. Lokomotive nosijo oznake 05 in 06. Najbolj mi je bil všeč Borsig 06-018. Izredno močan je. Bil je pravi lepotec, vedno solidno »spucan« in zglajen. S svojimi »ušesi« oziroma zračnimi stabilizatorji iz pločevine je vzbujal spoštovanje in strah pri ljudeh. Vozili so ga le najboljši strojevodje, danes bi mu rekli »alfa samec«. Njemu podobni so bili še tisti iz francoske serije 241 ali nemške serije 36.

Danes je shranjen v železniškem muzeju v Šiški. Občasno še vozi muzejske vlake po soški progi in tudi drugje v prednovoletnem času. Pozna se mu starost, saj je v svojih 90 letih pretrpel že marsikaj. Čeprav je izgubil veliko svoje samozavesti in moči, je še vedno spoštovan in pravi »capo« med stroji.

Ko so me dodajali agencijskim vlakom na mariborski postaji, sem bila vedno prva za lokomotivo. Nekajkrat so te vlake vozile druge lokomotive. To zame ni bilo zanimivo. Nisem čutila ničesar, nobene ljubezni ali razburjenja. Neke nedelje je prišel Borsig 06-018 in se je vse spremenilo. Ko so me na postaji pripeli k stroju, sem vsa drhtela, skozi odbojnik ali puferje« sem čutila vsak njegov gib. Že iz prakse in vleke drugih strojev sem ugotovila, kako trdno moram biti speta z lokomotivo, da občutim najbolj vzburljivo trenje. Pri spenjanju z Borsigom sem napela svoje »puferje«, da so mislili, da je vez zelo trdna. Ampak ni bila. Za prijetno gibanje sem in tja ter draženje je zadostovalo nekaj milimetrov bolj rahle veze. Na postaji se je nekdo spomnil, da je kanil nekaj kapljic olja med »puferje«. To je delovalo kot balzam in istočasno stimulator med vožnjo. Najbolj me je vzburlila ovinkasta proga, posebej tam, kjer so sledili enkrat desni, drugič levi ovinki. V ovinkih so odbojniki nasedali enkrat bolj, drugič manj močno. To me je »rajcalo« do ekstaze. Že prvo noč z Borsigom sem do Ljubljane »končala« najmanj dvajsetkrat. Tako doživljajo tudi ženske. Najbolj noro je bilo med Zidanim Mostom in Hrastnikom ter med Zagorjem in postajo Sava.

Prvo noč in vedno kasneje sem doživljala najbolj strastne orgazme na uvoznih kretnicah postaje Sava. Tam so kolesa čez uvozne kretnice močno zaropotala in pridušila moj krik sreče in zadovoljstva. Nekateri potniki so to malo občutili, ampak so to pripisovali verjetnim reakcijam zaradi pijače.

To ni smešno, kajti tudi mi smo kot živa bitja. Skozi naše telo se pretakajo kumulativni magnetni tokovi, ki povzročajo enake dražljaje kot živčni impulzi pri ženskah. Ne bi vam rada opisovala vsake vožnje, je pa res, da sem se zaljubila v mojega dragega Borsiga 06-018. Že ko sem ga tu pa tam zagledala na sosednjem tiru, sem bila vsa mokra in napeta. Nisem se mogla stisniti k njemu in trpela sem prave muke. Če sem bila prosta, sem radovedno spremljala njegove vožnje in si ga želela ob sebi. Če sem bila pripeta k mojemu dragemu, sem polna sreče ponujala potnikom najboljše jedi in pijače. To so nekateri stalni potniki občutili, vendar niso pogruntali, zakaj in kako.

Tu pa tam je kateri strojevodja spustil paro v cevi, ki so tekle pod mojim podom. To je bilo čudovito razdražljivo. Imelo je isti učinek kot fen španskih frizerk. O tem vam bom pripovedovala pozneje. Vonj pare je tudi prijetno deloval na ozračje v vagonu, pa tudi hrana je imela drugačen, bolj poln okus in je bolj teknila. Za ene je bil to vrhunec gastronomske umetnosti. Zame pa vrhunec vzburjenosti, saj para pospeši kumulativne tokove.

Večkrat me je pri vožnji iz Reke čakal v Ljubljani moj dragi. To je bila spet vožnja, polna užitkov. Pri vožnji skozi Zasavje sem doživljala orgazem za orgazmom. Vrhunec pa med Hrastnikom in Zidanim Mostom. Pri postanku v Zidanem Mostu so me pomirjali koraki vstopajočih potnikov. To umirjanje je bilo tako prijetno, da sem začela brundati tisto pesem Lepe Brene: »Sitnije, Cule sitnije, tako mi je milije«. To je res bil pravi užitek. Ampak vrag ima pogosto mlade in moje brundanje ter drget se je zdel eni potnici sumljiv in je zahtevala tehnični pregled. Do prihoda pregledovalca sem se že pomirila, nastalo pa je 10 minut zamude.

Zelo zanimivi so bili tako pogovori resnih potnikov kakor zaljubljenec. Vedno sem bila radovedna in sem prisluškovala tem pogovorom. Enkrat sta prišla k meni na pijačo Avstrijka, lepa blondinka, in naš fant, ki je potoval na Reko. Zmenila sta se za randi na Reki. Med pogovorom je Avstrijka vzela iz torbice 2 banani. Eno je ponudila fantu. Oh, groza. Groza. Še nikoli ni jedel banane. Kako se to sploh je? Zapravil bo ves ugled, ki ga je pridobil pri puncih. Nekako se je znašel in tako dolgo predeval banano v roki ter čakal, da bi videl, kako bo ona začela jesti. Na koncu je le prelomila banano na polovico in fant je bil rešen. Zagledal je lupino banane, malo je še počakal, da je punca začela jesti. Bil je rešen, ampak od tedaj zelo spoštuje opice in njihovo inteligenco.

Nekoč so se z mano peljali 4 esperantisti. Klicali so jih štiriperesna deteljica. Vedno so nekaj »naštimali« in jo komu zagodli, tako da so se potem lahko na račun tega smejali. Tudi sami so bili večkrat nerodni. Šveda Everta ni bilo zraven, vendar so takoj dali na »tapeto« njegovo friziranje v Tarragoni. Friziranje na Švedskem je drago, zato je planiral, da si bo ostrigel lase na dvodnevem obisku v Mariboru. Na friziranje je malce pozabil in potem ni bilo več časa. »Saj so v Španiji poceni frizerji,« so mu svetovali. V Tarragoni je tedaj potekal kongres železničarjev esperantistov. Drugi ali tretji dan kongresa gre Evert k frizerju. Punce ga lepo sprejmejo in postržejo. Nastali so jezikovni problemi, on ni znal niti besede špansko, one niti besede švedsko ali esperanta. Po tarifi je friziranje v resnici stalo 25 pezeta. Frizerka je napisala račun: 2500, ampak je pozabila dati med 25 in 00 vejico. Evert, navdušen nad lepimi Špankami, začne šteti tisočake in stotake. One so govorile »suficiente, suficientex«, kar pomeni »dovolj, dovolj«, vendar se Evert ni dal motiti. Naštel je 2.500 pezeta, ne da bi pomislil, koliko denarja je to. Puncam je bilo nerodno, zato so ga postavile nazaj na stol, ponovno odišavile in posprejale po celi glavi in obrazu.

Vse to se jim še ni zdelo zadosti, da bi si oddolžile za bogato plačilo.

»Zaprimo salon in se malo pozabavajmo, saj smo dosegle normo za tri dni,« reče ena.

»Saj res, zakaj bi več delale!« se oglasi druga.

»Dajmo, osrečimo našega dobrotnika,« se ponovno oglasi prva.

Salon so zaprle, zagnile zavese in se posvetile medsebojnim igricam in crkljanju Everta. Ko se je vrnil v hotel, je hodil kot petelin in spraševal: »Ali lepo dišim?« Nekaj so prijatelji izvlekli iz njega, sicer pa ni hotel natančno povedati, kako je vse potekalo. Navdušen je bil nad uporabo fena, s katerim je grel mednožja deklin in jih spravljal v ekstazo. »Nisem si mislil, kako uporabna je ta stvar,« je pozneje večkrat pravil. Pozneje smo nekaj več zvedeli od Raula, španskega esperantista, ki smo ga prosili, da malo razišče zadevo.

Tu sledi njegov drugi spodrseljaj. Navdušen nad svojimi doživljaji v Španiji je napisal skoraj 40 razglednic svojim prijateljem in znancem. V njih je opisoval lepote Tarragone ter lepoto in šarm španskih deklet. Po Tarragoni so v skoraj vsaki ulici viseli rumeni nabiralniki. Malo so se mu zdeli čudne oblike, ampak je bil prepričan, da mora biti po celem svetu tako kot na Švedskem, in jih je z veseljem polnil z napisanimi razglednicami. Kakih 20 dni po vrnitvi nobeden od znancev ni omenjal njegovih razglednic iz Španije. Začel je raziskovati in klicati znance ter ugotovil, da nihče ni dobil njegove razglednice. Jezen se usede za mizo in napiše protestno pismo, v katerem je pograbil špansko pošto. Odnese ga je na španski konzulat v Malmö, nedaleč od svojega doma. Po nekaj dneh dobi od konzulata odgovor, ki se je glasil približno takole: »V Španiji imamo poštno nabiralnike modre barve, na njih je napis Correos, rumeni so pa za smeti«. To je razbobnal Max, ki je bil tedaj pri njem na obisku.

Francoz Jean začne pripovedovati zgodbo o obisku slovenskega esperantista pri njih. On in njegov kolega Andre sta stanovala v kraju Villenouve južno od Pariza. Andre je vozil vlake med svojim mestecem in Parizom. Da gostu ne bi bilo dolgčas, ko je bil on v službi, se je vozil z njim, ker je bil tudi sam strojevodja, Tu pa tam je tudi malo vozil motornik pod Andreevim nadzorom. Tedaj so v Franciji ustanavljali TV postajo Chanel 5. Povsod je bilo polno reklam za otvoritveno svečanost. Blizu postaje Gare de Lyon je bila proslava, ki je ponujala bogate nagrade. Andre predlaga, da gresta malo pogledat. Kupila sta vstopnice, katerih številke bodo uporabljene pri žrebu nagrad. Nista dolgo ostala tam. Morala sta peljati vlak in sta se čez približno dve uri vrnila. Imela sta nekaj odmora med vožnjami in sta ponovno šla na prireditev in zakusko. Ko je Andre pokazal vstopnico, so z veseljem ugotovili, da je on glavni

nagrajenec. TV ga nagrajuje z 10-dnevnim potovanjem po francoski Kanadi. Takoj so ga zagrabili novinarji in stewardese, krojači so vzeli mere za obleke in čevljar za čevlje. Vse je moralo biti novo in v stilu ter barvah nove TV postaje. Niso ga pustili, da bi dokončal službo. Ker ni bilo druge izbire, je slovenski strojevodja sam peljal nazaj v Villenouve. Kolega Jeana so prosili, naj obvesti dispečerja, da strojevodja slabo pozna progo in naj bodo previdni. Vožnja se je dobro končala. V naslednjih dneh so solidarno vozili Andreevi kolegi v njegovem imenu.

Čez nekaj dni sledi na novem kanalu oddaja iz Quebeca, v kateri predstavijo glavnega nagrajenca. Andre se hvali s svojimi dožitvi in dela reklamo za TV. To oddajo je slučajno gledal njegov šef, ki ni mogel doumeti, kako je Andre vsak dan v službi in istočasno v Kanadi. Sprožil je preiskavo. Francozi so se naredili francoze, malo so migali z brčicami in z rameni. Nihče ni vedel, kaj povedati. Niso izdali drug drugega. Slovenskemu strojevodji so svetovali, naj takoj pobegne v Švico. Voziti vlak brez strokovnega izpita in državljanstva je kaznivo dejanje, zato je naš strojevodja s prvim TGV - vlakom pobegnil v Ženevo. Pozneje, ko je minil čas pregona, so začeli počasi pripovedovati o dogodku.

Debata in smeh sta se je nadaljevala. Njihovo razpoloženje in prešernost sta mi bila tako všeč, da sem sama častila z rundo. Izgovorili se bomo, da so se steklenice polomile pri prelaganju.

»No Max, kako je kaj pri tebi, kaj je novega v Bavarskem gozdu?« so vprašali nemškega kolega. Ker so vsi že bili tam, so poznali situacijo in spraševali le o podrobnostih. Max je razlagal o investicijah in gradbenih delih na postaji in progi, saj so začeli voziti direktni vlaki iz Berlina. Mestece je postalo »Luftkurort« - klimatsko zdravilišče za berlinske otroke in politike. Nekdo ga je vprašal, če se Süssove krave še pasejo v središču mesta. »Tu je pa bil hec,« pravi Max. »Občina se je odločila, da zgradi heliport pri bolnišnici. Od gospoda Süssa so odkupili zemljišče ob bolniški ograji. S tem so malo zmanjšali pašnik Süssovim kravam. Zanimivo je bilo gledati otroke, ki so skozi žico božali krave in jim prinašali hrano. Krave so se navadile na to. Že ko so zagledale otroka na dvorišču, so prišle k ograji. Sožitje med njimi je bilo zelo prijetno. To je bila psihološka terapija za otroke. Gospod Süss je za zemljišče dobil precej denarja. Brat in prijatelji so ga prepričevali, naj denar vloži v banko, kjer bo na varnem, saj so se tudi v tem, bolj odročnem kraju začeli pojavljati roparji in tatiči. Na koncu je popustil. Nesel je denar v Volksbank, edino v tem kraju. Obljubili so mu, da bodo hranili njegov denar in da ga lahko dvigne kadar koli. Sepp jim kljub temu ni čisto zaupal. Zato je po treh mesecih odšel s hranilno knjižico v banko, da dvigne 5.000 mark. Denar so mu takoj izplačali. Sepp se je usedel na klop in začel preštrevati bankovce. Naenkrat je začel kričati: »To ni moj denar! Vi ste barabe! Vi ste lopovi! Jaz nočem tujega denarja!« Direktor je prihitel iz svoje pisarne, stranke so čudno gledale in se smejale. Direktor se je ustrašil blamaže in je Seppa

potegnili v svojo pisarno, ponudil mu je pijačo in ga prosil, naj mu pove, kaj je narobe. Sepp je znova začel kričati, da so lopovi in da on noče tujega denarja. »Vidite, tu imam listek z zapisanimi serijskimi številkami tisočakov, ki sem vam jih izročil. Na teh bankovcih so čisto druge številke. To ni moj denar!« Direktor ga je miril in mu počasi pojasnil poslovanje bank in kako se hrani njegov denar. Na koncu se je Sepp pomiril in položil dvignjeni denar nazaj v banko. Ob tej zgodbi se je najbolj muzal Danec Jan. Danca najbolj razveseli, če sliši dober vic o Nemcih ali kako humoresko o njihovi zaostalosti. To izvira iz nemške okupacije v drugi svetovni vojni in še dolgo ne bo umrlo.

Jan, revizor na danskih železnicah, je pripovedoval o svoji službi. Na Danskem imajo fotografijo samo na zdravstveni izkaznici in potnem listu. Tudi na osebni izkaznici ni slike. Pri kontroli kart na vlaku so težave, ker si potniki izmenjujejo letne oz. mesečne vozovnice. Pripovedoval je: »Vem, da se vozi s tujo karto, vendar ne morem nič! ... Nekega dne sem na ekspresnem vlaku kontroliral potnike. V enem od kupejev so sedele tri razposajene šolarke. Smejale so se in niso hotele reagirati na mojo zahtevo, da pokažejo vozovnice. Mogoče so imele prav, saj so karte pokazale že sprevodniku. Ko sem ponovil prošnjo, so se pogledale in ena je rekla 'Vis ham' - pokažimo mu. Vse tri so dvignile kiklice, ker pa so bile brez hlač, so zasijale komaj okosmatene mucke. Kako lep puh, da bi človek samo gledal. Ko sem razmišljal, kaj naj storim, sem poškilil še po njihovi skladnosti, ampak služba je služba. Potegnili sem zrak v nosnice in rekel: 'Punce, danes si niste umile zobkov!'. Dekleta so postala rdeča kot kuhan rak in smeje so pokazale vozovnice. Po končani kontroli sem se ustavil pri navihankah in jim povedal, da sem vesel njihove geste, kajti česa takega nisem doživel še nikoli. Vsi smo se iz srca nasmejali.«

Ogromno je zgodb so pripovedovali pri meni. Ljudje se ob pijači sprostijo in so bolj zgovorni. Vendar ni prostora, da bi vse zapisali.

Po mnogih srečnih in zadovoljnih letih so se name zgrnili temni oblaki. Začelo se je z avtovlaki Maribor - Pula. Potniki so naložili avte na vlak, sami pa počivali v spalniku.

To je bila zame groza, saj so spalnik uvrstili takoj za mojim Borsigom. Tega nisem mogla prenesti. Spalnik je moškega spola in dotik njegovih odbojnikov je spodbujal gejevstvo. Ni pomagalo moje nasprotovanje in vpitje o buzerantih in gejih. Nihče me ni hotel poslušati, čeprav je to protibožje in protinaravno. Sam Bog je ustvaril Evo in Adama, tako so nas učili, zdaj pa kršijo vse božje zapovedi. Najraje bi povozila in ubila šefa postaje, ki si je to izmislil. Nisem imela volje do dela in življenja. Najraje sem čepela na mariborski postaji in povzročala poškodbe na sebi. Samo da mi ni bilo treba doživljati ponižanja in sramote. Edina tolažba mi je bil premikač Klobasa, ki je zares nežno skrbel zame in me oskrboval z vodo in drugimi materiali. To je tisti človek, ki je vedno z istimi besedami odgovarjal na vprašanja drugih kolegov. Ko so ga vpraševali: »Kako kaj, Lojzek?«, je vedno odgovoril: »Slabo, slabo, žeja večja kot plača.«

Nekega večera, ko so hoteli formirati vlak za Pulo, sem čepela na sedmem tiru postaje. Videla sem, da gre premikalka po spalnik, da ga ranžira pred mano in za mojim dragim, in tedaj se mi je stemnilo pred očmi. Po skritem kanalu, ki je vodil od pulta do stopnic, sem skotalila pločevinko piva k Lojzku. Bil je presenečen in se je skrtil med vagoni na sosednjem tiru, da ga v miru spije. Nisem bila zavrta in sem se v hipu odločila. Napela sem vse svoje moči, da sem začela drseti po tiru. V tistem trenutku se je bližala kretnicam premikalka z buzotom. Ker je bila proga v nagibu, sem hitro pridobivala na hitrosti. Tega ni nihče opazil. Ko je bila premikalna lokomotiva s spalnikom na kretnicah, sem se z vso močjo zabila v trebuh spalnika: »Tu imaš, vrag pedrski!«

Spalnik sem iztirila in ga prevrnila na bok. V njegovi steni je zazijala od mojih odbojnikov velikanska luknja. Od odbojnikov, ki so mi v preteklosti nudili toliko užitka! Nastal je cel cirkus in kaos. Jaz sem se počutila kot boginja Nemeza, boginja maščevanja. Maščevala sem se šefu postaje in njegovim priliznjencem. Pozneje so spalnike uvrščali na konec vlakov. Tudi zaradi tega dogodka so ljubitelji železnic rešili mojega dragega, da ni končal na odpadu in v kasaciji. Še danes ponosno sopiha po naših progah, kar me zelo veseli.

Olga Paušič

JESENSKA MELANHOLIJA

RAZSUTJE

Listje oklevajoč jadra k tlom,
nemirna misel pluje z vetrom
kot senca na poti domov ...
In zadnji sončev zlati krak
odsanja v jesenski mrak –
ustavi se korak ...
Nemočen se razsujе dan
v naročje noči zapeljan.

Iščem se, a ne vidim obrisa,
obraza ni ne na poti odtisa,
spomin kot listje šelesti,
v možganih računalnik brenči ...
Mimo razsutega dneva
jesenska noč pošastno vame zeva ...

PSI

Slišim pse!
Renčijo v medli sómrak,
vijejo repe, čekani grizejo zrak,
bes jih žene v lepljivi mrak.
Kaj sili po žilah jim kri,
kaj bes razbeljen v oči?
Povampirjen srd žari iz noči!

Eh, saj sploh niso psi,
strahovi so – nore prikazni,
podivjani avatarji,
prišli so iz pekla na plan,
žrejo možgane, goltajo vsak moj dan,
vsak brezupen, prazen dan ...

BILO JE ...

Bilo je dolgo, vroče poletje,
dnevi pripeke, viharne noči,
bil čas je brezskrbne lahkote,
prazne ure praznih dni.
Bil čas za premislek,
a nisem ga mogla ujeti,
ni se naselil vame,
čas me je hotel pregreти.

Bilo je poletje brez solz,
brez avantur in hitenja -
poletje, ki krade dneve,
vliva le hrepenenja.
Z zidovi molka obdan,
žareč, manj prijazen vsakdan
zlahka vnetost ubije,
če iskre ni med ljudmi,
če ni besed in strasti,
opoj vedrine v nič se zgubi.

RINGARAJA

Poglej, poglej ta ringaraja,
kako oblast nam spet nagaja!
A
a z 'ukrepi' bodo še strašili,
še dalje bomo varčevali,
za mizerijo službovali.
Denar baje je tu, a ne za vse,
za tiste le – nepogrešljive:
elito belih pogoltnih pošasti,
ki jim greben začel je divje rasti,
za svetovalce, ki jih vlada potrebuje,
da nam strokovnih laži nasuje,
čeprav vsi dobro vemo,
da smo plačali nasvetov že sto!
Koliko revežev, koliko bede,
a našim politikom v mozeg 'ne sede'!
Lajnajo nam, da kmalu bo bolje,
ko bodo tovarne tam, kjer zdaj je polje,
ko drugi tir zgradimo,
da tujce do morja spustimo ...

A kaj bo z morjem – kdo ve?
Hrvat nam ga zlepa ne da – hehe!
V Lendavi še kar vonjamo smrad,
Kapitalist nas ima res rad,
bioplinarne ne da in ne da,
Lendavčan naj le smrad golta!
Zdaj pa še gume bodo tu žgali.
Bravo – samo še to smo čakali!
Morda nas rešijo rastlinjaki,
ki naj bi na njivi pšenice zrasli –
bodo vrtnice iz njih dišale,
vonj po gumi, plinarni pregnale!

Ojoj, kakšen grd ringaraja!
Oblast nenehno nam nagaja,
se norčuje, bedarije kuje,
leta in leta nas vleče za nos,
a ker smo ovce, ji ne bomo kos!
Bodo volitve – pravijo,
mnogi se že za stolčke grebejo,
drugi podtalno rovarijo,
da si mrežo vpliva ustvarijo.
A bodo volitve res odrešitev?
Bo po volitvah morda kaj bolje?

»Figo mastno,« delavec pravi,
brezposeln pa: »Eliti res ni v naravi,
da socialne rane zdravi!«
Mladi le stiskajo zobe,
saj ni perspektive, zaveznikov ne,
ki bi pravo šanso jim dali,
da ne bi s culo v svet se podali.

Torej - koga boš volil, Sloven'c?
Komu priložnost boš dal?
Bivšim – starim zncancem
ali neznanim ljudskim poslancem?
Loterija je prava – vse to početje,
kalkulacije, prognoze in štetje.
Premisli, pretehtaj, pameten bodi,
nikar ne zaupaj dobri usodi!

PREDSTAVLJAM VAM KNJIGO IVANKE KLOPČIČ CASAR NAKLJUČNI TRK

Knjige so v mojem življenju vsekakor najtrdnješa stalnica. Z njimi sem zrastle, se učila, vzgajala, pogosto tolažila, delale so mi družbo v dobrih in slabih časih. Nekoč sem najraje brala romane, danes pa pogosteje segam po strokovni in potopisni literaturi. In vse pogosteje prebiram dela domačih avtorjev, ker se mi zdi, da neupravičeno prednjačijo prevodi iz tuje literature.

Tako me je pred kakšnim letom dobra znanka iz Murske Sobotne zaprosila, naj preberem rokopis njenega romana, in če se mi bo zdel količkaj 'prebavljen', naj ji odkrito povem, obenem naj med branjem zapisujem opombe, predloge sprememb, opozorim na pravopisne, jezikovne in slogovne napake. Takšne zadolžitve – posebno med prijatelji – niso najbolj hvaležno opravilo, saj pisci težko prežvečimo kritiko, posebno tisto, ki jo izustijo znanci ali bližnji. No, lotila sem se omenjenega romana in med prvim branjem pretirano sledila napakam, površnostim, nedoslednostim, ki so v daljšem besedilu skoraj pravilo. Tako mi vsebina ni 'sedla'. Drugo branje, ko niso več bodle v oči različne pomanjkljivosti, pa se je končalo s precejšnjim navdušenjem. Zgodba ji je - proti vsem mojim pričakovanjem - zelo dobro uspela.

Gre za pripoved o starejši ženski in deset let mlajšem moškem, ki se naključno srečata na vaškem avtobusnem postajališču. Ona ima svoje vozilo pri avtomehaniku, on pa je vljuđen mladenič, ki ji ponudi prevoz v mesto, ker je na vasi še zmerom živa ta prijazna navada. Med vožnjo moški pove, da je otrok zdomcev oz. izseljencev, da živi v Franciji, v Prekmurje pa prihaja enkrat letno, poskrbi za deda in babico, zelo ga pa vleče, da bi se nekoč vrnil in se tukaj ustalil. Beseda da besedo, dogovorita se za ponovno srečanje in tako se naplete med njima vez, ki pravzaprav ni ljubezen, ampak bolj želja po potrjevanju, lastnem prevrednotenju – morda približek ljubezni. Ona preboleva težko ločitev, on pa išče osebo, ki bi mu pomenila most med tujino in koreninami. Njuna srečanja so redka, kratka, a čustveno zelo intenzivna, tudi tedaj, ko se on preseli v Ameriko, ker bi rad čim več zaslužil. Dopisovanje, telefonski pogovori – to sta najpogostejša načina njune komunikacije. Bralec izve seveda mnogo več o protagonistki romana, ki je zrcalna podoba avtorice: izobrazena ženska, ki trdno stoji na nogah, zaposlena je v mestu, zaživi pa šele v svojih goricah sredi narave, kjer gradi svoje zatočišče – vikend sredi vinograda. Zveza z mlajšim moškim zbuja v njej hude dvome, negotovost, saj je zelo tradicionalno vzgojena in se ji zdi tak odnos neprimeren. Polagoma ta negativna razmišljanja uplahnejo in spozna, da se spreminja, postaja samozavestna, kot je bila pred mnogo leti, zanimiva in zaželena. Avtorica ob spremljanju 'preobrazbe' svoje junakinje spremlja tudi dogodke v Pomurju, se vrača v preteklost, ko so se Prekmurci selili v tujino s trebuhom za kruhom – kot žal številni spet danes – opisuje lepote naših krajev v različnih letnih časih, usode kmetov, katerih posestva in domačije zaradi zgrešene kmetijske politike države žal klavrno propadajo itd.

Zanima jo tudi usoda narečja, naše prekmurščine, ki je z ljudmi 'šla' v veliki svet in jo mnogi izseljenci ter zdomci prisrčno varujejo kot trdno vez z domovino.

Kako se zgodba razplete, pa preberite sami. Mislim, da boste – tako kot jaz – prijetno presenečeni!

Mirjana Štefanicki Antonić

V SPOMIN MAMI

Dež ti je telo prepletel,
lasje ti dišijo po španskem bezgu,
roke počivaju na prtu,
osvetljene v temačnem mraku,
zima je zate enaka poletju,
jesen golobica sinja,
podobna sem ti v trepetu, kot privid,
v cvetovih sončnih daljav.

Mama, zaželim si, da si poleg mene,
primeš me za roko,
popelješ me po livadah trav ... sanje, da sva skupaj,
da ti rečem tisto malo.

Ljudje so razglašeni, sami, ob meni ni več tebe,
še Boga sem izgubila,
ti potuješ, potuješ v večnost, a ne v pozabo.
Kličeš me iz nebeških višav.
Frančiška - moja mama.

VČERAJ

Včeraj si me zaklenil v misli.
Zaprl si me v sanjskem prividu in zdi se mi, da so ti veke presahle,
ker nisi videl moje rumene obleke.
Nisi videl tebe v meni, ne mene v tebi.
A bila sva.
Bila sva, držala sva se za roke kot v neresničnih sanjah, v odzvanjanju petja.
Napisal si pesem o meni.
In me vprašal, če sem jaz ta pesem ali je pesem jaz.
Včeraj si me zaklenil v spomine.
Srce se ti je stopilo v resničnosti.
Pozabil si mene in sebe.
Se stisnil ob reko, se skrnil mojemu pogledu.
Včeraj si me zaklenil v preteklost.
Želela sem pregristi ječanje, prebuditi gib, reko okovati ...
Sence so nama zbežale v brzice reke, skozi prste so nama spolzele.
Želje, neizrečene v istem toku.
Včeraj si me zaklenil v pozabo.
Izgubil si mene in sebe v omamljenem jutru, v ulici dežja in žalosti.
Želela sem, da bi skupaj zbežala, da bi imela roke prepletene.
Da iz mene ustvariš Pesem in da se vprašaš, če sem jaz v Pesmi ali se je Pesem spremenila vame ...
Da ti ne bi ostala niti jaz niti moje oči niti moj glas, ki te kliče.
Včeraj si me zaklenil daleč stran od sebe ...

PESNIKU

Zbudila se bom, opita z jutrom, sanjala te bom odprtih oči,
božala tvojo senco razlito v razkoraku večnosti.
Pozabila bom, da si pesnik, pomešala bom tvoje rime,
razumela bom, da sem rojena, okovana v strani tvojih knjig.

Prevod v slovenščino: Franjo Frančič

NE ZNAŠ

DANAS SAM LEPA
U ŽUTOJ HALJINI VEZ RADZEN RUKOM MOJE MAJKE

VOLIŠ CRVENO ZBOG ČEGA?
BOJA TE PODSEĆA NA RUŽE
ILI NA LJUBAV
U OČIMA SEČANJA
NI NE ZNAŠ ZBOG ČEGA

LETO JE ŽUTO
NIJE CRVENO
VOLELI SMO TO LETO!!!!

NOVO SVITANJE

NARANDZE MIRIŠU DO NEKOG NOVOG SVITANJA
KAKAV SCENARIO IMAŠ ZA MENE
STARI NOVI
NEPONOVLJIV PONOVLJIV????
KORACI
SUSRET POD KAPIMA KIŠE
ODLAZEĆE JESENI U ZLATNOJ KOČIJI
PAHULJE NAM ZA'EJAVAJU TRAGOVE
TRAGOVI PONOVO NASTAJU
OSTALA UZNEMIRENA SLIKA SNA
OSTALI TRAGOVI
OSTALA TIŠINA I BEZ GLASNI ZAVRŠETAK PRIČE.

KI FOG MEGVÉDENI?

Amikor Amanda kilépett az irodája ajtaján nem volt kifejezetten feldobott. Hirtelen összeállt benne minden. Úgy érezte, hogy őt senki sem fogja megvédeni.

- Ilyen időket élünk... – gondolta Amanda – Senkiben sem lehet megbízni.

A bizalom nagy szó. Ha nem tudsz megbízni valakiben, talán boldog sem lehetsz. Amanda felismerte, hogy a bizalomhoz még mindig két ember kell. Lehetséges, hogy eddig rossz helyen építkezett. Csak ez volt a hiba, a talaj, ami nem az ő lábai alá volt való.

- És hol volnának azok az új helyek, ahol a reménytelennek tűnő helyzetből valami újat tudnál kihozni? – tette fel önmagának a kérdést. De válasz nem volt rá. Amanda tudta, hogy az őszinte kommunikáció talán a legjobb kiindulópont. És ezt elsősorban önmagánál kellene elkezdni.

- Itt nem fogok elakadni, bízta magát, hiszen az erős emberek tisztában vannak a gyengeségeikkel – elmélkedett Amanda, s reménykedett abban, hogy újra fel lehet éleszteni a porrá égett bizalmat.

- De ki fog megvédeni? A diplomáim, a doktori disszertációm, a nyelvvizsgáim, a szakmai bibliográfiám? A férjem, a gyerekeim? Apám, anyám? Őcsém? A főnököm, a munkatársam? Kik fognak megvédeni? Ez is sokszor reménytelennek tűnt neki. Aztán eszébe jutottak neki a pozitív tapasztalatok is, amikor Kanadába utazott egy óceánon túli konferenciára, ahol senkit sem ismert nyolcezer kilométer távolságban, mégis segítették útbaigazítani, eljutni úticéljának a végpontjához. Pedig ismeretlen emberek voltak, akik mégis meghallgatták és útbaigazították. Kedvesek voltak hozzá, mert ez egy ilyen ország volt, ahol sosem tomboltak világháborúk és közel hatvan különböző nemzetiség élt együtt. Ha valakihez az emberek általában bizalommal fordulnak, az valószínűleg méltó lehet a bizalomra.

- Miért kell ennyi sziszüphoszi utat megtenni, az emberi teljesítőképességet már-már meghaladó és hiábavaló munkát, hogy kialakuljon a bizalom? És ha kialakul, miért hullik olyan gyorsan vissza a semmibe? A bizalom a bolondoknak való. Változik és elporlad, akárcsak a homok – eléggé gyenge alap bármilyen szövetségnek – gondolkodott Amanda.

Amanda, kilépett az utcára és teljesen megnyugodott. Elhatározta, hogy ő nem lesz bizalmatlan az emberek felé, mert csak ezzel küzdheti ki magának azt, hogy mások is megbízzanak benne.

- Ha adok, akkor talán kapok is valamit. Bizalmat bizalmatlanság helyett? – levonta a végső konklúziót, de nem volt kinek elmondania.

MAGÁNY

Hull ez az eső,
hull, nekem hull,
szögesen hull,
veri ablakom,
bezárja ajtóim,
engem is bezár,
hull, hull, hull,
csak hull az eső,
hull, csak hull,
hull, hull, hull
a magányos
ablakomra hull.

EGYSZER

Egyszer majd minden
a helyére kerül,
mint a csillagok
járása az égbolton,
mint a gyermekkorom
titkos játszóterei,
mint a pislogó utcai
világítás Budapesten,
mint a vadvirágok
a rét közepén,
egyszer végre minden
a helyére kerül,
bennem.

Slavica Zver

JESENSKI DAN

Jesenski dan,
deževen dan,
pustil je sledi
na vse strani.

Meglica nad vasjo
spustila se je prav nizko,
da pogled
zakrije mi oko.

Tam v daljavi,
za oblaki,
sončni žarki se iskrijo
in nasmeh na lice mi podarijo.

ŠELESTENJE JESENSKEGA LISTJA

Prisluhni šelestenju
jesenskega listja,
ki se v pisane barve ovija,
nežna melodija vetra
ga k sebi privija.

Oh, ti barvito listje,
samo močnejši veter
te odnese neznano kam ...
Šelestenje jesenskega listja
se izgubi na vse strani.
mások is megbízzanak benne.

Tamara Haložan

NASMEHNI SE MI
MOJE NAJLEPŠE SANJE
SLIKA POVE VEČ KOT 1000 BESED
KDO NAM JE UKRADEL SANJE?

∞

MOSLYOGJ RÁM
LEGSZEBB ÁLMAIM
EGY KÉP TÖBBET MOND 1000 SZÓNÁL
KI LOPTA EL ÁLMAINKAT?

40. literarni večer ∞ 40. irodalmi est
(januar 2018 ∞ 2018 január)

Lidija Alt

VRTILJAK SANJ

Na vrtiljaku sanj
sediva ti in jaz.
Sanjske misli
poganjajo sanjsko kolo,
vrtiva se visoko,
visoko v nebo:
tja, kjer kraljuje
sanjska ptica,
kjer se luna
zvezd dotika,
kjer se žalost
radosti umika,
kjer izpuhtijo
vse skrbi
in se nam nikamor
ne mudi ...

Je mar čas ustavil
vrtiljak sanj,
da sedaj zreva
v realen vsakdan?

Verona Auguštin

RADOSTI ŽIVLJENJA

Življenje nam je podarjeno z rojstvom.
Že takrat nam je načrtana pot, po kateri bomo hodili.
To je pot, ki jo moramo sami prehoditi.
Ta pot je posuta z veseljem, radostjo, srečo, trpljenjem.

Bili smo srečni, žalostni ...
Tedaj nam je prišla nasproti jesen,
ki nas je popeljala v drugo tretjino življenjskega obdobja.
Življenje je lepo v vsakem življenjskem obdobju,
vzeti ga moramo tako, kot se nam ponuja.

Leta, ki jih nosimo, so nam podarjena,
kajti življenje nas je pripeljalo do danes.
Vsi, ki ste tukaj zbrani, vedite,
užiti je treba vsak trenutek,
kajti jutrišnji dan še ni prišel.

NASMEH

Kaj nasmeh pomeni?
Radost, srečo, vedrost.
Nasmeh nam daje moč,
ki nas popelje v novi dan.
Pokloni ga, ker tistim,
ki bolečina jih teži,
srce ogreje.

Nasmeh je dar,
ki mati jo je poklonila.
Je bogastvo tvoje,
ker z njim poklanjaš
radosti življenja.
Poklanjaj ga, ker
je zastonj!

Rade Bakračević

NA PUTU NAJLEPŠIH SNOVA

Tu dole uz zvuke talasastih valova ostvario sam svoje snove.
Moje želje su se ispunile.
Bili su to snovi, koji su otišli u nepoznato.
Moja očekivanja su zauvek zabeležena.
Moji snovi su zapečatili sudbinu.
Nad morskim valovima leteli su galebovi noseći duh prirode.
Između dva brega nastao je treći koji je nosio mladost u zagrljaj prirode.
Čekala si da misli postanu realnost i da se vratiš tamo odakle si stigla.
Pod starim zamkom neko je postavio pitanje bez odgovora.
Tražili smo odgovor među pet sjajnih zvezda.
Misli su sramežljivo trepetale na božjem nebu.
U velikoj i nepreglednoj masi nestale su misli.
Pružili smo ruku i stisnuli masu ljudi koji su pošli prema večnosti.
Nismo bili spremni da uskočimo u njihove misli.
Naše misli tražile su oproštaj.
Bez oproštaja ostali smo pred nepoznatim.
Pao je dogovor.
Druženje sa onima koji su nedohvatljivi za nas ostalo je za neka druga vremena.
Odluka je bila u njihovim rukama.
Zaustavljene misli zapečatile su našu sudbinu.
Izgubili su se snovi u dubini duše.
Naša volja do promena odvela nas je u beskonačnost.
Vratili smo se našim korenima ne hajući za neki novi svet.
Pala je odluka, da idemo dublje u prošlost u naše najlepše snove.
Prevazišli smo sve prepreke i pobedili vreme.
Sa nama je stigao novi poredak.
Naš zajednički život stvorio je najlepše snove.

Zlatka Frajzman Pupa

UKRAO SI MI SNOVE

Srce ... Pokušavam da učim,
da razumem,
da prihvatim jutra koja me bude,
jer mi noći ne donose san.

Preteška je to lekcija ...
Ali, ako je ona cena kojom se
moraju platiti Božiji darovi,
koji su nas na tren obasuli...
A mi ih ne prepoznašmo kao darove,
već kao kaznu za doživljeni užitak ...
Da ... učit ću tu lekciju!
Samo, pitam se ...
Da li se smemo odreći onoga
što nam je poslato s razlogom.

Milan Hajdinjak

KJE JE LJUBEZEN?

Se spominjaš
dni in noči, ko srčno si me
ljubila in me prosila:
"Ne zapusti me nikoli!"

Obljubil sem ti
iz srca in duše,
saj noro sem te ljubil,
kajti zame si bila vse,
kar si je želelo moje srce.

Rad bi te prosil,
naj razume me tvoje srce,
saj nisem in nikoli te
ne bom zapustil,
pa čeprav le blizu bo duša moja.

Ne morem pozabiti
tvoje ljubezni in strasti,
a kmalu te bo drugi
imel večno ob sebi in
name boš pozabila ti.

Najlepši spomini na
najine noči in dni
bodo večno zaklenjeni
v mojo dušo in srce,
a le midva bova
poznala najino skrivnost.

Rad bi rekel hvala ti,
moja ljuba žena, za vse,
kar dala si mi,
a končno prišel je dan,
dan slovesa.

In še enkrat za vselej:
"Ljubim te, draga moja žena!"

BISERČEK LJUBEZNI

Ni knjige, ni pesmi,
ki bi znale opevati
tvojo lepoto in očarljivost
tvojega srca, ljubezen moja.

Le moje oči vidijo,
le moje srce ve,
da si dragocen biser svilnati,
ki ga moje srce ve ljubiti.

Rad imam, ko zame
si zapeljiva kot Venera,
rad imam, ko v meni
prižigaš vso strast ljubezni.

Le moja bodi, biserček
svilnati, ki ga v srcu čuvam,
kot školjkica na dnu
morja modrega.

Ljubim te, naj
tisočero poljubov te
obsuje po tvojem telesu, ki
nežno je kakor mehak puli.

Zelo si te želim,
žejen sem tvojih poljubov,
in po vsem, kar mi znaš
dati z vso ljubeznijo srca tvojega.

PROŠNJA MOJEGA SRCA

Ljuba moja žena,
če moreš, mi oprosti,
ker bolečina mi je
opijanila um srca mojega.

Moje srce in duša,
ki ljubita te hrepeneče,
prosita te, ne zapusti me,
da sam bom ostal za vedno.

Tako rad te rišem in
si te predstavljam,
a bojim se, da moje oči
bodo pozabile tvojo podobo.

Vse v meni hrepeni,
videl bi te rad,
a upanje v meni plahni,
saj več ne vem, če videl te bom še.

Vem, da oprostila boš,
a pozabiti ne boš mogla,
saj usoda se je poigrala
z menoj - in to zelo boleče.

Vedi le eno: prošnja
mojega srca je iskrena
in iz dna duše, saj
ljubim te zvesto in za vedno.

Nataša Horvat

NA KRAJU UKRADENIH SNOVA

Zamisli ...

Još si tuge stvoriti sama znam,
samo im dopustim da me obiđu
i evo me u stanju besvjesnom,
pomješanim s ludilom.

Zamisli ...

Koliko mi stvarno malo treba
ispodovogšašavog neba,
kada mi ne trebaš niti ti.

Zamisli...

Kako sve nekako mogu zamisliti,
o svemu i svaćemuluckasto
ili sasjetom da razmišljam, mislim ...

Probaj zamisliti ...

Kako ne mogu da zamislim
da se tvoje i moje godinensisurele,
da su se negdjekao slučajno mimoišle.
Srestićemo se opet na kraju ukradenih snova,
sigurno hoćemo,
i to oboje dobro znamo,
to ne trebamo zamišljati.

PO AGOR E ČORDANE SUNENGO (NA KRAJU UKRADENIH SNOVA)

Gindisar

Inke e dukhaimata te kerav korkori žanav,
Numaj mukav lenge ta nakhen krujal mande
Thaj ake man ande bi e mincaki situacia,
Hamime e dilimasa.

Gindisar

Sode cera trubul mange
Tela kado dilo ćeri,
Kana či trubus man vi tu.

Gindisar

Sar varesar šaj te gndisarav,
Sa varesostar thaj sa varesosatr dilikanes
Vaj risparimasa te gndisarav, dav man gođi ...

Le gndisar ...

Sar našti te gndisarav

Kaj čire thaj muhre berš čí arakhlepe,
Kaj varekaj biažukardutne nakhle jekh paša aver.

Ka arakhasa amen pale po agor e ćordane sunengo,
Garant manga,
Thaj kado vel duj žanas,
Kado ćí trubul te gndisaras.

JEDNOM U SNOVIMA

Da dotakneš me usnama
tamogdjejoš nisi
i da uzvratim ti
čežnjom,
tiho,
uzdahom
nećujnim,
da uzdišemo
i oslobođeni da budemo
od svihnoćineprospavanih.
Jednom u snovima.

JOKHAR ANDE SUNE (JEDNOM U SNOVIMA)

Te azbas man vuštenca
Khote kaj inke čí azbadan
Thaj te boldav tuke
Dukhasa,
Polokes,
Dihijasa
Biašunidikanes,
Te dihijsara
Thaj mukljutne te avas
Katar sa e bisovutne raća.
Jokhar ande sune.

Danijela Hozjan

NASMEH

Osreči me in se nasmej!
Na licu vedno imej nasmeh,
v očeh ljubeč pogled,
v srcu iskren občutek
za vse ljudi na svetu.

Naj te žalost in
negativni pogledi ljudi
ne vržejo iz tira!
Ti se le nasmej,
v očeh imej ljubeč pogled,
v srcu iskren občutek
za vse ljudi na svetu.

Vse strahote sveta,
vojne in sovraštva
naj te ne preslepijo!
Samo nasmej se,
v očeh imej ljubeč pogled,
v srcu iskren občutek
za vse ljudi na svetu.

Lakota, revščina, izkoriščanje,
hrepenenje po bogastvu
naj te ne preslepijo!
Ti se le nasmej,
v očeh imej ljubeč pogled,
v srcu ikren občutek
za vse ljudi na svetu.

Samo z nasmehom boš
vse tegobe pregnal,
se nasmejaj,
imel ljubeč pogled,
v srcu iskren občutek,
da bo laže vsem ljudem na svetu.

Franc Koren

GALLERY GIRL / DEKLE IZ IZLOŽBE

Njena koža je slikarsko platno.
Ona je eterična, močna.
Obleke izbira po plesnih korakih.
Odsev zvezd na njenem licu postaja metalen.
Posiljuje z emocijami vsakogar, ki prestopi prag.
Cvetna polja, leseno začinjena, ti da dihat - da preživiš.
Hologramski odsev mavričnega spektra lahko odneseš celo domov.
Iz ljubosumja.
Glamurozni incest na klasičen način.
Ni razloga, da ne bi zablesteli.
Njene hčere so razsute po svetu.
Od socialistične uravnalovke vse do fetiša jogistov.
Dekle iz galerije.
Dekle iz izložbe.
Prevara na starorimski način.
Le kdo so avtorji naših priljubljenih oglasov?
Da želimo biti lepa duša dolgovečnosti spomina.

Sejem porok, dizajn doma, tu in tam kakšen otrok brez pleníc,
frizura, kravata, natikači, usnjena denarnica
in dekle iz izložbe
in neka melanholija
in prgišče nasprotij!

SAMOHRAINILKA

Ko sva bila skupaj, si mi vsak dan podarila rože.
Vsak dan drugačno, zmeraj cvetočo, dišale in venele so vame.
Vsak dan si mi šepetala, kako me imaš rada.
Že zjutraj v postelji, za mizo pri zajtrku, na avtobusni postaji,
ko sva se opotekala po gorah, ponoči v sanjah, ko sem uriniral,
na večerji s prijatelji, malce mi je bilo že nerodno.
In objemi, vsak dan objemi, najmanj sedem na dan.
Pa še dotiki, dotiki so neprecenljivi, si govorila.
Tako nenadoma, od zadaj si me pocukala za ušesno mečico.
To se mi je dopadlo, zelo.
Kaj šele pogledi,
že ko sem razprl veke, sem se utapljal v tolmunih tvoje modrine.
In vsak dan si me držala za roko, kot da ne obstajajo letni časi.
Zmeraj nasmejana, zmeraj vesela ...
Vse do dne, ko sem odšel.
Potem so brazde postajale vse bolj globoke,
pogledi bolj motni,
nasmehi rumeni,
rože so dobile trnje ...
in nekega dne, ko sem te vprašal, kaj se dogaja, kaj je narobe,
si mi hladno odvrnila,
da ne slišiš več vsak dan čarobne besede iz mojih ust,
prve besede, katero si me naučila.
Mama.

ZANIMIVA FOTOGRAFIJA: STOLPI TIŠINE iz Yazda

Pogosto pravimo, da pove dobra, zanimiva fotografija več kot 1000 besed. Gotovo drži in za večino ljudi velja, da si radi ogledamo lepe fotografije, pa naj bodo portreti oseb, podobe iz narave, vtisi s potovanj ali umetniške, ki imajo seveda svoje zakonitosti. Se pa pogosto zgodi, da fotografija niti približno ne izda bistva tega, kar upodablja! V takšnih primerih brez dodatne razlage avtorja fotografije ta, ki jo gleda, ne more dojeti, za kaj sploh gre. Tovrstni posnetki se mi zdijo posebej zanimivi. Eno takšnih posebnih fotografij sem nasloвила Stolpi tišine. Visi na steni domače dnevne sobe, velika je približno 70x50 centimetrov in je precej vpadljiva. Kdor pride prvokrat na obisk, ne more umakniti oči z nje, ne da bi vprašal: »Kaj pa je to?«

Fotografija je nastala je v Yazdu, enem najstarejših iranskih mest. Naseljeno je bilo že leta 3000 pred našim štetjem in je zanimivo mesto-oaza v puščavi. Slika predstavlja sivo-rjavo peščeno puščavsko pokrajino, ki jo v ozadju omejujejo razgibani vrhovi razpotegnjene gorske verige Zagros. Osrednji del fotografije zavzema trikotna kamnita vzpetina, ki rase iz peščene podlage kot konica noža. Na vrhu vzpetine stoji masiven kamnit stolp okrogle oblike – končuje se z ravno ploščadjo, ki jo obrobља kamnit rob. Ploščad je rahlo vbočena in seveda prazna. Na pogled deluje zlovešče, a modrina neba nad njim omili prvi vtis. Stolp je v naravi visok 10 metrov, njegov premer je 20 metrov, kamnit rob pa visok približno 50 centimetrov. Na sliki se lepo vidi strma kačasta steza, ki se vije z ravnine vse do vrha vzpetine. Po njej se lahko povzpneš na vrh griča in si ogledaš ploščad. Desno od prvega stolpa je drugi, precej zadaj, zato se zdi mnogo manjši, nižji, a v resnici ni. Obdaja ga rožnata meglica, verjetno posledica vročega puščavskega zraka, ki se lahko čez dan ogreje tudi do 50 stopinj Celzija.

Še vedno ti ni jasno, za kaj sploh gre in zakaj pravijo v Iranu tem stolpom STOLPI TIŠINE. Gre za sledeče: v Iranu se je v obdobju med 1200 in 700 leti pred našim štetjem rodila ena prvih monoteističnih ver – zoroastrizem. Utemeljitelj vere, katere osnovni princip je nenehni boj med dobrim in zlom, je bil mislec Zaratustra, ki je v svoji knjigi Avesta zapisal osnovna načela zoroastrizma. Vera se je skozi stoletja doobra prijela, v Perzijskem cesarstvu je bila državna religija. Še danes je živa, samo v Yazdu živi okoli 25 000 vernikov. Eno od načel zoroastrske vere je, da trupel umrlih ne pokopavajo niti ne sežigajo, ampak jih duhovniki/magi odnesejo na stolpe tišine, razkosajo in prepustijo pticam roparicam, ki očistijo meso s kosti, nato pa spravijo ostanke v kamnite škatle, le-te pa v kostnice. Tem pokopom pravijo 'nebeški pokopi'; poznajo jih tudi budisti na Kitajskem in seveda v Tibetu.

Zgodovinarji in arheologi trdijo, da so nebeški pokopi povezani ne le z verovanjem, ampak tudi s tem, da v bistvu v puščavskem in visokogorskem svetu preprosto ni dovolj primerne zemlje, da bi trupla pokopavali v grobove, kakršne poznamo pri nas. Tisto malo zemlje, ki je na razpolago, potrebujejo prebivalci teh krajev za kmetovanje.

Na fotografiji je v ospredju še ena lokalna zanimivost. Nad površjem peščenih tal se dviguje glinasta kupolasta streha, ki nakazuje, da so pod njo – torej pod zemljo

- skriti prostori, bivališča ali kaj drugega. In res: večina starega Yazda je pod zemljo, nad površjem so le kupolaste strehe bivališč, iz le-teh pa se dvigujejo t. i. 'vetrni stolpi', konstrukcije, ki služijo za hlajenje podzemnih bivališč. Praviloma po dva iz vsake strehe. Pravijo jim badgirji in so nekakšne starodavne klimatske naprave, brez katerih bi bilo v tej suhi, izjemno vroči klimi, nemogoče preživeti. V vetrnih stolpih so nameščene glinaste posode z vodo, ki jo nočni zrak in veter ohladi, tako da čez dan hladna voda, preko katere pihlja veter, vzdržuje za življenje primerno temperaturo. Seveda se podnevi voda v posodah segreje, a se ponoči znova ohladi in tako se postopek ponavlja iz dneva v dan. Poceni in učinkovito. Badgirji so kot dimniki, le da so na njih line, skozi katere prodira veter v notranjost objektov. So lično izdelani arhitekturni elementi, ki so tudi svojevrsten okras. Ko z višine pogledaš na stari Yazd, se zdi, da vidiš neskončno morje kupolastih streh, podobnih rjavim šampinjonom – iz njih pa štrli nešteto badgirjev, ki se pnejo v razbeljeno puščavsko nebo kot brezčasni pomniki mojstrstva starodavnih graditeljev.

NASMEH

Kaj zbistri turoben obraz?
Kaj premaga grenki čas?
Kaj neki osreči ti srce,
ko sam si in te žalost žre?
Kaj prežene črne misli,
ko si v hudi, težki stiski?
Kaj razvedri pogled oči,
ko obup ti na prsih leži?
Kaj ti da novih moči,
ko žalost nate preži?

Nasmeh je, ki ti ga kdo podari,
ko slutí, da dobro ti ni.
Nasmeh ljubeč, ki se zgodi,
ko nekdo ti odkrito pogleda v oči.
Pa ti pove, da pomagal bi ti,
ker slutí, da drugega blizu ni.
Ti rame za solze ponudi,
besedo toplo podari
in se zate potruði.

Nasmeh je kot mavrica:
pisana barvna paleta,
skrivnost na licu dekleta.
Pogosto opevana čarovnija,
ki slike mojstrov ovija.
Mone Lize davni nasmeh
še vedno skrivnost je v teh dneh.

Nasmeh je darilo - ni nikoli odveč,
zato pa podeli jih vsak dan čim več!

MOJA VSAKODNEVNA RAZMIŠLJANJA ALI KDO MI JE UKRADEL SANJE

Vsako jutro imam isti ritual. Že leta. Polna džezva kave, dve skodeli (ne skodelici) močne, dišeče, prave turške kave. Za razbistritev misli in duha. Pogonska tekočina za začetek dneva. In nadaljevanje. Za meditacijo. Včasih si privoščim tudi sanje. O tem, kako je bilo nekoč in kako bo v bodoče. Sanjarjenja. Razreševanje lastnih notranjih in zunanjih konfliktov. Razčlenitev opažanj. Primerjava med tistim, kar je bilo, kar je in kar bo. Kar bi rada, da bi bilo. Kar sem že od nekdaj sanjala, da bo. Pa ni bilo. Kar niti v sanjah nisem hotela, da bi bilo, pa je. Zaradi nekih dejavnikov, na katere bi lahko vplivala, pa nisem, in zaradi tistih, na katere bi rada vplivala, pa ne morem. Klopčič misli, občutkov. Množica informacij z vseh strani. Katastrofalne vremenske razmere. Led se topi na Antarktiki. Stavke delavcev. Michael Wolff je napisal knjigo o Donaldu Trumpu. Kaj pa, če je vse res?! Kakšna kolobacija! Sedim pri oknu s prižgano cigareto v eni roki in s kavo v drugi ter zrem skozi okno v temo. V noč. V nič.

Arbitražna. Piranski zaliv ali Savudrijska vala? Bratstvo in enotnost. Neplodni pogovori med državama. Hiša v Sloveniji, hlev na Hrvaškem. Delovne brigade. Gradili smo ceste. Enotnost. Akcije "Nič nas ne sme presenetiti". Teroristični napadi. Vsi smo Charlie Hebdo. Begunci. Eno srce, en narod. Prekmurski madžaroni. Multi-kultura. Sobivanje v medsebojnem spoštovanju, ne glede na vero in jezik. Ugrofinci. Madžaracija Prekmurja. Sovražni govor. V Siófoku na Madžarskem menda imajo srečelov, kjer lahko zadeneš diplomo. Ne me zafrkavat ... Kaj res? Z DNK testiranjem bomo dokazovali svoje slovenske korenine? Komentarji na spletni strani lendavskega medija. Mar sanjam? Mesarsko klanje z noži na Vodnikovem trgu v Mariboru. Skupina dvajsetih mladih. Na mladih svet stoji. Mladi so naš up. Na njih se bomo naslonili, ko bomo stari in onemogli. Delajo za naše pokojnine. Bodimo torej prijazni do njih. A pazljivo. Da se ne naslonimo na nož. Skoraj vsak dan koga kje zabodejo. Sprehod po mestu v poznih večernih urah, po izpraznjenih ulicah, posedanje na terasah kavarn ob reki, v toplih pomladnih poznih večerih ... Ne sanjam ... Ne veš, kaj ali kdo se skriva za vogalom. Ne veš, če boš šel domov z nožem v hrbtu. Še pretepi niso več, kar so bili. Nekoč so se fantje zrvavali, pesti so pele, a so bili kmalu spet vsi prijatelji. Zdaj te "zašihajo na soft". Ali pa tako mimogrede, ko čakaš na zeleno pri semaforju, vračajoč se izmozgan domov iz službe, nekdo strelja vate. Mimogrede. Nehote. Zablodeli naboj pač. Nič takega. Se zgodi. Še sreča, da gre za posameznike. Res, res, še sreča. Kajti pri tridesetih so mnogi izžeti. Izgoreli. Razočarani. Apatični. Tudi mi smo imeli sanje. Nekoč. Nekateri smo jih doživeli, nekateri ne. Nekateri smo jih izživeli. Hoteli smo biti samostojni, živeti in delati zase. Neodvisni. Samostojni. Svoji na svojem. Za nas in zanamce. Sanjali smo o lepi prihodnosti v "deželici". In verjeli vanjo. Farmacevtske korporacije obračajo milijone. Zdravstvo pred kolapsom. Čakalne vrste. Eno leto ali več za prvi pregled pri specialistu. Dve leti za zamenjavo kolka. Postalo me je sram, da tožim čez bolečine: "Jah, gospa, tako pač je, čakalne vrste so. Tudi druge boli. Najprej vas lahko naročimo čez enajst mesecev..." Utihnem. Povesim pogled. Počutim se, kot da prosim vbojajme. Vljudno vas prosim, ne jemljite mi dostojanstva. Sanje o pokojnini, ki bo omogočala dostojno življenje, takšno mirno, skromno, prijetno življenje. Mirno jesen življenja, brez stresa. Delovna doba do petinšestdeset ... Pokojnine vedno težje dosegajo ceno spodobnega življenja. Novodobni japi me zjutraj na poti v službo v črnem BMW-ju skoraj zrine s ceste. Besen, ker vozim po omejitvah. Starejša gospa se v krožišču ustavi in mi prijazno da prednost, ko čakam, da se vključim. Mar sanjam?? In tajkuni.

Korupcija. Podkupovanje. Kadrovanje. Dvig plač nekaterim vodilnim za kar štirideset odstotkov, ki se jim nato ob medijski pozornosti javno odpovedo. Čestitke. Kapo dol, gospe. Gospe imata hrbtenico. Posuli sta se s pepelom. Imeli sta svoje sanje ... V službi, med pavzo za kavo. Mlade sodelavke klepetajo o otrocih. Ne sodelujem. Poslušam. Se zasanim. Moj čas majhnih otrok je že zdavnaj minil, tisti za vnuke še ni prišel. Ampak ko bo in če bo, bo to bitjece razsvetlilo moje življenje. Sanjam in si zamišljam ljubko deklico, ki mi sedi na kolenih, pripovedujem ji zgodbe, berem ji pravljice. Ko rase, jo učim ljubezni do knjige, gledališča, umetnosti. Prenosni telefon v osnovni šoli. Tablice. Televizijski programi, kjer 24 ur na dan vrtijo risanke za majhne otroke. Tako preobremenjeni starši lahko opravijo vsakodnevna dela, za katera je vedno manj časa. Mi smo svojim odrezali kos kruha, ga namazali z domačo zaseko, jim dali v roke lonček domačega mleka in – gremo! Ven, igrat se na dvorišče, plezat na drevesa, se igrat v peskovniku, vozit pošvedrana kolesa, brcat žogo kar na cesti, pred hišo. Mlada sodelavka vozi hčerkico z avtom v park, da se malčica lahko igra v peskovniku ... Danes novorojenčke odnesejo domov iz porodnišnice v "jajčku". Drugače je menda prepovedano. Jajček? Ne sanja se mi, kaj je to. Hitro na skrivaj poguglam in izvem, da je jajček nekakšen avtosedež za varen prenos otroka iz avtomobila do doma ali za obisk pri zdravniku. No, jaz sem svojega otročička odnesla domov lepo zavitega v modro odevico. Sedela sem kot Kraljica Mati na zadnjem sedehu našega modrega fička in ga ponosno privijala k sebi ... Porod ... carski rezi skoraj že po tekočem traku ... epiduralna ... Preobčutljivost na kravje mleko. Salmonela v mleku v prahu. Takšne in drugačne alergije. Bioresonančna terapija. Dojenčkovi strahovi. Hiperaktivnost. Hiperkinetika. Atopijski dermatitis. Plenice Pampers. Takšne za 3-kilogramskega, pa trimesečnega, pa polletnega otroka ... pa modra embalaža, pa zelena, za ponoči te, za podnevi one, pa takšne s trakci, pa tiste z gumico okrog beder. Da se ti zvrsti v glavi. Navadne, platnene, bombažne? Groza. Niti pod razno. Zahvaljujem se onemu tam gori, če obstaja, da sem vse to že dala skozi. In uspela vzrediti in vzgojiti svojega otroka. Saj res, da ne pozabim, ko smo že pri jajčkih: naj mi kdo, vljudno prosim, razloži, od kdaj imajo jajca v kartonu. Vsa imajo odtisnjen pečat z rokom trajanja. Ne sanja se mi ... Toliko snovi za tuhtanje. Za razmišljanje. Možgani nonstop v teku ... Misli se tako močno zaletavajo v lobanjske kosti, da kar ropota v glavi. Preskakujejo s teme na témo ... Brutalna realnost. Ko danes z višine svojih zrelih let gledam nase, vidim vedro, zagnano mlado žensko, polno sanj in upov. Gledam jo, lebdi na modrem nebu, med puhastimi oblaki, v lepem velikem milnem mehurčku, smeje se, sanja ... Pod sončnimi žarki se mehurček vrtil in obarva v vse barve mavrice, obrača se in dviga ... pa se spušča ... obrača ... In počti. In mlada ženska z grozno nejevero na obrazu pada, pada, pada ... In s ta zadnjo pristane na tleh. Trdo. Zelo trdo. Kaj za vraga se je zgodilo? Pa saj sem to jaz! Pristala sem na stolu, s cigareto in kavo v roki, strmim skozi okno in želodec se mi obrača, ko pomislim na vse, kar me čaka tam zunaj. In se sprašujem, ali sem še edino jaz normalna, vsemu svetu okrog mene pa se je zmešalo. Ali pa obratno. Naj mi, prosim, kdo odtisne rok trajanja. Kot jajcu. Da bom vedela, kdaj naj izstopim iz te norosti. Počutim se, kot da na avtocesti vozim v nasprotno smer.

Morda bom pa šla v Siófork. Morda dobim na srečelovu diplomu. Iz spoznavanja norosti. Kajti ugotavljam, da postajam pravi jeznorit nevednež. Prestrašen. Komaj še sposoben slediti vsemu, kar se dogaja okrog. Imela sem sanje. Nimam jih več. Nekdo mi jih je ukradel.

Kdo za vraaaaaga mi je ukradel sanjeeee?!

Andrea Schneider

NASMEHNI SE MI

Dvigni povešen pogled in pomežikni.
Daj. Pokaži mi skrite kotičke ohromljenega obraza.
Smejalne gubice sprosti, ko te zaskrbljenost vrže iz ravnovesja.

Človeka prijazno poglej v oči.
Je spodobno, socialno inteligentno obvladovanje strahov,
ko ti kažejo zobe.

Nasmešek sebi odganja bolečine,
medtem ko se giblješ na odru življenja.

Do obisti začuti toplino prijaznosti,
ki sije iz pordelih in nasmejanih lic.

Ne povesi pogleda spet.

Zágorec-Csuka Judit

A CSERESZNYEFA

Mintha örökösen élne, évszázadokon át, több emberéletet túlélve, úgy állt magányosan a cseresznye fa Lendva-hegy déli lejtőjén. Valahol, sem a hegy csúcsán, de a völgyben sem, ég és föld között. Magányosan állt egy szőlőparcella határterületén, valahol a mezsgyén. Egyre jobban terebélyesedett, lassan terjeszkedett, tágította ki életterét. Levelein keresztül árasztotta az oxigént, hasznosnak tűnt, hiszen mások is belőle éltek. Nemcsak oxigénhez juttatta az embereket, de terméséből is jóllakhattak. A finom cseresznyéjét a gyerekek többször meg is dézsmálták. Tavasszal ágai virágot bontottak, nyárfelé kezdett gyümölcsöt hozni, ősszel koronájába bújtak el a seregélyek, és néha, ha a vándormadarak átutazóban voltak, megpihentek a gallyain. Télen árván figyelte a hópelyhek szállingózását és a gyerekek szánkózását lefelé a völgybe. A telek mindig kegyetlenek voltak, mert senki sem járt arrafelé, és jeges páncéllá fagyott a törzse. A tavaszt szerette, mert akkor szerelembe esett, hiszen virágbontáskor a fűge szél elfújta egy kis virágpont a másik fára. Mindez elővigyázatosan és véletlenszerűen történt. A Lendva-hegyi cseresznye fa boldognak mondhatta magát.

Évek elteltével egyre nehezebben lélegzett, egyre több korom rakódott le törzsébe, gallyai belsejébe. Lassan veszítette el az erejét, elszáradtak a gallyai, nem hozott annyi termést, mint régen. A szüretelők, ha rátekintettek, már nem dicsérték a lombját és a koronáját, hanem fontolgatták, hogy még meddig bírja ki? Mi tevők legyenek vele? Túrják meg a szőlősorok közt míg teljesen elszárad? Vágják ki, hogy ne

szenvedjen így még évekig? A végső döntést senki sem akarta meghozni. De egy téli napon a favágók fogták magukat, kivágták a cseresznyefát, összevágták tűzifának, reménykedve abban, hogy otthon majd jól betűzelhetnek vele, mert itt fent a domboldalon már haszontalan. Eldöntötték. A cseresznyefa tűzifaként lassan elégett a kályhák mélyén.

Aztán már senki sem gondolt rá. Füstje is elszállt a kék égbolt felé, valahova messze, felfelé a felhők felé, az örökkévalóságba vagy a semmibe. Nem tudni, hogy Isten birodalmában van vagy az univerzum szippantotta be. Ő mégis lát bennünket, s gondolkozik azon is, hogy mikor szülessen újra ... de csak gondolkozik, mert megszületni sem könnyű dolog. Az éteri lelkét nem háborgatja senki és nem használja ki senki. Ő mindent lát és mindent ural. Olyan, mint az Isten: láthatatlan.

Slavica Zver

NOCOJ SEM SANJALA

Nocoj sem sanjala o tebi,
da si ob meni,
da sva ljubila se,
mnogokrat, še in še ...
Še vedno slišim te,
še vedno spremljaš me,
ti moje sonce si,
ki kaže svetle mi poti.

Nocoj sem sanjala o tebi,
o najjinih tisočih poteh,
ki skupno prehodila
sva jih jaz in ti.

Larisa Kraljić

ODLOČILNI TRENUTEK
STRAHOVI/MOJI STRAHOVI
MOČ BESED

∞

DÖNTŐ PILLANAT
FÉLELMEK/FÉLELMEIM
A SZAVAK EREJE

41. literarni večer ∞ 41. irodalmi est
(februar 2018 ∞ 2018 február)

Lidija Alt

KDO?

Čas teče,
v krogu se vrti ...
življenje nam uhaja.
jesen v zimo odšušti,
strah se v bolečino spremeni,
solza pade iz oči,
vprašanj na tisoče kipi:
zakaj prav ti
zaspal si v večni zibelki noči?
Srce drhti, spomin sneži ...
Kdo naslednji bo,
al' jaz al' ti?

Čas teče,
v krogu se vrti ...

MOČ BESEDE

Iščem besede globoke
za razcefrane občutke,
velike besede za drobne stvari,
za sonce nad prostranim morjem,
v katerem življenje kipi.

Iščem pravične besede,
besede za preproste ljudi,
ki iščejo srečo v morju,
a jim nevihta vsak dan grozi.

Našla sem moč besede,
v prijateljstvu tiči,
le razum naj prevlada
namesto pesti, lačnih krvi.

IZ VSAKDANJKA

V daljni deželi
olimpijski ogenj gori,
na beli preprogi
se merijo športne moči.

Nebesni vulkan
bruha sneg,
športni korak
riše vsak svojo sled.

Teh sledi je veliko,
vsak od njih si želi
okoli vratu odliko.

V njej se biatlonec lesketa,
poje pesem,
zastava plapola.

Verona Auguštin

KULTURNI PRAZNIK

Pozdravljeni vsi, tukaj zbrani, ki prispevamo k temu, da naša kultura rase – tudi z našo pomočjo, z našo besedo.

Ta zima, ki nam kaže zobe, se kar pošteno vleče. Saj mraza ni, v hiši je toplo, zoprno pa je, da naletava sneg, se lepi na pločnike, da ga moraš vsake toliko odmetavati. Če hočeš kreniti s svojim jeklenim konjičkom v beli svet do kruha in kulture, se kidanju snega pač ne moreš izogniti. To pa pomeni kakšno uro in pol telovadbe z lopato v rokah. Letos tega ne morem početi, nalogo sem prepustila sosedom – a se ni zgodilo nič!

Doma mi te dni čas zelo počasi teče. Veliko vprašanj se mi mota po glavi in čaka na odgovore, ki jih ni od nikoder.

Ali smo ali nismo?

Koliko časa bomo še premetavali sneg in druge nadloge? Zdi se mi, da bi za dobro »na svet' živet'« potrebovali pravo rešeto, skozi katero bi slabo popadalo na dno, kar smo dobrega sejali in poželi, pa bi se uspelo obdržati. Da bi ostala na vrhu le najfinejša moka, iz katere bi pekli najboljši kruh zase in za prijatelje. Ta KRUH pa je seveda naša kultura. Naj živi in rase, da je bo dovolj za vse, ki jo govorijo, in za tiste, ki jo častijo po naše, z našo besedo!

To pravim zato, ker se mi zdi, da je kultura v našem mestu vse preveč razvejana, zelo neusklajena, vsak vleče na svojo stran. Treba bi se bilo poenotiti – potem bi mnogo lažje delali velike stvari!

Rade Bakračević

TRENUTAK ZA NEKA NOVA VREMENA

Pusti glas, da ga čuju i oni koji žive na drugoj strani.

Bez tebe stićiće prokletstvo.

Strah od nekada, zauvek je utkan u našim srcima.

Priroda je odradila svoje poslanstvo.

Stali smo na braniku naših misli.

Naši osećaji biće zapamćeni.

Strah koji provejava našim mislima biće zauvek zaustavljen.

Dokazali smo, da smo na pravoj strani.
Nastala je tišina u srcima našim.
Oni moraju napustiti pokušaj prokletstva.
Naša nadanja biće ostvarena.
Vratićemo se bez straha u neka nova vremena.
Polako i iskreno pobedićemo sile zla.
Vratićemo se u zemlju iz koje smo potekli.
Pobeda je na našoj strani.
Progutaćemo sve zbog čekanja na bolji trenutak
Neka odgovor stigjesa one strane.
Nikada ne dozvolimo, da stigne prokletstvo koje nismo zaslužili.
Strah neka zauvek nestane iz naših misli.
Upoznaćemo zauvek ljubav do bližnjega
Nad našim glavama svetleće sreća.
Ne možemo preskočiti ono što nam je suđeno.
Na kraju budimo ljudi.

Zlatka Pupa Frajzman

OKO

Oku mom sad si boja.
Srce, šta je tvoja snaga?
Krov, pod kojim dišem?
Stopa, koja maglicu briše?
Pod drvom samo što nije sena!
Prikaži se, drhti moja ruka.
Hoće li duga na nebu
zatvoriti snove moje?

ČUTIŠ

Čutiš. Je li beskraj ili početak priče?
Zakletva srasla s nebom,
muzika u gorici nagovara prste.
Koliko je do svitanja, beline slike?
Da ... otvori tajnu,
hoće li se doznati?

Milan Hajdinjak

LE NJEJ

Ko mrak ti seže v dušo,
nespokoj ti v srcu ždi,
življenje spremeni v rušo,
nekje globoko ljubezen spi.

Sanje se spremene v meglo,
večno tavajo v temi,
nasmeh zamrl je za vedno,
ostala je le praznina nema.

Dolgo traja, že predolgo,
v duši žge, srce gori,
oko potočilo bi solze,
v grlu beseda onemi.

Iz dna ljubezen vstaja,
nežna vsa dehti,
v prsih pa srce mi raja,
obraz trd zdaj zardi.

Počasna je, nemirna,
v sanjski svet odleti,
le ona je nežna, mirna,
zdi se, brez ljubezni.

Je Bog želel mi sreče?
Mi angela poslal,
ne, nikoli, srce trpeče,
bom kdaj lahko mirno zaspal?

Leti misel, leti k njej,
življenje se budi,
v srcu ne bo miru prej,
da me večno ljubi.

MOJA MISEL

Ko se prebujam,
moja prva misel si ti,
ti, ki te moje srce
goreče obožuje in ljubi.

Ti si moj žarek
kakor sonce, ki te boža
z gorečo toplino in
izpolnjeno čašo nežnosti.

Vsa leta sem te iskal,
Končno pa si prišla v moje srce,
srce, ki hrepeni po tebi, Irena.

Kako lepo je slišati tvoje nežno ime,
ki globoko je zasidrano v moje iskreno
srce.

Ljubim te, vsaka moja beseda
ti je ljubeče namenjena,
samo tebi, moji edini najdražji.

TI SI MOJE SANJE

Sanjam te in sanje
v meni živijo,
ko v slikah mimo drvijo,
le na tebe mislim, moja draga.

V sanjah mi polniš srce
z ljubeznijo gorečo,
podoba krasno tvojo,
ki dviga vihar v meni.

Moj Bog, ljubezen,
čudovita si - rojena stvar,
ki ni slika, ne glas, ne zrak,
a živi ti v srcu, s toplino navdaja.

Ti si moja ljubezen,
ki le ni samo sanje, a vem,
da stvarno živiš v meni,
saj del mojega življenja si.

STRAH

Zakaj ta strah v meni
in v moji duši?
Mar so moje misli
prepojene z krutostjo?

Prosim te, mila,
podaj mi roko in reci mi,
da so to le krute sanje.

Zakaj, zakaj ta čuden strah?
Mar je življenje polno skrivnostnih
čeri, ki povzročajo ti strah, skrbi?

Tako rad bi, da za vedno
strah v meni bi prešel,
da bi lahko verjel,

da si in boš večno
ostala moja ljuba žena.

SANJSKI SVET

Ko lepota zažari
v jutranji zarji, ko rose
biserne kapljice
počivajo na pajkovi mreži ...

Najlepša si mi, jutranja zarja,
ki me v vsej svoji lepoti spominjaš
na moj najdražji biser - moja ljubezen.

In ko pobožam tvoj nežni obraz,
ko dotaknem se tvojih ustnic,
mi v srcu zadrhti vsa strast.

Rad te gledam, ko spiš,
rad te gledam, ko se prebujaš,
saj si v vsej svoji lepoti
privlačna in zapeljiva, ljuba moja.

In za trenutek se streznim,
opazim, da so to le sanje,
globoke misli nate,
ki te moje srce tako močno ljubi.

Vendar vsa tvoja lepota
ostaja očarljiva v mojem srcu,
čprav sem se vrnil v vsakdanji,
boleči in trpeči svet,
k razjeda dušo.

STRAH, NESKONČEN STRAH!

Bil je sončen petkov popoldan, 13. v mesecu, ko se je doma zbrala cela družina. Pripravila sem obilno kosilo in povabila svoje štiri otroke, snaho in dva vnuka ter moža, da skupaj zaužijemo dobrote, ki so slastno dišale iz kuhinje. Vsi smo se usedli za mizo, le srednji sin se je opravičeval, da še ni lačen in da se bo s štirikolesnikom malo popeljal po okolici. Kljub moji prošnji, da se najprej naje, je bil vztrajen pri svoji odločitvi za vožnjo in že ga ni bilo več. Ostali smo sedli za mizo, malo pokramljali, se najedli in odšli vsak po svojih opravkih. Ker je bil čas obiranja ribeza, sem vnuka povabila, da mi pomagata nabirate zrele rdeče sadeže v našem sadovnjaku. Sončni žarki so se veselo poigrali z nami, nas grel in odsevali na sadežih, ki smo jih nabirali v košare. Moški so nekaj popravljali v garaži in se menili o delu, ki naj bi ga skupno opravili.

Tekle so minute, vsak se je zatopil v svoje delo, jaz pa sem večkrat pogledala proti cesti in čakala, kdaj se bo sin pripeljal nazaj s svojim štirikolesnikom. Brnenja ni bilo slišati od nikoder. Naenkrat pa je vnuk zakričal: «Babica, babica, Dudi nam iz daljave maha in nam želi nekaj sporočiti». V daljavi, ob žitnem polju, sem zagledala sina, ki je res mahal z rokami, kot da bi nas vabil k sebi. Takoj sem zakričala: »Andrej je padel, nekaj se mu je zgodilo.« V paniki sem takoj poklicala moža in sinova in rekla: »Takoj pojdite po Andreja, ker je padel.« Mož je bežal po njivah, sinova pa sta vžgala avto in se tudi odpravila na kraj nesreče. Mene, snaho in hčerko pa je zagrabila panika in smo kričale ena čez drugo. Prav tako sta bila vsa prestrašena tudi vnuka, ki sta že brisala grenke solze. Kljub strahu sem skušala ohraniti mirno kri, vendar ni šlo tako lahko. V paniki sem pozabila, kam je sin dal zdravstveno kartico. Nekaj časa sem se samo vrtela v krogu, kakor da bi bila na vrtiljaku. Ko sva s snaho končno našli zdravstveno kartico, so Andreja že pripeljali domov. Bil je ves iz sebe, umazan, prestrašen, v lica ves zelen, po čudežu pa je še stal na nogah. Nismo se dolgo obotavljali, ampak ga takoj odpeljali v domači zdravstveni dom, od tam pa z rešilcem v Mursko Soboto, kjer ga niso dolgo zadrževali, saj so sumili na zlom hrbtenice, zato so ga takoj napotili naprej na kirurgijo v Maribor. Kako sem bila presrašena, žalostna, a sem kljub temu ohranila pamet, da še drugih nisem potisnila v obup. Mož in druga dva sinova sta se odpeljala za rešilcem, ki je z veliko hitrostjo drvel po hitri cesti proti Mariboru. Na urgenci so ga hitro pregledali in odredili slikanja ter ostale preiskave. Zanj se je zavzel zelo mlad kirurg, ki ga je naslednji dan tudi operiral in ga spremljal ves čas zdravljenja. Operacija je trajala skoraj šest ur. Zlomljeni je imel dve vratni vretenci in poškodovano še eno hrbtno vretence. Bil je kritično. Ko so ga peljali na operacijo, mu je zdravnik rekel, da so tri možnosti. Prva je, da bo z njim vse v redu, druga, da bo paraliziran do pasu, in tretja, da bo čisto paraliziran in bo živel kot rastlina. Na veliko srečo se je zgodilo prvo.

V času sinove operacije sem bila z veroučno skupino na ogledu mariborske stolnice, kjer je pokopan Anton Martin Slomšek. Pristopila sem k njegovemu grobu, pokleknila, zajokala in molila za sina. »Prosim te, Gospod, vodi roko zdravniku, ki operira mojega sina in daj, da bo operacija uspela«. Prošnja je bila na moje veliko veselje in začudenje uslišana, za kar sem iskreno hvaležna Bogu in vsem, ki so mojemu sinu stali ob strani. Operacija je uspela in po treh mesecih strogega mirovanja, se mu je stanje iz dneva v dan izboljševalo.

Ko je prišel iz bolnice, nam je povedal, da mu je zdravnik po operaciji rekel: »Veš, fant, ti si pa loterijo že sedaj zadel, tako da ti je ni treba več igrati.« Čeprav je sin zelo vztrajen, tudi trmast in svojeglav, je tu in tam pokazal, kakšne bolečine trpi. Po nekaj mesecih vztrajnega sodelovanja s fizioterapevti je spet stopil na noge, okreval in se pridružil svoji vojaški enoti v Slovenski Bistrici. Nesreča nas je še bolj povezala in tako smo s tem dejanjem vsi zadeli na lotu! Sin pa je 13. junija doživel drugo rojstvo.

Franc Koren

ČAS BREZ ZGODOVINE

Morda še kakšen ostareli vojščak Atilovih Hunov
razgraja po deželi, ki je ne razume.

Morda kakšen zablodel germanski poveljnik
poljublja posušene judovske jezike.

Morda še kakšen boem poležava na divanu,
kadi pipo in benti čez tiste obsedence z delom
brez prostega časa.

Morda smo zato postali hitrejši od kraške burje.
Morda zato ne moremo več slediti zgodovini
in jo stlačiti v lačne žepe.

Vse ravne poti so prekletstvo hudiča.

In morda bodo nekoč naši voditelji nagi pred ljudstvom
molili in momljali pesmi,
žalostni, ker vedo, kako srečni so bili prej,
ko so še znali skrojiti obleke.

In tako pred nami blede pomlad, žeja nas poletje
in siromaši jesen, da pozimi morda
bo dovolj za nasmeh,
ko v božičnem času bo hrustljivo zapečena skorja
domačega kruha
lomila črvice zobe jutrišnjega dne.

PETELINJI ZAJTRK

Sonce ponočuje na vrhu trepalnic.
Vem, spet bom sanjal petelina,
spet bo kričal v jutro,
spet levo in desno naskočil najbližjo kuro,
ji prislinil na vrat svoj kljun
in šepetal:
»Mater, kako si sladka, kako mi paše!«

In ti se boš zraven mene zbudila – nemarna.
Napadla ogledala, napanila dlesni in zobe,
cvrla jajca, medila čaj iz lipovih listov
in me priganjala:
»Daj pohiti, v službo bo treba!«
Jaz pa bom v kopalnici si ga metal na roke
in po petelinje blodil
»Mater, kako bi ti ga od zadaj ...!«

V službo bo treba!

Gabriela Lisjak

DRZNI NEJC

Pred nekaj leti nazaj se je rodil "sončkov junak",
ki mu je bilo ime Nejc.
Rodil se je v deželi zlata,
kjer nafta iz vrelcev kaplja.

V Vrtičah se mu niti sanjalo ni,
da bo speljal olimpijado
kot za šalo.

STRAH

Ko dnevu poidejo moči,
menda se strah priplazi iz noči.
Votel je, okrog pa ga nič ni,
le misel v glavi ga krepi, krepi ...
Česa naj človek bi se bal?
Strahov v resnici nikjer ni,
tako znanost stoletja veli.
Pošasti le v pravljicah prežijo,
junakom, herojem usodo krojijo.
Čarovnice so domišljija,
da bralcu ob knjigi srce bolj razbija.
Česa bi torej naj človek se bal?

Pravim, da je ČLOVEK ta strah!
Osvajalec, uničevalec,
morilec in maščevalec,
brezvestni krvnik,
ne gane ga niti otroški krik.
Ne ganejo solze ga, reke krvi,
ne vojne, grozljive smrti ljudi,
reke beguncev po vseh kotih sveta,
uničuje okolje, svet tepta!

Česa bi torej naj človek se bal?
Človek človekov je STRAH postal.

BESEDE, BESEDE ...

1

V našem 'čebelnjaku' na Kranjčevi 8 je 42 stanovanj, torej kar veliko stanovalcev – a le en pes. Dobro rejen koker španjel je kar hišni ljubljencek vseh na našem vhodu. Na stopnicah se mu vljudno umaknemo, odpremo mu vhodna vrata, se pogovarjamo z njim, ker je zelo plašen, in ga spodbujamo, ko noče iti navzgor po stopnicah. Zelo smo prijazni s tem kužkom. Zakaj neki, boste vprašali. No, zgodba ima kar dolgo brado.

Pred kakšnimi 20 leti si je prva omislila psa moja prijateljica Gabi iz 4. nadstropja. Kupila je jazbečarja, nemogočo žival, ki je lajala kot obsedena, če ji kaj ni bilo prav. Eden od sosedov je bil posebno sovražno nastrojen do jazbečarja. Recimo, da mu je bilo ime Branko. Vselej, ko je srečal Gabi s psom v naročju, je zamrmral: »Fuj, mrcina!« Ko je bil pod vplivom, kar ni bilo redko, je celo pljunil, magari na stopnice. Sprva je bilo prijateljici hudo, tudi neprijetno, sčasoma se pa pač navadiš na najbolj čudne reakcije ljudi. Kmalu smo kupili še mi psa, pravzaprav dva, samički, in sicer pekinčanko in lhasa apso. Dva psa za dva sinova. Branko je popenil. Rekel mi je: »Kaj ste učiteljice čisto blesave? To ni pesjak, blok je, blok, namenjen ljudem!«

»Dajte no, Branko, nikomur razen vam niso v napoto! Kaj se razburjate?« sem ga mirila, a to ga je le podžgalo. Človek z rahlimi živci, bog pomagaj. Potem sta prišla še en krasen bigel in baset, ki so ju lastniki kupili, da so hodili z njima na razstave in tudi za vzrejo. Branku se je delala megla pred očmi. Ko smo se srečali na dvorišču pred blokom, je bentil: »Zastrupil jih bom, presnete usrane cucke!« Seveda ga nihče ni resno jemal, še njegova žena ne, ki je menila, da se mu kisajo možgani od prijateljavanja s kozarcem.

No, kakšnih deset let Branko ni popustil v svoji vnemi. Prav sovražen je bil do vseh blokovskih psičarjev. Ko je naših 5 psov preminilo, je bil iskreno srečen in zadovoljen. Prijateljici Gabi je rekel: »Končno lahko zadiham, ne bo več smradu po cuckih in njihovi dlaki.«

Pa ni minilo pol leta, ko ugledam pod našim balkonom čudno znano moško pojavo, ob njej pa pasjega mladička – koker španjela. Ni hudič! Oblečem se in obujem, pograbim vrečo s smetmi in krenem dol, da se prepričam, ali mi odpoveduje vid ali sanjam. Nič mi ne odpoveduje vid, proti meni prihaja moj sosed Branko – s psom na vrvici. Zinem od čuda. Potem pa mu rečem – posušila bi se, če mu ne bi mogla tega povedati: »Zarečenega kruha se največ poje, kajne, sosed Branko?« Potem dodam: »Vedno imejte s sabo vrečko za kakce, saj veste, da nas moti vonj po pasji nesnagi.« Ves zleze vaze in molči.

Še dolge mesece je molčal, tudi ko je slišal, kako se hihitamo za njegovim hrbtom. Zakaj smo pa tako prijazni in ljubeči do koker španjela, boste vprašali. Samo zato, da pokažemo, koliko več srčne kulture premoremo kot njegov lastnik!

2

Zgodilo se je pred dnevi, ko so časopisne strani in poročila polnile vesti o stavek policistov, medicincev in učiteljev. Pogovoru o tem se skoraj ni bilo mogoče izogniti. S prijateljicama sem sedela pred slaščičarno Vienna. Kramljale smo o knjigi Evangelij za pitbule, ki zaradi svoje sporne vsebine in prostaškega jezika razburja vso Slovenijo in zdaj se vrhunski strokovnjaki žolčno dajejo okoli tega, ali je prav, da knjigo bere tudi mladina, ali pač ne. K sosednji mizi sta prisedli ženski srednjih let, ki ju srečujem skoraj dnevno. Bežno ju poznam, vem tudi, da sta brezposelni in da imata otroke. Ena ima svojega zagotovo v vrtcu. Bili sta precej glasni, tako da smo se me tri rahlo utišale. A če sediš takole na meter ali dva proč od nekoga, ne moreš preslišati, kaj

govori. Ena je rekla: »Kaj bi sploh radi? Saj komaj kaj delajo ... minejo ene počitnice, se že pogovarjajo o naslednjih.«

Druga ji odgovori: »Moj Aleš včasih pove, da klepetajo na hodniku pred začetkom ure tudi po deset minut. Je to delo res tako težko in zahtevno?«

Prva napenja: »Kako se sploh drznejšo primerjati z zdravniki in kakšnimi inženirji?« Me tri se spogledujemo.

Poslušamo in ju s kotičkom oči opazujemo.

Delata se, kot da nimata pojma o tem, da vsaka beseda brez ovir bije na naša ušesa. Potem pa moja desna prijateljica Eva kar zine: »A sta vidve, gospe, morda kdaj delali v šoli ali v vrtcu?«

Ženski osupneta, tako nepričakovano ju je doletelo vprašanje.

Prva reče: »Nisva! Vi pa ne prisluškuje, ja?«

Moja leva kolegica Slava reče vljudno: »Zelo sta glasni, hočeš nočeš vaju slišimo.«

Ena od žensk osorno: »Menda lahko imava svoje mnenje – ali? Tudi najini otroci hodijo v šolo.«

Še jaz dodam misel: »In? Če hodi otrok v šolo, pomeni, da ste strokovnjakinja za presojanje o poklicu učitelja?«

Prva postane jezna: »Pa kaj, saj je res, da učitelji delajo bolj tako-tako. Ve tri to najboljše veste.«

Aha, torej nas poznata. Nalašč sta kritizirali, da naj ja slišimo.

»Ni prav, da stegujeta jezik in kritizirata tako na pamet,« je menila Slava, sedeča na moji levi, »vsak dan posedata tu v lokalju, ne delata nikjer, podpira vaju država, otroke vama vzgajajo učitelji, niti pojma nimata, kako ... a sta prepričani, da lahko pljuvata po njih! Res ni prav!«

Spogledali sta se in si pomignili, češ da bo najbolje pobrati šila in kopita.

Ena še navrže med odhodom: »No ja, učitelji ste itak kot indijske svete krave!«

Slava ne more, da ne bi imela zadnje besede, pa zabije: »Dragi gospe, že Prešeren je rekel: le čevlje sodi naj Kopitar!«

Če sta sporočilo razumeli ali ne, ne vem, a mi je ta pogovor kar sedel v možgane in se zalepil na živčne končiče. Kako lahko besede človeka prizadenejo, kajne?

3

Zgodilo se je pred kar nekaj leti, ko sem še delala na DOŠ I. Imela sem odlično sodelavko Nado, s katero sva bili zadolženi za gledališke skupine, ona na nižji, jaz na višji stopnji. Bila je strašno zagreta, domiselna in odlična režiserka. A trn v peti tedanji ravnateljici, ki preprosto ni prenesla, da bi ji kdo ugovarjal, kaj pokritiziral ali predlagal boljše rešitve, kot jih je imela ona. No, Nada si je drznila vse to in bila kmalu premeščena na podružnično šolo Gaberje. Daleč od oči, daleč od srca. A ostali sva v stiku in še naprej dobro sodelovali.

Zgodilo se je, da si je Nada za božično-novoletni čas zamislila veseloigro o Sneguljčici in sedmih palčkih, vendar predelano in v duhu takratnih razmer. Ko mi je prinesla izdelano besedilo v presojo, sem imela slab občutek. Hudobni pravljичni kraljici je obesila vse slabe lastnosti naše ravnateljice, celo nekatere stavke, ki jih je imela ta

najraje – pobrala jih je s televizije iz tedaj popularnih nadaljevank. Rada je na primer pozdravljala: En lep dober dan želim! (a bi lahko želela dva dobra dneva hkrati?), ali pa ti je rekla: Če imaš kaj tehtnega povedati, mi pošlji e-mail (za komuniciranje iz oči v oči ni bila navdušena). Ko je bilo lepo vreme, je zdihovala: Kako romantično! Najraje bi si oblekla pisano krilo in stekla na cvetoči travnik (nosila je pa dosledno le hlače!) No, Nadina kraljica v igrici o Sneguljčici je bila zrcalna podoba naše šefice, ki so jo marali le njeni priskledniki.

»Zamera bo,« sem omenila prijateljici Nadi. »Skušaj malo omiliti določene izjave, obrni vse skupaj na štos! Veš, lahko te obtoži zlorabe otrok na odru.«

»Lahko predelam igrico v pravo komedijo,« je rekla in se res lotila posla. Vmes je z otroki že vadila in po treh tednih nas je – tiste, ki se kaj spoznamo na gledališče – povabila na premiero. Prišli so tudi starši, in ker so prišli starši, je seveda morala priti tudi ravnateljica. Tako se šika.

Igrica je krasno stekla. Sedela sem v isti vrsti kot šefica, a seveda nekaj sedežev proč od nje. Opazovala sem valovanje mišic na njenem obrazu. Ko je hudobna kraljica prvikrat izgovorila famozni pozdrav En lep dober dan ti želim, ljubo zrcalo!, je kar zlezla vase. In kraljica je nosila HLAČE! Prek hlač res še do pasu razprto krilo, a hlače so prav bodle v oči. In ves čas si je popravljala kodre las za ušesa, na svetu tako kot naša ravnateljica. Še njen glas je bil enako piskav sopran kot ravnateljčin. Ljubi bog, sem pomislila, to je Nadin samomor!

Starši so uživali in mladi igralci na odru tudi. Res je bila Nadina Sneguljčica odlična otroška komedija, ki nam je izvabila solze smeha iz oči. Nadi je igra krasno uspela.

Naša šefica je bila rdeča kot poparjen rak. Ko je bilo predstave konec, se je stisnjenih zob dvignila, se zasukala na petah in odvihrala iz dvorane. Nihče je ni zadrževal.

A ta moderna Sneguljčica je bila zadnji žebelj na krsti kariere moje prijateljice Nade. Sledili so ostri protiukrepi, tako da se je jeseni raje prijavila na razpis bližnje enojezične osnovne šole in nas zapustila. Zelo mi je je bilo žal.

A njen primer je živ dokaz za vse, kar danes zaznavamo nevrednega človeka, ponižujočega in nekulturnega v naši družbi: oblastniki teptajo pod seboj vse, ki si drznejšo glasno izreči resnico – preprosto zato, ker jim prestol zagotavlja neomejeno moč in skoraj faraonsko nedotakljivost!

NAVADEN DAN

Čisto navaden ni noben dan,
vsak je po svoje zaznamovan.
Poseben je lahko vsak dan,
če si to želim
in ga tako preživim.

Vsako jutro nov začetek,
ko v naglici hitim,
da kaj ne zamudim.
Drugačen dan obeta se,
včerajšnji za mano je.

Čudne sanje sem imela -
kaj to neki je?
Premlevam zadolžitve,
oblečem se in uredim,
proti Lendavi hitim.
Tudi tu me misel žre,
kaj vse na urniku ta dan je.

Dobro zavedam se,
kaj vse danes čaka me,
a s trudom navadno mi vedno uspe.

Stopim na pošto po pošto,
preberem, zapišem,
računalnik tudi že vabi,
e-pošta me z ekrana pozdravi.

Prek ceste že poldne zvoni,
meni se v trgovino mudi,
da kupim za kosilo potrebne stvari.
Potem pa spet nazaj v pisarno,
da opravi še nedokončano.
Zmoti me telefon.
»Kaj ne prideš danes domov?«
»Ojoj, že pozna je ura - domov!«

Doma kup oprakov.
Kosilo končam,
vesela, ker toplo družino imam.

Na vrt se odpravim,
mlado solato presadim,
poberem kumare in paradižnike,
potem še zgodnje jagode.
Ponosna vrtnarica sem,
kar pridelam, je v veselje vsem.

Ta dan ni bil navaden dan,
ne prejšnjemu enak.
Po prvih darovih z vrta ga prepoznam.
Zame je to poseben dan.

POSEBEN ČAS

December je čas pričakovanja,
čas obdarovanja.
Nas je z vnukom presenetil,
življenja naša razveselil.
Rod naš bo dalje živel,
saj moški potomec je prišel.

Čas pa teče dalje,
nosi še eno pričakovanje.
Vprašam sina mlajšega:
»A je že kaj novega?«
»Mama, saj ti že povem,
ko otroka svojega uzrem.«

Res sem bila neučakana,
se vsako jutro vprašala,
kdaj le snaha bo rodila.
S čakanjem se živcirala,
se z delom se zamotila.

Potem pa telefon zvoni,
iz bolnice sin sporoči:
»Halo, ljuba babica,
rodila se ti je vnučinja!«
Zdaj sem drugič babica,
ponosna na vnuka oba!

Pa si mislim - res sem stara,
a me sin smeje pobara:
»Saj navadila se boš,
nisi stara – ne za v koš!«

To je bil poseben čas,
ki zaznamoval je nas.

Je čas, ki vzame,
in čas, ki daje.
Meni dva vnuka je podaril,
življenje korenito spremenil.
To je res presrečen čas,
prav poseben - zlati čas.

AZ ŐSZIRÓZSA-CSOKOR

Valéria egy vázában asztalára tette az őszirózsa-csokrot, amely különféle színekben díszelgett, így téve hangulatossá nappaliszobájuk egyhangúságát. A csokor változatosságot és eleganciát hozott Valéria hétköznapjaiba. Az őszirózsa a szeptemberi hónap virága volt, hiszen kora ősszel virágzott. Régen az ősök elégették ezt a bíbor vadvirágot, mivel azt gondolták, hogy a keletkezett füst elűzi az ártó erőket. Aztán egyszer csak felsejlett Valériában egy gondolat. Hirtelen olyannak érezte magát, mint ez az őszirózsa-csokor, amely még árasztja az illatát, de már nem igazán illatos. Egy kicsit elegáns és sokszínű, mert megérett az ősz hírnöke, s utána még virágzik egy kicsit, majd elfonnyad. Őt követi a krizantém, de azt már csak a sírokra szokták helyezni, nem a nappaliszobák fényesre csiszolt asztalaira.

- Ilyen az életem, őszülő hajamat hiába festem szőkére, igazán szőke már sosem leszek. Véget ért az én tavaszom, amikor még lányként léptem be az életbe, s a perzselő nyár is hozott némi szenvedélyt, de az ősz az igazi kihívás – gondolta magában, míg várta a fiait gondosan elkészített vacsorával. Hétvége volt. Várta, hogy összejöjjen a családja.

Valéria figyelme a fázós őszirózsa-csokorra összpontosult, amelynek szirmai lila, ciklámen és többnyire fehér színekben pompáztak. A levelei ázottak voltak. Az egész csokor is egy kicsit szomorú hangulatot árasztott. Valéria kedve sem volt éppen feldobott. Várakozása lassan összeolvadt az őszirózsák többszínű búskomorságával.

- Lassan hervadunk el, lassan. Kell még hozzá ez az őszi zápor is, meg egy kis napsugár, amely néha a hideg szelekkel keveredik, főleg reggel és este, ha lehűl a levegő. Ez csak készülődés arra, ami visszafordíthatatlanul be fog majd következni. Az elmúlásra emlékeztet minden, erre az irreverzibilis folyamatra, amely az őszirózsákban és bennem is végbe megy – mélyedt el a gondolataiban, s nem tudott már elmenekülni az emlékei elől.

Mintha az őszirózsa-csokor ezt üzenté volna: „Várjatok még őszirózsák, ne mondjatok búcsút a szép nyárnak.” A növénynek alig pár hete van a virágnylástól az első fagyok beálltáig, amire a termést be kell érlelnie. Másrészt, ebben az időszakban a virágokat beporzó rovarok sokkal kevésbé aktívak, mint az előző hónapokban. E túlélő stratégia legfőbb előnye a csekély konkurencia, ezért ősszel kevés őszirózsa nyílik. A tenésztidő rövidege miatt az őszirózsa magjai igen aprók, kevés bennük a tartalék tápanyag – ezt a versenyhátrányt a magok száma ellensúlyozza. A magvakat a szél terjeszti, és ezt gyakran röpitőszőrök segítik. Az élő őszirózsák lassan terjednek, de nagy telepekké fejlődnek. A telepeket tavasszal, tőosztással érdemes szaporítani. De ez az ősz kíméletlen volt, hiszen figyelmen kívül hagyta Valéria vágyait.

- Amikor kinyílnak a virágok, csak átmenetileg pompáznak, s aztán elhervadnak, elfonnyadnak, majd kikerülnek a vázából a szemétdombra. S elfelejtjük őket, mintha nem is léteztek volna – sóhajtott egyet Valéria, közben lassan megterítette az asztalt, hiszen fiaira gondolt, akik majd lassan betoppannak a szobába. Az őszirózsa-csokor még árasztotta illatát. A szoba csendes volt, várakozással teli hangulatot árasztott.

TRNOVA POT

Kot vsak mlad človek, kot vsako mlado dekle, tako sem tudi jaz hrepenela po lepši prihodnosti.

Bila sem željna znanja in polna življenjske energije. Sanjala sem o sreči, o izobraževanju, službi in lastnem domu. Vendar kako to doseči? Samo z odrekanjem in trdim delom. Denarja nisem imela. Starši mi niso dovolili, da po osnovni šoli nadaljujem izobraževanje. Tako sem dve leti ostala doma na kmetiji. Takrat sem se odločila. „Pobegnila bom in se vpisala v srednjo šolo.« Tako sem tudi storila. Potrebovala sem še denar, ki sem si ga morala prislužiti. S kolesom sem se vozila na gradbišča v sosednjo Hrvaško ročno mešat malto. V betonarni v domačem kraju sem nosila betonske zidake od stroja. Tako delo se je takrat opravljalo ročno. Nato sva se s prijateljico odpravili v Savinjsko dolino nabirat hmelj. Delo je bilo naporno, vendar sva zmoгли.

Jeseni sem že obiskovala srednjo šolo v Murski Soboti. Vsi sošolci so se mi zdeli tako zelo pametni. V začetku nisem zmogla hitrega nareka. Črke so bile okorne. Vendar moj življenjski slog se je glasil: “Znam, hočem in zmorem.” In res. V šoli mi je bilo vedno bolj prijetno. Sošolci so me izbrali za predsednico razredne skupnosti. Razredniku in najstrožnjemu profesorju na šoli sem pri razredni uri poročala o prisotnosti staršev na sestankih.

To mi je bilo najtežje, kajti moja mama se ni udeležila nobenega sestanka. Nikoli. Vedno sem jo opravičevala, da je bolna. Četrty letnik sem izdelala z odličnim uspehom, zato mi mature ni bilo potrebno opravljati. Najboljši učenci na šoli smo bili nagrajeni z izletom v Ljubljano na podelitev priznanj v Cankarjevem domu.

Zlata petica, obdana s soncem, me še danes spominja na mojo mladost. Takratni razrednik in najbolj strog profesor je postal moj dober sodelavec na srednji šoli.

Nastalo v literarni delavnici 23. 1. 2018

Olga Paušič

Prepesnitev Aškerčeve balade BRODNIK
(odlomek)

Po Muri temni čoln drsi,
brodnik molče vesla vihti,
ob njem skupina mračnih mož,
nasršeni so – kot na nož.
Od daleč sem so k nam prišli
begunci, na smrt prestrašeni.

Strah žene njih korak
čez reke, morja groza, strah ...
Gredo v neznano, v tuji svet,
kjer begunec je preklet.
Nihče odprtih rok ne čaka
teh iz afriškega 'mraka'!

HAIKUJI

Olga Paušič

Občudujem te.
Sijajen tip si zame,
v tebi le živim.

Ivanka Bratkovič

Rdeča obleka,
pomlad v sijočih očeh,
ljubezen kot ti.

Lidija Alt (1-4)

HAIKU 1

Ljubezen moja
je stih, v meni cveti,
mi dan bogati.

HAIKU 2

Navihan veter
prišepne roži mladi:
ujemi ritem moj.

HAIKU 3

Sledi v duši.
Ples v pomladnem dežju
v večnost drvi.

HAIKU 4

Omamni pogledi
barvajo lice brezi,
senca v duši.

Danijela Hozjan

Prepesnitev Aškerčeve balade BRODNIK
(odlomek)

Na nebu luna tava,
šumi, šumi Mura.
Zaletava se z valovi,
da odmeva po širjavi.

V sebi skriva bolečino,
strah in tudi vso milino.
Deroča je in vsa pojoča
njena duša umirajoča.

HAIKU

Ljubezen moja.
Ni te tu. Objemi me.
To je ljubezen.

Tamara Špitaler Škorić

TO NI HEC (sonet)

Ob kavi zjutraj tuhtam kot za stavo,
kako naj najdem rimo za abba,
da ne zveni ljudem kot kvaka žaba,
da res sonet imel bi rimo pravo.

Vrtijo se besede za zabavo,
kaj rada bi se šla za hec ta baba,
pa vem, za misel mojo to je vaba,
da traparija mi ne rine v glavo.

Zares je tole telovadba prava,
ki trepetanje dušice prekrije,
kot bi čakala me nesmrtna slava.

Račun po glavi se s težavo vije,
temá na lahno kot objem odtava
v čast in slavo modre poezije.

HAIKU

Kaj si, ljubi moj,
si pesem al' ljubezen,
si roža moja.

Biserka Sijarič

HAIKUJI

1

Prva ljubezen -
kot grafit na dnu srca.
Dokončen podpis.

2

Ženska brez sreče
del sebe vragu proda –
adijo, pamet!

3

Z jutrom zori
upanje novega dne.
Nova dilema.

4

Prehrojena pot
pušča globoke sledi.
Ranjena duša.

5

Duša sameva.
V tropu z volkovi
lakoto krotim.

6

Stari spomini –
žalost se kriku preda.
Hrepenenje tli.

Slavica Zver

VERJAMEM/NE VERJAMEM V USODO
DOBRO MI GRE OD ROK ...
V STRESU
TU SMO DOMA

∞

HISZEK/NEM HISZEK A SORSBAN
JÓL CSINÁLOM ...
STRESSZBEN
ITT VAGYOK OTTHON

42. literarni večer ∞ 42. irodalmi est
(marec 2018 ∞ 2018 március)

Lidija Alt

TU SEM DOMA ...

Tu sem doma,
kjer se bistra voda
v sončnem jutru igra,
kjer zlato polje valovi,
kjer sonce pozdravlja
dobre ljudi,
kjer trta domača rodi,
kjer pesem prešerna doni,
kjer ples in veselje
poganjata kri ...

Tu sem doma,
tu teče zibelka
moj'ga srca.

V STRESU

Paleta barvnih dni
ostaja v temi,
krakajoč nemir
mi seže do srca in kosti.

Hlad se v dušo naseli,
strup čustev me vse bolj skeli,
ko laž na teži pridobi
in črno vse belo preglasi.

Mar se lahko človek
res v volka spremeni?

USODA

Usoda v nas prebiva.
Sanja ptico,
poje pesem,
k soncu se ozira.

Včasih je tudi ranljiva,
takrat se v temo zapira,
praska po duši,
rane izpira.

Usoda je v nas
kot že napisan stih,
v njej življenje
pušča svoj utrip.

Verona Auguštin

NAŠA RAVNICA

Ponosno sedaj na dimniku stojim ,
vrnila sem se v naš kraj
in gledam prekmursko ravnico.

Že od nekdaj je slovela,
ljudje ponosni so na ta svoj kraj.
Priletela sem z juga, ponosna in utrujena.
Čakalo me je gnezdo, kjer sem se rodila.
V tem gnezdu bom svoj novi rod vzgojila.

OBISK

Si videla, ko po mestu sva hodili,
kako je lep naš kraj, kjer sva se rodili?

Od takrat, ko odšla si v svet,
se vse je spremenilo,
mesto ozaljšalo se je,
da skoraj za spoznat' ga ni,
če dolgo že od doma si.

Ponosna sem na moje mesto,
kot ti na svoje, kjer domek svoj imaš.
Tvoj dom je tam sedaj,
a vendar rada vračaš se nazaj.
Tu očka, mama ležita v večnem snu.
Ko bomo tudi mi zaspali,
se na večno pot podali.
V domačo zemljo nas bodo pokopali.

SUDBINA JE NEPOBEDIVA

U žaru strasti obećala si vernost.
Verovao sam rečimakoje su bile deosudbine.
Na tvom vratu ostao je trag od obećanja.
Na pragu su ostali neizbrisivitragovi.
Sudbina je zakorakala iz dubine prošlosti.
Verovao sam u sudbinu, kojate je poslala.
U ogledalu sam gledaotvoju prošlost.
Verovao sam u nju.
Jecaj je stizao iz dubine.
Njena kosa upila je dubokaosećanja.
Bez njene nežnosti došao bi kraj,
Shvatio sam, da negdetamo, čeka nas budućnost.
Zauvek nas je pokrila mreža iz koje je iznikla ljubav.
Ponovo sam uzeoflašu u svoje ruke, misleći da je došao kraj.
Uplašeno proveravao sam tvoje misli.
Poverovao sam, da je sudbina na mojoj strani.
Ne reci, da je sve to bila laž.
Usijanosunce pokušalo je da sagori misli.
Nismo se dali.
Verovali smo našim postupcima.
Želje su nam bile zajedničke.
Na vrhu bahate krošnje zabarakadirali smo uspomene.
Putokazi su bili ispravni.
Nudili su nam pravu stvar.
Sudbini smo verovali -preuzevšinjeno pokroviteljstvo,
Ležali smo pored potoka u razuzdanom položaju.
Obećali smo vernost koju nam je sudbina ponudila.
Sudbinu ne treba menjati.
Došla je sama iz nama nepoznatog.
Prihvatili smo je.
Šumećelišće pokrilo je naše misli.
Ostali smo zauvek vezani.
Više nismo bili naivni.
Otkrili smo putokaz, koji nas je odveo u neka nova vremena.
Znali smo, da sapadajućimlišćemodlazi naša mladost.
I sam polakotražimstepenicekojeće me vratiti u tvoj zagrljaj
Pred nama se pružio beskonačni mir.
Dok umiredrveće i vetar polakomiluje tvoje telo, nastaje novo doba.

Više nisu potrebne ni reči.
Sve je rečeno onog trenutka kada je počeo život.
Sudbinu ne možeš pobediti.
Moraš joj se prilagoditi.
I zvezde čekaju da nam pomognu.
Ne odbacujmo pruženupomoć.
Sa njima bićemobolji.
Sadugomće pokriti naša tela.
Belina je tu da nas sačuva.
Ne žurimo jer je sudbina pred nama.
A njoj se ne žuri.
Ne dozvolimo da tuga stigne naše misli.
Bez nje smo na vrhu piramide sakojećemosačekati poziv.
Osmeh na našem licu biće dokaz, da smo izašlikaopobednici.
Sudbina nas je uzela u zagrljaj.
Nismo dozvolili da sa nama samoća upravlja.
Sašapatom pozvali smo sudbinu.
Sudbina je bila na našoj strani.
Dokazala je da posle svake tamedolazi svetlost.
U našem dahu zapisano je naše poreklo.
Maštaćemo o našojbudućnosti i mesečini dati mesto u našim mislima.
Zaspaćemosanekim šarenim mislima.
Sanjajući neke dalekekrajeve, kojiće nam sreću doneti.
Podellćemodelove naše mladosti i baciti se sudbini u naručje.
Produžićemo istim putem do same dubine duše.
Odvojili smo se od sudbine.
Izašli smo kaopobednici.
Njenim devojačkim pletenicama vezali smo sudbinu.
Nije nas proklela
Ispunili smo ono što je traženo od nas.
Nad našim glavama lepršala je sudbina.
Borovi su ostali zauvekzeleni.

KO KLONITA SRCE IN DUŠA

Mar verjameš, da se ljubezen
kot zadnji ogorek ohladi?
Na ognjišče v srcu se ti naselita
samota in bolečina.

Rada bi vedela, če to verjamem,
saj ko srce in duša sta prizadeta,
omahuješ v upanju, ker vera ti je vzeta.

Nikoli nisem verjel v to,
venomer sem mislil,
da ni mogoče,
da nihče ne more ljubezni zatajiti.

Zdaj pa verjamem:
ko žalost in bolečina se združita,
ti misel potemni in sili v
smrtni objem, rešitev vsega.

Zakaj naj še živim,
ko izgubil sem vse,
kar ljubilo je moje srce,
za kar je moja duša živila.

Vendar nekje še svetloba tli,
ki upanje pomeni,
vrnitev v vsega lepega.
A to so le igre in misli srca!

IGRA STRASTI

Veš, moja draga,
moja zvezdica srca,
ko na moja lica prileze sled starosti,
te še vedno noro ljubim.

Rad naslonil bi se k tebi,
da čutil bi tvoj utrip srca,
tvoj dih in vso nežnost opojno,
ki je kot biserna svila.

Hrepenim po tvoji ljubezni
in strasti, hrepenim, ko veš
s sladkimi vzdihljaji zbuditi v meni
vso strast in poželenje.

Želim si, ko prišel bo moj čas,
da rad v tvojem objemu bi zaspal -
za vse večne čase ter v slovo
še zadnji daj poljub ljubezni.

Rad se spominjam, ko
ljubila sva se strastno, ko
vsa si divja se predala
kot mucka, ki ne more
prenehati z igro ljubezni.

Veš, vseč mi je tvoja igra,
igra strasti in poželenja,
saj vame si vsadila
večno ljubezen in hrepenenje
le po tebi, mila moja žena.

Milan Hajdinjak

LJUBLJENA MOJA

Rad postal bi slikar,
da risal bi tvojo
nežno, čudovito,
nebeško podobo srca.

Rad bi svetu povedal,
kako močno in strastno
te ljubi moje hrepeneče srce.

Ti si moj cvet,
ti si moj biser,
ti si čar mojega
hrepenečega srca.

Tvoj smeh in pogled
mi zdramita srce.
Tvoj nežen dotik mi
budi ljubezen.

Draga moja žena,
ljubljeno srce,
le tvoj sem in večno
bom tvoj zvest suženj.

HREPENENJE

Hrepenim po tvojem
nežnem dotiku.
Hrepenim po tvojem
nežnem poljubu.

Spusti se noč, ko
moje misli potujejo
k tebi, draga moja,
v meni budiš hrepenenje.

Hrepenim po poletnem
morju in toplini.
Hrepenim po poletni noči,
ko na nebu zasijejo zvezde.

In hrepenenje ostane,
ostane globoko v meni,
ves žar skrivnosti hrepenenja.

In ko čutiš, da srce hrepeni,
še vedno ljubezen živi,
ni le ogorek strasti
nekdanj vroče ljubezni.

Danijela Hozjan

Tam, kjer sem doma, je moje srce.
Sta moja duša in telo.
So stvari, ki me veselijo
in so stvari, ki me žalostijo.

Tam, kjer sem doma, je moj spomin.
Otroštvo, mladost in življenje.
Je moja rast in moje pokolenje
in je moje veselje.

Tam, kjer se doma, je moje delo.
Hrepenjenje, požrtvovalnost in srčnost.
Je most čez vso preteklost
in sedanost.

Tam, kjer sem doma, so moji domači,
sorodniki, prijatelji in znanci.
Tam je lepota narave,
ki sega čez dobrave.

Tam, kjer sem doma, je neskončnost.
Je nekaj višjega in modrejšega.
Je to, kar sem in kar bom,
ko bom šla in rekla zbogom.

S e l i t v e

Večje škatle spodaj, manjše na njih, vmes manjši kosi pohištva, oblačila v plastičnih omotih, vrečke z vsem mogočim; vse je nagrpadeno skoraj do stropa. Bunker, pomisli Ira, ko vstopi v utesnjen prostor in se začne pazljivo premikati med nagrpadenimi stvarmi. Kljub temu ji je soba, ki spominja na skladišče, ljubša od vseh prostorov v veliki sodobni hiši. Gostačka pri sedemdesetih, se norčuje na svoj račun, ko ženske iz telovadne družine seznanja s selitvenim dogajanjem. Upokojene telovadke skupaj pretresajo posamezne faze, svetujejo, se zabavajo ali zgražajo, vsekar pa prijateljici privoščijo uspešno izpeljavo načrta.

Prehodno, za nekaj tednov, se preseliš k nam, je odredil starejši sin. Hiša, kjer živi z ženo in hčerama, je dovolj velika, da začasno sprejme še eno stanovalko. Mama bo dobila svojo sobo in tam počakala na dokončanje stanovanjskega bloka, kjer se ji obeta sodobno stanovanje. Iri ni bilo po volji; navajena je samostojnosti in neodvisnosti. Mladim ne želi biti v nadlego, da bi ustavljala sinovo zagnanost, pa tudi ne gre. Podjeten je in odločen, nasprotje premalo ambicioznega mlajšega brata. On se je domislil, kako zastaviti projekt in poskrbel za oglase, odkril novogradnjo, se pogajal za ceno, izbiral pohištvo, tekal za dokumenti. Kakor hitro je Ira prejšnje stanovanje prepisala nanj, ga je oddal v najem in jo z skupaj z njenimi stvarmi preselil v svojo hišo. Najemnina znese toliko kot obrok posojila, je preračunal, nekaj tednov bodo že zdržali pod isto streho. V prazno sobo so spravili Irine stvari in jih zložili tako na tesno, da lahko posteljo in okno doseže le po ozkem prehodu. Luknja, celica, bunker, se začasna gostačka posmehuje bivališču, ki ni niti senca velike hiše, v kateri je nekoč živela z možem in sinovoma. Ko je mož odšel z mlajšo žensko, sta hišo prodala in kupnino razdelila med vse štiri.

Ob preselitvi je del opreme spravila v klet, del so prevzeli najemniki. Selitev je potekala v naglici, zato je šele po namestitvi v natrpano sobo v tuji hiši občutila, kako pogreša vajeno bivališče in žalovala za njegovimi prednostmi. Všeč ji je bil miren okoliš, razporeditev prostorov in razgled čez mesto do z gozdovi poraslih hribov. Menjave si je želela zaradi stopnic, ki jih je bilo do tretjega nadstropja kar precej. Vzpenjanje je postajalo naporno, vedno bolj jo je obsedala skrb, kako bo tedaj, ko ga ne bo več zmogla.

Pri sedemdesetih Ira kolesari, obiskuje organizirano telovadbo, zahaja v hribe, redno plava in občasno igra tenis. Prestopanje stopnic do četrtega nadstropja je zastojniški trening, ki je vedno pri roki, ne ovira ga vreme ne letni časi, je odgovarjala na poklone znancev glede športne kondicije, vitke postave in napetih mišic. Vendar so bolezniki vrstnikov, izgube v prijateljskih krogih in pogostejši obiski zdravnikov večali negotovost in jo opozarjali, naj ne odlaša. Kaj bo z mano, če zaradi zloma ali bolezni obtičim v stanovanju, jo je predstava o morebiti nemoči in odvisnosti spravljala v stisko. Nobenega odlašanja več! Poiskala bo starosti primernejše stanovanje. Obiskala je nekaj agencij, spremljala oglase, si ogledala več ponujenih stanovanj,

preračunavala, primerjala, se o zamenjavi pogovarjala s sinovoma in prijateljicami. "V našem koncu mesta gradijo nov kompleks blokov," je sporočil starejši sin. "Lokacija je odlična, zgradbe sodobne, okoliš miren, pritličja imajo atrij, ki je lahko tudi vrt." Hkrati je razgrnil uporaben načrt. "Sedanje stanovanje prepíšeš name, jaz ga oddam v najem in z najemnino krijem posojilo, kar bo hkrati s tvojimi prihranki zadoščalo za stanovanje v novem bloku."

"Ki ga bosta nasledili tvoji hčeri, moji edini vnukinji?" je Ira dojela, kam meri, in ponosna na preudarnega potomca soglašala z zamisljivo.

Potrpežljiva bom, mladim, posebej snahi, pojdem s poti, si je zaobljubila. Zares je v hiši sinove družine skušala biti čim bolj neopazna in nemoteča. Zadrževala se je zunaj ali ostajala v utesnjeni sobi, jedla, kakor je nanoslo, se mladim pridružila le, kadar so jo povabili. Neprijetna situacija za žensko, ki se je po razvezi navadila na neodvisnost in je že kot šolarica izstopala s samozavestjo.

Miš v mišnici, je zaupala mlajšemu sinu in mu zabičala, naj bratu ne reče niti besede. Ko se dokončanje bloka le ne bi tako zelo vleklo! V tuji hiši se je počutila kot vsiljivka. S snaho sta prikrivali vzajemno antipatijo, vendar je večkrat prišlo do napetosti v obliki naglih, odsekanih besednih klofut. Vnukinji sta zbegano nihali med mamo in babico, sin se je zatekel v ravnodušnost, Ira pa v še večjo osamo. Skoraj vsak dan je pešačila do gradbišča, kjer so se zaključna dela nerazumljivo vlekla. Ogleovala si je nove stavbe, si predstavljala svetlo, moderno stanovanje z izbrano opremo, načrtovala ureditev atrija, listala po revijah z opremo, kombinirala in preračunavala. "Vselila se boš med prvimi, v kratkem bom prevzel ključ," jo je na lepem presenetil podjetni starejši sin.

"Zakaj on, ne ti, stanovanje bo vendar tvoje," se je začudil mlajši, ko mu je po telefonu sporočila, da se v naslednjih dneh vendarle seli na svoje.

"Zaupam mu, komu naj, če ne svojemu otroku," je bila užaljena. Jasno, ljubosumen je na brata. Upravičeno. Starejši ima družino, hišo, podjetniško žilico in ugledno kariero, mlajši je pri štiridesetih zadovoljen z uradniško službo, povprečnim standardom in sebi podobno prijateljico.

"Na srečo straši le v gradovih in podrtijah, sicer bi me v prazni zgradbi grabil strah," je telovadkam zaupala, da se je ponovno v naglici, a zares prva vselila v nov blok. "Veseli me, da sem se znebila mišnice in snaho odrešila svoje navzočnosti."

Istega dne, ko so v stanovanju so namestili novo kuhinjo, sta s sinom pripeljala nekaj škatel z njenimi stvarmi. "Kar tukaj bom prespala," ga je presenetila.

"Gretje še ni priključeno, zeblo te bo," je opozoril.

"Vzdržala bom, ne skrbi!"

Neprijeten občutek izgubljenosti v prazni stavbi je odpravila z mrzličnim pospravljanjem, pred spanjem pa blazino obložila s puhovko in ovčjimi kožami, sicer namenjenimi za tla v spalnici. Na svojem sem, na svojem, se je silila k dobri volji in si, razočarana nad seboj, očitala, ker ob pomembni pridobitvi ne občuti nobene vznesenosti. Stanovanje se je odlikovalo s sodobnimi, enostavnimi linijami, ne povsem urejena okolica je nakazovala simetričnost zelenic, parkirišč in otroških igrišč. Spomladi poskrbim za cvetje v atriju, vselijo se sosedje, hiša bo zaživela ...

“Povabim vas, kakor hitro mi dostavijo preostalo opremo,” je obljubljala telovadkam in delala načrte za pogostitev v novem bivališču. Šampanjec na začetku, nato bogat narezek, izbrano vino, nazadnje torta, kava, čaj, konjak ... In obvezno fotografiranje. Gruča nasmejanih športnic pri obloženi mizi, v vazi cvetje, na stenah umetniške slike ...

Mlajši sin je prišel na obisk. Razkazala mu je prostore, razlagala o detajlih, se nadejala pohval in mu zamerila redkobesedno zadržanost. Užaljen je, ker se je starejši spet izkazal, medtem ko sam ni za mamino udobje storil ničesar, se je jezila in ga sumničavo pobarala:

“Ni ti všeč?”

Nekatere stvari tudi njej niso bile pogodu, popustila je, da ne bi vznejevoljila starejšega.

“Preveliko je, za eno sobo večje od prejšnjega, tudi stroški bodo višji, razgleda v pritličju itak nisi pričakovala, do postaje mestnega avtobusa imaš dlje kot prej.”

Razumela je neizgovorjeno. Starejši je izbiral, kakor bi sam nameraval prebivati tukaj. Povsem se mu je podredila, mlajšega pa povabila, da bi hvalil in občudoval bratove zamisli.

Z nelagodjem je poslušala odmev svojih korakov po prazni zgradbi, se spomnila zgodb o hiši duhov, ki jih je sama kot vzgojiteljica pripovedovala otrokom v vrtcu. Ni temna, mrka in obrasla s podivjanim rastlinjem, pač pa sodoben labirint z vonjem po svežem oplesku, laku, lesu in čistilih. Čez nekaj mesecev bo drugače. Mlade družine, otroci na trati, igralih in v pesku, na vratih priimki lastnikov, za njimi zvoki, glasovi, glasba. Dotlej pa le hrup prometa z bližnje cestne vpadnice in drdrajoč ritem vlakov. Pred vselitvijo je menila, da se bo najteže navadila na vlake, zdaj značilne zvoke težkih vagonov doživlja kot prijetno protiutež tišini v prazni zgradbi.

“Čez nekaj dni greva s sinom k notarju zaradi vpisa lastništva,” je zaupala telovadni družini. “Potem se domenimo, kdaj pridete na obisk, da proslavimo vselitev.” Ženske so omenjale datume, se približno uskladile in ji zabičale, naj ne pretirava, saj ima že dovolj stroškov. Šampanjec, ta vsekakor, kave se ne bodo branile, peciva in prigrizka pa zares ni treba ...

“Moja zadnja selitev,” je vztrajala. “Od tod samo še v dom za ostarele ali na britof. Tri selitve so hujše od enega požara!”

“Ne reci dvakrat, nikdar ne vemo, kaj nas čaka,” so ji smeje ustavljale.

Starejši je sporočil, da se oglasi zvečer. Ira je opazovala zgoščanje mraka, gledala na uro, pomislila na prometno nesrečo, prijela prenosnik, ga odložila, se skušala zaposliti z listanjem po reklamah. Zazvonil je telefon. Da ne more priti, je sporočil sin, službeno je zadržan, vendar dogovorjeno velja. Jutri ob enajstih sta naročena pri notarju, ureditev vpisa traja manj kot uro, srečata se kar tam. Kdaj bi utegnil z njo do nekdanjega stanovanja, je previdno vprašala, nekaj škatel je še v kleti, njegov avto je večji, ne bi mu vzelo veliko časa ...

“Zakaj me prav zdaj gnjaviš s tem?! V kleti si pustila zimsko garderobo, tako si vsaj rekla, ta res lahko počaka.”

Odveč sem mu, jo je prizadela ostrina sinovega glasu. Starejši smo mladim v

glavnem v napoto. Nekoristni nadležneži. Podobno so begunci, ki se umikajo vojni ali lakoti in iščejo zavetje v varnejših krajih, v nadlego domačinom. Vznemirja jih njihova drugačnost. Domneve o katastrofalnih učinkih trka različnih kultur vzbujajo neprijazna čustva, celo sovražnost. Prebivalci mirnih dežel so večidel pozabili, da je pred nekaj desetletji vojni stroj pognal z domov njihove bližnje in milijonom nič krivih surovo raztrgal načrte o prihodnosti. Kolone beguncev na televiziji, članki o navzkrižju čustev, ki se porajajo opazovalcem bolj ali manj prisilnih človeških tokov, zadrege oblastnikov, bodeče žice na mejah ... Sočutje ali sovraštvo, gostoljubnost ali zavračanje, dobrodelnost ali prezir; premikanje beguncev je postalo del dnevnih pogovorov. V krogih sorodnikov in prijateljev sliši Ira vse mogoče, se čudi, zgraža ali navdušuje nad različnimi mnenji, zataji ali izrazi svoje mnenje, se najpogosteje s sodbo "nihče od nas ne bi želel biti na njihovem mestu" izmakne jasni opredelitvi. Ni pošteno, da se primerjam z brezdomci, se razsrdi nase. Napeta je, selitve jo delajo nervozno. Končno je dosegla, kar je želela. Novo stanovanje in pritličju, s sodobno opremo in atrijem. Neodvisna je, pokojnino ima, nekaj prihrankov, avto, prijatelje. Rešila se je bivakiranja v sinovi hiši. Bivališča, kjer je še kako razumela občutja beguncev. Nikjer doma, nikomur dobrodošli. Mudilo se ji je stran, na svoje, četudi sprva v neogrevano zgradbo. Blok se bo napolnil, uredila si bo zeliščno gredo, tople dneve lahko izkoristi za sončenje na svoji trati, telovadke bodo navdušene ...

Načrte je zmotilo zvonjenje telefona. »Preverjam, ali si doma,« je slišala starejšega sina. »Nekaj se je spremenilo, kmalu se oglasim.« Kaj je naenkrat tako nujnega, da ne more počakati do jutri? Zmenjena sta z notarjem, dokumenti so urejeni, kupnina poravnana, vpis lastništva je zgolj formalnost.

"Mama, prišel sem, da se zmeniva," je navrgel sin med slačenjem jakne, potem ko je hlastno odložil torbo na komodo. "Ne bova jutri pred notarjem reševala, kar lahko storiva zdaj."

"Razburjen si, vidim, nekaj je narobe," je z materinsko pronicljivostjo opazila njegovo napetost.

"Ne bom okolišal. Želim, da je stanovanje napisano name. Jaz bom edini lastnik."

"Ne razmem..." je ostrmela. "Saj sva se vendar zmenila."

"Ne maram tvegati, da bi si stvar, za katero plačujem posojilo, delil z bratom."

Ogorčenje ji je pognalo kri v obraz. Vidno pretresena je stopila pred sina in srepela vanj.

"Podarila sem ti prejšnje stanovanje, dal si ga v najem, lahko bi ga prodala ali zamenjala za drugo, posojilo je bila tvoja zamisel, ostali del je iztržek od hiše, ki sva jo prodala s tvojim očetom, menda nisi pozabil!"

"Vem, vse vem, vendar sva se z ženo posvetovala z odvetnikom, ki svetuje, naj se lastnina vpiše name. Sicer bo, če se ti kaj zgodi, polovico novega stanovanja dedoval brat, ki pri tem nima nič."

Ira je lovila sapo, besede ji kar niso šle iz ust. Nekaj mesecev naporov, popuščanja in pričakovanja, stiskanje v natrpani sobi, olajšanje ob selitvi v domnevno svoje bivališče, vse premoženje in prihranki, zdaj pa tole! Večine škatel še ni razpakirala, kakor bi slutila zaplet. Njen sposoben, odločen in zgleden sin jo je pritisnil ob zid.

Ženin vpliv, ni dvoma. Naščuvala ga je zoper mater. On pa, vodljiv in stremuški, je podlegel.

“Potemtakem želiš, da postanem tvoja podnajemnica,” je obvladano ugotovila.

“Nepriemerna beseda! Le za formalnost gre. S stanovanjem prosto razpolagaš.”

Ira je vstala, si natočila kozarec vode in skozi vlažno meglico v očeh gledala sina, ki je topo strmel v zid. Obvladala se je, zajela sapo in odločno napovedala:

“Vrnem se v prejšnje stanovanje. Izseli najemnike in mi prinesi ključke. Čim prej!”

“Mama! Kaj vendar govoriš?!”

“Kar mislim.”

“Želela si stanovanje v pritličju, poskrbel sem zanj, moje lastništvo ne spreminja ničesar.”

“Ne zaostrujva,” je ublažila ton. “Bolje, da urediš sam, že tako bodo odvetniki dobili preveč. Glede selitve se bom znašla. Tretja v teh mesecih, lahko mi čestitaš k vzdržljivosti.”

Obrnila mu je hrbet, stopila do police, vzela z vrha mapo in jo položila predenj.

“Vse, kar potrebuješ, je tukaj. Ko boš pri kraju, se oglasi, da izmenjava ključke.”

“Nemogoča si,” je siknil togotno, pograbil mapo in brez pozdrava odvihral.

“Ponovno se selim, prideš pomagat?”

Prostodušno prošnjo mlajšemu sinu je zmogla izreči s šaljivim tonom, potem ko je po stresnem srečanju sestavila seznam nalog za naslednji dan.

Čez teden dni so telovadne prijateljice zvedele, da se projekt vrača na začetek. Ira se je odselila v prejšnje stanovanje, dotedanji najemniki v novo, kjer je kratek čas bivala sama. Stopnic ni več ne manj kot prej, razgled je isti, iskanje primernega bivališča, dosegljivega z dvigalom ali brez stopnic, se nadaljuje.

“Veselile smo se slavja,” so razočarane priznale.

“Potrpite. Slavile bomo po četrti selitvi, a če se tudi ta izkaže za zmotno, morda po peti,” je napovedala Ira. “Saj smo športnice in vemo, kako pomembno je vzdrževati kondicijo.”

A VADÁSZ

Részlet Feri Lainšček Ločil bom peno od valov szerelem - sziget című regényéből

Azon a napon, amikor Elica hazatért a temetésről, az öreg Srešnének, a főúri csészán, az erőteljes örömtől megdobbant a szíve, többé nem nyugodott meg. Meg volt győződve arról, hogy ezzel csak növekedtek szívügyéhez tartozó gondjai. Ezt tükrözte az akarata is, amely jelzéseket adott a külvilágnak. A kielégítetlen vágya, hogy lánya a szűzek között legyen a temetés alkalmával, végül is teljesült. Mindezt nagy érdemnek tekintette, lányának álmát a grófnő cipellőjéről pedig arra használta fel, hogy bebizonyítsa, lányát nem Szpránszky választotta kedvesének, hanem a sors sodorta őt a férfi karjaiba. Elicát is izgatták az álmai, amelyeket tudatába újra és újra felelevenített, és azoknak minden apró elemét áttanulmányozta. Meg volt győződve arról is, hogy mindez titokzatosan össze van fonódva a sorsával. De olyan érzései is voltak, hogy még van valami, amit időben fel kellene ismernie a történekből. Ezért magányosan elmélkedett mindazon, igyekezett védekezni a megérzéseitől, amelyekkel szembesült. Mindazok a bámuló és fosztogató arcok, amelyek rá irányították a figyelmüket, semmi jót nem ígértek. Aztán megint beszédessé vált, hinni kezdett minden vigasztalásban, arra utalva, hogy a cipőcske mégiscsak szerencsét jelenthet számára.

Iván tavasszal, vasárnaponként látogatott el hozzájuk a nagymise után. Szívesen ott maradt ebédre is. Az édesanyja már korán reggel levágta a kakast, amelyet a forróvízben tüstént meg is kopasztott, majd izgatottan várta a vendéget. A tyúkhúsleves az ő inycensége volt, amellyel nem tudott betelni, és minden kanálnál külön meg is dicsérte. Köszönetének megnyilvánítását nem mondta el mindig más szavakkal, hanem a meggyőző hangnemével. Az öregasszony szívét ezzel mindig felpezsdítette és könnyeket csalt ki a szeméből, sőt ilyenkor meg is rezzent az állkapcsa is. Félelmében, hogy esetleg elfogynak a kakasai, tojásokat helyezett el a két kotlóstyúkjá alá és vigyázta őket, mint a legdrágább kincsét. A kifinomult és figyelmes vendég természetesen érezte odaadását, meg is értette áldozathozásának okát, ami nem volt mindennapi, ezért minden találkozáskor megajándékozta őket. Hozott sügéreket és csukákat, amelyeket a Mura habjaiban fogott, de a vadászoktól néha kigazdálkodott néhány vadnyulat vagy egy fiatal őzt. Az életük egyre jobban erősítette az együttműködésüket, amely lassan megváltoztatta a falu végén álló otthonuk cífra hangulatát is.

Úgy tűnt, legalább is egy pillanatra, hogy az édesanyja az, akit a legjobban az érdekelt, hogy mit is jelent számukra ez a társalgás, hogy mit hoz számukra e téren az idő. Látszólag egészen odaadó és érthetetlenül alázatos volt, de ilyenek sosem látták eddig, mégis szem előtt tartotta mindazt, ami a fiatalok közt történt.

Elicának sokkal jobb lett volna, ha mindezt nem most beszéltek volna meg, nem ilyen formában. De elfogadta, hogy az idős édesanyja a saját megérzése alapján ezt a pillanatot választotta, most kellett egymás szemébe nézniük. Ha élt volna – az édesapja, akkor valószínű erről egészen másképpen beszélgettek volna, így pedig csak körülményesen lehetett beszélgetni erről a témáról, amikor olyan szavakat is felhasználtak a beszélgetések során, amelyek az értelmén áthatolva megtalálták az utat a szívükhöz is.

Szpránszky Iván felügyelő az utolsó cseppig bekanalazta levesét, amely olyan étkezésnek számított, amikor közben még elgondolkodhatott és elmélkedhetett a dolgokon, amelyet Srešné tárt fel a beszélgetésük közben. A tenyerével letörölte a száját, majd a megváltozott, részben vádló hangon megszólalt: „Isten a tanúm, hogy amióta az Elicával együtt lehetek, egyetlen perceben sem tettem mást, csak a vele való a találkozás perceire várokztam.”

„Nem mondom, lehetséges, hogy valakinek úgy tűnt, hogy mutogatom a gazdagságomat, a vagyonomat és ezzel próbálom elcsábítani Elicát, de ő maga is elmondhatja, hogy a mai napig fogalma sem volt az én vagyonomról,” tudatlanul az édesanyja felé fordult. „Lehetséges, hogy a gonosz nyelvek már elterjesztették a létezésről azokat a híreket, amelyek nem éppen a sikertelenségeimet mutatják be, de ezt is becsületesen fel tudom vállalni, azért kérek benneteket, hogy ne másnál keressétek a rólam szóló híreket,” a lány felé fordult. „Engem ehhez a házhoz csak az vezetett, hogy kedvébe járjak Elicának és ezt reménységgel és izgatottsággal teszem,” fejezte be a mondanivalóját és várta a visszajelzéseket.

Az édesanya és a lánya elhallgattak, nem mertek felnézni. Iván őszintesége enyhítően hatott, de mindkét nő mégis egy kicsit szégyenkezett előtte és megrezzentek, mint a róka, amikor veszélybe kerül. Úgy volt, ahogy volt – olyan női üldögélés és önmaguk felé irányuló belső menekülésük volt ez, amelyet a bizonytalanságuk és a félelmük irányított, hogy valójában a dolgok nem olyanok, ahogy tűnnek – és most át kellett adniuk magukat annak a kielégülésnek, hogy ez már belőlük, a lelkükből és testükből áradt.

„Elica magát nagyon szereti,” fejtette ki a véleményét az öregasszony.

„No, no,” pirult el a fiatal lány. „Ezt majd egyedül én is elmondom neki,” Elica zavarában kezdte összeszedni a tárgyokat.

„Kérhetek még egy nagy merőkanálnyit a levesből?” fogta meg egy pillanatra Iván Elica kezét. „Úgy gondolom, hogy nem volt sosem ennyire finom a leves, mint éppen ma, és kár volna, ha nem kérek még belőle,” nevette el magát a férfi.

„Természetesen, természetesen,” mondták a hölgyek és a merőkanálhoz nyúltak.

Fordította/prevedla: Zágorec-Csuka Judit

Janja Magdič

TU SEM DOMA

Kjer poleti lipe cvetijo
in čebelam medijo -
tu sem doma.

Kjer stoletni čebelnjak stoji,
v njem se medica in med dobi -
tu sem doma.

Kjer rokavi Mure žubore,
le redka krava se pase še -
tu sem doma.

Kjer se na vasi ob večerih zbirajo
in kakšno veselo zapojejo -
tu sem doma.

Kjer se kmetje družijo,
si ob delu pomagajo -
tu sem doma.

Kjer v Gézovih jamah krape lovijo,
iz peči pa ajdovi krapci dišijo -
tu sem doma.

Kjer stoletna domačija še stoji,
v njej pa več nihče ne živi,
tu sem bila doma.
Krapje – vasica prijazna je vedno bila.

ANGELI

Nekoč smo tako radi in z ljubeznijo kovali lepe misli z dobrimi željami za novo leto, celo sami izdelovali novoletne voščilnice, da bi naslovnik zares začutil pristno naklonjenost pošiljatelja. Danes se svet drugače vrti. Priložnostne voščilnice najdeš na spletu, izbereš in pošlješ, še pogosteje si kaj napišemo in pošljemo samo SMS sporočilo, da bi pa našli v poštnem nabiralniku kakšno zanimivo voščilnico, je prej izjema kot pravilo. Pravzaprav kar majhen čudež. Zato sem bila pošteno presenečena, ko sem pred dnevi med kupom reklamnih letakov in med zadnjimi računi v tem letu naletela na rdečo pisemsko ovojnico, naslovljeno name. Voščilnica? Kdo le si je vzel čas za pisanje voščilnic?

Previdno sem odprla ovojnico in se zastrmela v misli, zapisane z dokaj težko berljivim rokopisom, kot bi kdo zelo hitel ali bi se mu tresle roke. Neznana pisava, čudno površna ... a še bolj čudna je bila vsebina sporočila.

Novo leto naj ti da,
kar želiš si od srca,
angel tvoj naj čuva te,
noč in dan te varuje.
Reci mu, da ljubiš ga,
naj nikomur te ne da.
Ves tvoj svet še lepši bo,
če angel ti poda roko!

Sporočilo s povsem nečitljivim podpisom. Čudno, nadvse čudno. Voščilo z besedilom o angelu varuhu? Vsi, ki me poznajo, dobro vedo, da sem zaprisežena ateistka, nimam nobenega stika ne z bogovi ne z angeli, pravzaprav sploh ne znam moliti, niti tistih najbolj osnovnih molitev ne poznam. Kdo bi mi torej pošiljal 'angelske' božično-novoletne želje?

Ko sem voščilnico pokazala možu, je samo odmahnil z roko, češ da se nima smisla ubadati s tem, ker nekateri spišejo goro voščilnic in se kasneje sploh ne spomnijo, komu vse so jih poslali.

»Ampak moj naslov je točen, torej voščilnica ni prišla do mene naključno!« sem razmišljala. »Poslal jo je nekdo, ki me v resnici pozna.«

»Mogoče gre za čisto navadno zafrkancijo,« je menil on, »danes, tako pravijo, je vse več vernih, pa ni nujno, da verujejo v boga. Ljudje verujejo v višje sile, ki so nam lahko naklonjene, nam stojijo ob strani, nas podpirajo ... kot angeli varuhi na primer.«

Debelo ga pogledam in se čudim. Ni človek, ki bi znal modrovati, grozen realist je in pragmatik. Od kod mu čudne sile in angeli? Še v bančni depozit ne verjame, najraje

ima ves svoj denar v žepu!

»Nikoli še nisem čutila ob sebi vpliva kakšne višje sile, ki bi mi bila naklonjena, nikoli mi ni šepetal v uho angel varuh,« sem se pošalila in položila nenavadno voščilnico v predal.

Naneslo je, da sva se s prijateljico Nino ob jutranji kavi menili o prazničnih voščilih, koliko in komu mora poslati voščilnico in kaj naj napiše. Pa se je spomnila: »Kar eno od tvojih pesmi si bom sposodila, saj dovoliš, ne? Voščilnice sem pa kupila v varstveno delovnem centru, da jim malo prispevam v blagajno.« Pa sem ji povedala o čudni voščilnici, ki sem jo pred dnevi prejela po pošti. Neverjetno – bila je navdušena: »Poslal ti jo je nekdo, ki te ima rad in ti želi dobro, verjemi.«

»Ni mi jasno, kdo. In kaj naj z angeli? To mi nič ne pove,« sem dvomila.

»Jaz pa res verjamem v angele. Kako naj si drugače pojasnim, da sem preživela dva raka? Nekaj mora biti, kar bedi nad mano! Naj je angel varuh ali kakšna druga sila – nekaj je!«

»Dobra zdravstvena oskrba, draga moja, in verjetno kanček sreče,« sem rekla.

Odkimala je, rekoč: »Ko mi je umrla mama, je po pogrebu zvonil telefon ... tega ti nisem še nikoli pripovedovala ... in ko sem dvignila slušalko, mi je mama rekla, naj me ne skrbi, ker je na dobrem kraju. Častna beseda, ne izmišljam si.«

Debelo sem jo pogledala in zajela sapo. Pomolčali sva.

»Kaj pa takrat, ko sta ti umrla starejši sin in mož? Je tudi zvonil telefon?«

»Kar posmehuj se mi! Ko je umrl mož, se ni zgodilo nič, po sinovem pogrebu pa so se pozno zvečer odprla vhodna vrata stanovanja, čeprav sem jih okrog osmih zaklenila ... Nisem šla pogledat, ker sem to v srcu pravzaprav pričakovala, razumela, da se je sin vrnil k meni, sem pa čisto dobro slišala, da so se vrata čez čas zaprla. To me je zelo pomirilo. Verjamem, da je njegov duh ves čas prisoten, pogovarjam se z njim, ko obiščem njegov grob, me obda neka posebna energija ... morda je on moj angel varuh.«

Spogledali sva se in nisem vedela, kaj naj rečem. Verjela je svojim besedam. In kot da bi močno želela, da verjamem tudi jaz, je navedla primer iz mojega življenja:

»Poslušaj, ko te je tik pred upokojitvijo pokosil infarkt ... a nisi takrat pomislila, da si med izbranci, da te je nekdo obvaroval?« je tiho vprašala. »Koliko ljudi po infarktu umre! Imela si gromozansko srečo, dobrega angela, ki te je obvaroval ...«

»Ni bil angel, moj mož je bil, ki je bliskovito reagiral in me odpeljal do zdravnika. Za to mu bom vedno hvaležna. No, pa dobrim zdravnikom gre tudi velika zasluga.«

»Prav no, ti pač ne verjameš v nič, kar ni otipljivo ... a ko boš doživela podobno izkušnjo, kot je bila moja, boš drugače razmišljala,« je tiho dejala in s tem sva sklenili pogovor o njenih angelih.

Tisto noč nisem mogla najti spanca. Razmišljala sem o prijateljičinih besedah. Je bil angel, ki mi je takrat podal roko in me potegnil z roba življenja? Strmela sem v temo, iskala senco, ki bi se morda premaknila, čakala kakršno koli znamenje o prisotnosti nekoga ali nečesa ob sebi, a se seveda ni zgodilo nič. Smo morda nekateri

nedovzetni za vse, kar ni zemeljsko? Sem duhovno revna, ker ne zaznam namigov, znakov, skrivnostnih 'angelskih' znamenj? Nekoč – kmalu po očetovi smrti - sem vprašala mamo, če se ji je oče kaj oglasil iz onostranstva. Prepričana je bila namreč, da duhovi umrlih to počno. A je ostala razočarana, kajti očetov duh očitno ni pokazal nobenega interesa, da bi komuniciral z njo. Kako je torej s tem? Enim se rajnki oglašajo, drugim pač ne. Od česa je to odvisno?

Tik pred božičem me je pismonoša osrečil še z eno voščilnico v rdeči ovojnici. Presneto, menda ne spet 'angelska' pošta? Previdno sem odprla ovojnico in prebrala voščilo:

Vsak tvoj dan v novem letu
naj bo srečen, razigran,
vsak korak po širnem svetu
pa z ljubeznijo obdan.
Roko angel tvoj ljubeči
ti podal bo, ko želiš,
in molitev tvoja k njemu
ga prikliče, ko trpiš.
Življenje res ni le veselje,
bolečina je, tudi trpljenje,
a tvoj angel čuva te,
nič se ne boj, ob tebi je!

Pisava ni bila nič podobna tisti s prve voščilnice in celo podpis sem uspela prebrati: Agata. Kakšna Agata? Naj sem še tako napenjala možgane, mi ni prišla na misel nobena Agata. Je to morda božična akcija kakšne verske sekte, ki želi pridobiti medse nove člane? Slišati je bilo, da so začeli tudi v našem kraju delovati adventisti pa neka skupina, ki se je imenovala Novo življenje. Saj človek ne more vedeti, kaj vsega se dogaja te dni.

A to z angeli mi ni dalo spati. Že tako trpim zaradi motenj spanja, pred prazniki pa se je zdelo, da bom sploh prenehala spati. Pa sem sredi noči kuhala, pekla drobno pecivo, počela kaj na računalniku, pisala zgodbe, pesmi, odrska besedila ... da je noč hitreje minila. No, in res veliko sem se ukvarjala z razmišljanjem o angelih. Kaj če ima prijateljica Nina prav? Na popotovanjih po svetu sem bila že kar nekajkrat v resni nevarnosti, pa sem jo vedno odnesla brez praske, le z grozo v srcu. Najbolj pretresljiv je bil doživljanje v zakotju Pakistana, ko smo trije – Jože, mlajši sin in jaz - potovali iz Čitrala v Pešavar, pa nas je na gorskem prelazu Lovari na 3120 metrih nadmorske višine ustavil grozovit monsunski naliv. Vse je obtičalo, kajti zemeljski plazovi so zasuli cesto in z debli, kamenjem ter razmočeno zemljo zamašili ozek prehod vrh prelaza. Kar se nas je znašlo tam gori, kakšnih dvesto nas je bilo, smo se vsi zgnetli v borno leseno planinsko kočo. Ženske in otroci so molili k Alahu, jokali, vpili, prosili za pomoč ... močni slapovi vode z gora so nas pa zalivali, kot da bi nas hoteli

odplakniti v podivjano reko niže v dolini. Potem se je udrla streha in v nekaj minutah smo bili že do kolena v vodi. Nenadejana, silovita prha z neba je bila tisto zadnje opozorilo. Ven iz majave kolibe! Odnoslo jo bo in nas z njo vred. A nismo mogli nikamor. Prostori so bili natlačeni z ljudmi in tovorom, nisi se mogel premakniti ne ubežati. Takrat sem res pomislila, da je konec. Stiskala sem Jožetovo roko, mojo pa je stiskal sin ... tako smo okipeli in stisnjenih zob čakali, da se bodisi umiri narava ali nas pa odnese v reko. No, naravne sile so se vendarle unesle in preživeli smo, a groza je ostala še lep čas. Lahko bi se obrnilo drugače ...

So bedeli nad nami angeli? Je bila zgolj sreča? Dobra karma?

Uganka z 'angelskimi' voščilnicami se je razvozlala čez nekaj dni. Po božiču sem bila povabljen v bližnji kraj, kjer naj bi imela potopisno predavanje o Izraelu. Ko sem se pripravljala, pregledovala fotografije v Power Pointu, se mi je odprlo! Uganko je rešila simpatična fotografija dveh sivolasih žensk, objetih okoli pasu, nasmejanih, kot bi ju vzel iz kakšne pravljice o dobrih babicah. Pa ja, Agata in Manja sta bili sopotnici na romanju v Izrael!

Bilo je pred letom dni. Zelo sem si želela obiskati svetopisemske kraje v Izraelu in tako sva se z možem pač prijavila pri agenciji, ki je tiste dni edina oglaševala Sveto deželo – v bistvu je bilo to res romanje. Nerodno je bilo, ker se nisva udeleževala verskih obredov po cerkvah in v avtobusu pač nisva molila. Saj nikogar ni motilo, nihče od sopotnikov prve dni ni načel te teme, tako se nisva počutila preveč nelagodno. Bilo je čudovito potovanje. Nekje četrty ali peti dan me je ogovorila gospa Agata: »Veste, četudi niste verni, ne bo nič škodilo, če posedite z nami pri mašah. Človeku dobro dene hlad v cerkvi, mir, prijeten duhovnikov glas, opazovanje bližnjih in tujcev ... Nič ne bo narobe, če se nam pridružite.« Še nasmehnila se je, da sem prav začutila pozitivno energijo, ki je vela od nje. Njena sopotnica in očitno dobra prijateljica Manja je dodala: »Najbrž ne boste več prišli v Sveto deželo. Med njene največje znamenitosti pač sodijo predvsem religiozne zadeve, torej se nam kar pogumno pridružite.« Res sva potem sledila skupini pri vseh verskih obredih kot pozorna opazovalca. Maše in molitve naju seveda niso tako zelo navdušile, da bi postala kristjana, a je bila zanimiva izkušnja. Neverjetno se mi je zdelo, kako zagnane so bile stare gospe med molitvami, iskanjem verskih spominkov, fotoaparatom pa sploh niso imele s sabo. Agata je pojasnila: »Vse ostane v srcu. Vsako podrobnost si bom zapomnila – brez tehničnega pomagala.« Manja je prikimala, kot bi bila Agatina senca. Tudi niso marale, da bi ju kdo fotografiral, a meni je vendarle uspelo. Ker pa si nisem priskrbela njenih naslovov, jima fotografije nisem mogla poslati. To je bilo pred dobrim letom, pozabila sem nanju, očitno pa onidve name nista. Kako prijazno. Morala bi jima odpisati, sem pomislila in se obrnila na agencijo, s katero smo potovali. Bili so zelo ustrežljivi in tako sem v mojem in moževem imenu napisala voščilnici – seveda nič 'angelski' – in ju poslala dobrima starkama, ki sta me spomnili, da morebiti res nekje nekdo budno skrbi zame, bedi nad menoj in je tu, da mi poda roko, če bi si želela ...

Olga Paušič

V STRESU

Če me svet ne mara – pa kaj!
Ne sprašujem več, zakaj,
saj vse odgovore že vem,
ne spremeni se nič, če vsem povem.
Ljudje smo čudna bitja,
vsa dejanja 'brez kritja'
obsodbo doživijo,
še preden se zgodijo.
Če resnico poveš,
si brezno, ne le jamo koplješ,
in maščevanje, ki sledi,
te prav v možgane doleti.
Če pa veš, da prav ravnaš,
če čisto vest imaš,
če si ponosen nase,
stori vse za boljše čase!
Če zajec nisi, stisni pest
in stori, kar velewa vest,
ne misli na poglede ledene,
na mnoge strupene besede.
Nikar se ne pusti strašiti –
le čas ima pravico soditi!

V STRESU II

Če sem nič, nič ne boli.
Lupina sem, ki v kotu ždi
in čaka, čaka, čaka
kot senca mrtvaka,
da v glavi preblisk se zgodi
in duh v telesu zakipi,
me v veselje prebudi.
Zlomili bi me radi,
pokvarjeni veljaki,
pohlevni rizolizniki,
tatovi duš, src in misli ...
Naj jezik požrem – so rekli,
o cvetju, metuljih naj pišem
ali za vedno pero odložim
in se v rastlino prelevim ...

NE STOJ NAD GROBOM, KJER LEŽIM

Ne. Ne stoj nad njihovim grobom, ker jih tam ni. Odšli so, že dolgo, zelo dolgo. Odleteli so v nebo, kakor odletijo ptice. Krožili so tam zgoraj, se preletavali in pogledovali navzdol. Navzdol, na svojo zemljo, na rodne njive, na motno Muro. Odleteli so v neskončno nebo brez oblakov, modro, tako zelo modro ... Dobro prisluhni, slišal jih boš, kako ščebetajo, veseli, srečni, odrešeni. Krožijo nad to svojo prekmursko zemljo, poslavljajo se od nje, od nas. Videl jih boš, kako se bodo naenkrat dvignili visoko, še zadnjič zakrožili in odleteli daleč tja, kjer se nebo dotakne zemlje. Ne prosi jih, naj ostanejo. Ne joči za njimi. Pusti jih, naj gredo. Ne prosi jih, naj te vzamejo s sabo. Oni niso več s tega sveta, rešeni vsega - letijo. Ne nadevaj jim verig na peruti.

Proti večeru pojdi tja k vodi. Ko lastovke rišejo še zadnje kroge po nebu, pojdi po prašni poti med njivami, med zrelim žitom, med drevesi in vrbami žalujkami, vzdolž močvirij. Pojdi do Mure v večernem času, ko se meglice spuščajo nad vodo, takrat, ko se sonce že počasi skriva med vejami gabrov in se tema poigrava z njim. Pojdi vzdolž poti, po bregu. Tam je mlin. Dolgo že ne melje več žita, pozibava se na vodi, v tišini večera. Samo valovi temne vode se slišijo, ko s kлокotom udarjajo obenj. Starega mlinarja več ni. Vsi so šli. Morda le takrat, ko jesenske megle ležejo nad vodo in dobro poslušaj, jih boš slišal, glasove njihovih duš, kako druga drugo kličejo skozi smeh: »Dajmo, mlinar! Obrni že ta kamen! ... Odnesi proč to vrečo ... « Kasneje, po opravljenem delu, čisto prašni od bele moke sedejo na klop pred vrata mlina s kozarcem v eni in s popečenim kruhom v drugi roki. Smejejo se, klepetajo ... Kako je bilo nekoč in kako je zdaj. Kasneje se dvigne pesem, najprej potihoma, nato čedalje glasneje, globoko iz grla, žalostna od vina: »Si su venci vejli, samo moj zeleni ...« Ko pa vino ogreje kri, udarijo tisto znano: » Marko skače, Marko skače, po zeleni travi ... «

Pojdi do stare Mure, k mrtvicam. Sedi na breg, mirno, v tišini, prisluhni. Tu pri vodi življenje drhti. Vidiš bobra tam med trstiko? Vidra ga od daleč opazuje. Pa čaplja tudi. Od daleč se oglašukukavica, žabe regljajo. Ena se celo pozibava na lokvanju, tu, pri bregu. Zaglejševkalnovodo. Slišal boš nekdanje pesmi nekdanjih ljudi, njihov smeh. »Či bi jaz bila fčelica, ka bi po zraki letala, bi bogeca pijtala, zakoj mi ne dajo možeka ... « Slišal boš cimbale, harmoniko. Slišal boš prekmursko pesem. Slišal boš njihove zategnjene glasove, kako pojejo: » Nade mi več rasla, travica zelena, ge se mi je šetala lübrica lüblena ... « Zapri oči in videl jih boš, ob pomladnih večerih, ko noč pade na zemljo in so utrujeni od dela, kako sedajo pod trto in jim »šmarnica« ali »klinton« poženeta kri po žilah. Jih vidiš? Zdaj so šli na njivo, moški s koso, ženske s rpi pod pazduho. Želi bodo, pšenica je zrela. Pod vročim soncem se v snope veže, s

kravami, vpreženimi v voz, se bo peljala domov, na gumno. S cepci se bo tam ločilo zdravo seme od plevela. Do poznega večera. Nato pa pesem in ples. Pozabljena je utrujenost, pozabljeni krvavi žulji ... Vrtijo se doma tkana lanena krila, črni telovniki, klobuki letijo po zraku. Bose noge ...

Glej, glej ... Pred cimpračo pa stari Krampačev Janči sedi. Z eno roko se na palico naslanja, palec druge roke pa ima gizdavo zataknen v žep telovnika. Tam je tudi žepna ura, ki si jo je prinesel za spomin iz Amerike. Res je, namučil se je tam v Ameriki, mlad fant je bil, ko je odšel. Prihranil je toliko, da je kupil to zemljo in cimprano hišo na njej ... Dolgo je že tega. Zdaj je star. Zdaj uživa svoj trud. Gleda tja preko poti, daleč med njive. Svojo Manko čaka. Vidi jo od daleč, tam med njivami gre, sloka, naprej nagnjena. Ruto si je tesno zvezala in potegnila globoko na oči. Na utrujenem obrazu mir in skrb. K sebi stiska molitvenik. K zornici je šla na Hotizo. Danes, včeraj, celo življenje že hodi. Že od takrat, ko se je priženila k Jančiju. Janči je eden izmed tistih, ki so odšli v svet in se na srečo vrnili. Manka pa je doma čakala. Osem otrok je vzgojila. Brez besed, brez zoperstavljanja, s spuščeno glavo, brez solza. Kot tiha senca. Kot list na vodi, ko po Muri plava.

Zazri se v motno vodo. Videl boš njihove žuljave roke, utrujene postave, nagnjene nad to rodno prekmursko zemljo, ki jim tako skopo plačuje. Videl boš njihove zgubane obraze, izdelane od sonca in zraka. Videl boš njihovo dušo v očeh, čutil boš čistost njihovih src. Videl boš nekatere, kako odhajajo drug za drugim tja preko njiv. Gredo s starim kovčkom v rokah, v boljši svet, za slajšim koščkom kruha. Gredo z upanjem, da se bodo vrnili k tistim, ki ostajajo in jih čakajo. Čutil boš veličino malega prekmurskega človeka.

Ne, stari brod ne vozi več prek Mure. Ko štoklje odletijo in pride zima, ko sneg vse zakrije, sever pa zatuli prek njiv, pojdi ven. Pojdi in se zazri tja, kjer ni konca. Kjer se nebo in zemlja zlijeta v eno. Veter nosi njihov žalostni smeh preko poljan. Slišal boš njihovo molitev. Poslušaj jih. A jih ne kliči. Ne joči za njimi. Ni jih več. Odšli so.

NAŠE POLITIČNO PRIZORIŠČE JE KOT ZANEMARJENA KMETIJA

Odstopil je predsednik vlade. Vlada je padla. Vladajoča Stranka modernega centra na videz stabilno deluje. Državnotvorno je prepletena z materialnimi ambicijami akademikov, bleferjev in goljufov. Socialni demokrati se igrajo tovarišijski kapitalizem in dobro skrbijo za svoje fevde. Na žalost Levica deluje le še humanitarno patetično in tako upravičuje svoj obstoj. Slovenska demokratska stranka in Demokratična stranka upokojencev Slovenije delata ozko interesno. Služita interesom ene osebe in sta za razmišljujočega človeka žaljivo populistični. Nova Slovenija životari v senci cerkve. Socialne demokracije, ki je malemu človeku nekaj let prinašala dober standard, ni več. Ali bo res potreben prisilni zakol, da bomo postali zreli in normalni, na način, da iztremo uničujoč virus med domačo živino?!

Sam predsednik vlade je napisal knjigo Pamet v krizi. Je z naslovom mislil, kako uporabljati pamet v krizi ali da je naša pamet v krizi? V politiki je veliko svinjarije, ker se tam svinje res valjajo v dreku, etični, modri in razgledni ljudje pa neradi povzdignejo svoj glas. Ko se to zgodi, tamkajšnji virus zamegli širok pogled, smrad pa jih ohromi. Če tem okuženim prašičem v korito nasipaš dobro in zdravo hrano in jim spregovoriš o lepem in naprednem, je kot da bi žival nagovarjal, naj bere Cankarja in se pri tem etično in humano obnaša.

BISEROV NE MEČEMO SVINJAM!

TAM, KJER SONCE GREJE!

Tam kjer sonce ves dan greje,
tam naš dom stoji,
bil poln je cvetja in veselja,
tu srečno smo živeli mi.

Sneg pobelil je ravnico,
cvetje ovenelo je,
prenehalo je ptičje petje,
povsod žalost se čutila je.

Pomlad v deželo je prišla,
zvončki zacveteli so,
v našem domu življenje novo
se rodilo bo.

Gradivo iz literarne delavnice 13. 3. 2018 (PROZA)

1. Nadaljevanje zgodbe (humoreska)

a) ZGODBA

Že od zgodnjega jutra je močno snežilo. Nekaj starejših stanovalcev bloka se je vneto lotilo čiščenja snega. Mladih seveda ni bilo blizu. 65-letni Janko se je usajal: »Presneto, a smo upokojenci edina delovna sila v tem bloku?« Mimo je prištorkljala sosedka Eva v elegantnih škornjih z visoko peto. Niti pozdravila ni, kar je Janku pošteno dvignilo tlak. »Gospodična Eva, kje pa imate padalo?« Ženska ga je zabodeno ošvrknila, rekoč: »Kaj mislite s tem?« »Čakalne vrste v bolnišnici so dokaj zoprna reč. Če se v teh škornjih prekucnete na zaledenem pločniku, bo hudič! Vzemite padalo!« Gospodična ga je prestrelila s strupenim pogledom in previdno nadaljevala hojo po spolzki poti, a niti do sosednjega bloka ni prišla, ko ...

Nadaljevanje zgodbe

* I. Bratkovič

... ko se je zaslišalo bum in elegantna gospodična se je stegnila po tleh. »Moja peta! je zavpila, da je Janko, kar vso ga nesle noge, prištorkljal do nje. »Si se poškodovala? Kje te boli?« jo je zaskrbljeno vprašal. »Moja peta, moja peta!« je Eva kazala na spodvito nogo nekam na desno. Janko se prestrašil: »Oprosti, nisem ti želel nič slabega. Takoj bom poklical rešilca!« »Nikar,« je zastokala Eva, »pokličite raje čevljarja!«

*O. Paušič

... ko se je proti njej pripodil mulček iz bloka z vrečko žemljic v roki. Očitno je drvel domov iz pekarnice Mlinček. Z vso silo je treščil v gospodično Evo, da se je prekucnila kot našagan hlod. Zatulila je: »Presneti mulc, imaš oči na riti?« A škoda je bila storjena. Kot izstrelek jo je odneslo po klancu navzdol proti spodaj parkiranim vozilom. Pristala je na pokrovu motorja zasneženega avtomobila. Res sreča, da je bilo vozilo prekrito s snegom. Janku, ki je napeto sledil dogajanju, je ušlo: »Poleg nore glave nujno trpi vse telo!«

*Danijela Hozjan

Vsi okrog so se veselo smejali, le gospodična Eva je jasno in tudi malce sramežljivo pogledala proti upokojencu Janku in mu zabrusila: »Da veste, to se tudi vam lahko zgodi!« Janko pa je odgovoril: »Seveda, sosedica, vendar pa jaz ne nosim krila, da bi se preklal s padalom.«

*Lidija Alt

Gospodična Eva je padla. Zakričala je: "Moja peta! Kako bom hodila brez nje?" Upokojenec Janko se je nasmejal do solz, in ko je videl, da se ji ni zgodilo nič hudega, je dejal: "Gospodična Eva, samo padalo vas bo rešilo - in dober čevljar!"

2. PISMO (dopolnjevanje vsebine pisma - o zlomu roke)

- Lidija Alt

Naj ti povem, kako se mi je to zgodilo. Šla sem po pločniku in kar naenkrat so se mi pod nogami udrla tla. Padla sem in zavpila: "Pomagajte, pomagajte mi!" Mimo je prišel človek, ki me je hotel postaviti v navpičen položaj. Tega brez njegove pomoči nisem zmogla. Nakar sem mu povedala možev telefonsko številko in kmalu se je pomoč podvojila. Nato pa so me z avtom odpeljali v domačo oskrbo.

- Danijela Hozjan

Rada bi ti povedala, kako sem se poškodovala. V nedeljo, ko so še vsi spali, me je nekaj gnalo, da sem bila že zgodaj pokonci. Sosed je ravno takrat čistil avto. Seveda sem mu hotela pokazati, da tudi jaz ne spim, ampak nekaj delam. Hitela sem proti vhodu, ne da bi gledala predse in ... se zaletela v steber pri terasi. Padla sem naravnost na klop, ki je stala tam, in si poškodovala roko. Tako je zaropotalo, da je ropot prodril do soseda, ki je od presenečenja zakričal: »Soseda, kaj se pa pri vas dogaja? Ne morete spati?« Odgovorila sem mu: «Kaj spati, še vstati ne morem!»

- Zlatka Frajzman-Pupa

Draga moja prijateljica, moram ti povedati zgodbo o svojem padcu. Pri nas je bila huda zima, začela se je šele februarja ... in tako seveda ni bilo možnosti, da bi šla z avtom, saj motor ni vžgal.

Zato sem se kar peš napotila v službo do Lendave. Mrzlo je bilo, lička so mi žarela od bolečine, zime ... Zaradi vetra nisem ničesar videla. Kar naenkrat sem stopila na led, odletela v zrak in pristala na zadnjici. Tako me je zbolelo, da sem kar obležala. Nisem mogla vstati! Ne vem, koliko časa sem ležala v snegu, a zdelo se mi je neskončno dolgo. Na misel mi je prišlo: "Kako bom vstala in šla naprej?" Na srečo se je ustavil sosed z avtom, mi pomagal vstati, mi pomagal v avto in odpeljal naravnost na urgenco. Nato pa – saj veš, kako to poteka – slikanje in gips na roko.

2. ANEKDOTA

- Lidija Alt

V Lendavi je pred leti živela mlada ženska, ki se je rada šalila. Rada se je vozila s kolesom in si krepila zdravje, kakor je večkrat rekla. Nekega večera se je spustila po bregu nič slabega sluteč. A glej ga zlomka! Na križišču sta stala policista in eden od njiju je strogo zaklical: "Gospa, luč vam ne sveti! Ustavite se! Kam se vam tako mudi!?" Gospa je proti njima drvela z veliko hitrostjo in v odgovor smelo zavpila: "Pojdita mi s poti! Tudi zavora ne dela!"

- Danijela Hozjan

V vaškem domu smo se zbrali vaščani, da bi praznovali obletnico kulturnega društva. Na slovesnost smo po naključju povabili ministra Dimovskega, ki je bil prav takrat na obisku pri županu občine. Povedano nam je bilo, da pride ob 14. uri. Vsi smo ga nestrpnost čakali, saj smo se veselili visokega obiska, vendar pa je minister zamujal. Program se še ni začel. Nenadoma pa se je iz dvorane zaslišal glas: »Prišel je!« Vsi

smo takoj pogledali proti vratom in nestrpno čakali. Nenadoma so se vrata odprla in v dvorano je stopil sovaščan Stanko, ki nas je začudeno pogledal, saj smo vsi strmeli vanj. Vsi smo se začeli na ves glas smejati, Stanko pa je bil še bolj presenečen, saj ni vedel, zakaj se smejimo. »No, pa je prišel minister, samo ne iz Ljubljane!« se je oglasil nekdo iz dvorane. Kmalu po tem je prišlo sporočilo, da ministra sploh ne bo in tako smo se morali zadovoljiti z domačim ministrom Stankom.

- Olga Paušič

Dobra znanka se mi je pred dnevi potožila, da je njena pokojnina tako nizka, da si niti počitnic na morju ne more privoščiti. Če ne bi vedela, da hodi vsak drudi dan na kosilo v restavracijo, bi ji morda celo verjela, ker sem jo srečevala v mestu oblečeno v cape, stare vsaj trideset let. A videz lahko zelo vara. Pa ji namignem: »Cene turističnih agencij si dokaj ugodne. Odpeljejo te, nahranijo, pripeljejo domov – za vsega 300 do 500 evrov. Toliko pa menda imaš?«

»Kje pa, si hecna! Vsa pokojnina mi gre za stroške stanovanja in hrano!« vzdihuje.

»Ni mogoče, ne verjamem. A vodiš evidenco mesečne porabe?«

»Še s tem se naj utrujam?«

»Pa saj nimaš nobenega dela, ne vrta, ne vinograda, ne vnukov, da bi bila varuška ...«

Debelo me pogleda in užaljena pove: »Saj sem upokojena! Še delam naj?«

»Niti kuhaš ne, vem, da hodiš na kosilo v restavracijo.«

»Za eno osebo ne znam kuhati.« zagodrnja. »Vsi moji lonci in kozice so preveliki.«

Malo se ujezim: »Kupi manjšo posodo in se nauči kuhati zase. Veliko lahko prihraniš.«

»Prestara sem za učenje, ne ljubi se mi ...«

Jezus, pomislim, za nič ni dovezetna. Kot bi bila priklenjena na verigo razvad, ki jih ni mogoče preseči.

»Potem pa počitnikuj v mestnem parku, draga moja!« ji povem na koncu brezplodne debate.

Slavica Zver

MURA
TEMA, SVETLOBA
SONCE, MRAK

∞

MURA,
SÖTÉTSÉG, VILÁGOSSÁG
NAP, ALKONYAT

43. literarni večer ∞ 43. irodalmi est
(april 2018 ∞ 2018 április)

Lidija Alt

MURA

Mura, voda neskončna,
ovita v zelena in modra obzorja,
si dežju in soncu predana,
z mostovi, brodi in mlini pretkana.

Plešoče se viješ,
v potoke, mokrišča rada zaideš,
kot mati si zemlji dostopna,
v temnih globinah si večkrat pohotna.

Mura, voda prekrasna,
si kot pesem in slika,
v tančico lepote ovita.

S SONCEM

S soncem rase vse od kraja,
v zlatu koplje se narava,
vse veselo je, toplo,
nekam k nebu rasemo.

Rase otrok, rase trava,
rase ptica in drevo,
dan, ki s soncem vstaja,
prebudi nam dušo in telo.

DIH TEME

Dih teme me vpija,
kot sonce vpija vodo,
nežen stih srce opija,
počutim se sanjsko lepo.

Zaplavam v spomine,
ki rasejo v noči tišine,
brez njih bi življenje pusto bilo,
zato jih čuvam kot svoje oko.

K SVETLOBI

Zunaj svetloba,
v meni tema,
vztraja, nagaja,
mi dihat' ne da.

Krivica temačna
me k tlom tišči,
prosi demona,
naj da mi moči.

Zmeda v duši
molče kriči,
udarci laži
puščajo v meni trpke sledi.

Marija Biber

MURA

Teče jadna tiha reka
Preci su joj ime dali
Jampot velka jampot mala
Reka Mura su joj ime dali.

Vu Štajerskoj se rodila
Tam de su visoki bregi
Vleti grela se na suncu
Vzimi kopala se snegu.

Ljudski život letno mine
Negda i preg brega tekla
Tak je lezila po zemlji
Vu Međimurje dotekla.

MED SVETLOBO IN TEMO

Imaš vse. Če te kdo vpraša, kaj si želiš za rojstni dan, poveš, da nič, ker imaš vse. Srečen si. Enostavno si srečen.

Življenje ti razpada. Zanikaš si, da se to res dogaja. Predstavljaš si, da se oklepaš najtanjše travnate bilke, ki raste na klifu, in ti se je držiš, da ne bi padel v vodo. Tvoje življenje, ki si ga poznal, razpada. In ti to vidiš. Umiraš na obroke. Obišče te tesnoba. Ne moreš dihati, imaš občutek, da ti nekdo sedi na prsih in stiska pljuča. Ne moreš se znebiti tega občutka. Pojavi se jeza, agresivni izbruhi, saj misliš, da boš lahko s tem kaj rešil. Drugače ne znaš ... Nihče ti ni pokazal, kako. Tvoje življenje umre. Nekdo ti ga je ukradel. Obupno želiš komu pripovedovati, kako se počutiš. Vsakomur, ki ima pet minut časa, da te posluša, poveš, kaj se ti dogaja, kaj se ti je zgodilo. Všeč ti je, če te ljudje pomilujejo, to te pomirja. A vseeno umiraš, v sebi umiraš. Ti umreš. Pojavi se žalost ... Tu je, že ves čas je bila tukaj. Zdaj izbruhne v vsej svoji veličini. Vsaka stvar te spominja na tvoje staro, srečno življenje. Jok, histeričen jok ... Nihče te ne more potolažiti. Jočeš, dokler žalosti ne izbruhaš. Jočeš, dokler ne omagaš ... Potem se začne vse od začetka. Ponoči ne spiš, ne moreš spati ... Podnevi si utrujen, ker ponoči ne spiš. Nalivaš se s kavo, ker moraš in da zmoreš preživeti dan. Zaradi tega ponoči še teže spiš ... Začaran krog se ponavlja znova in znova ... Postajaš senca samega sebe ... Tvoje telo postaja senca tvojega telesa. Ko začneš spati, ga sanjaš. Želiš si spati. Utrujen zaspiš podnevi, zaradi tega ponoči ne spiš. Začarani krog se spet ponovi.

Začneš bežati. Bežiš ... cigareta, alkohol, nakupovanje, ljubimci, koncerti, šport. Ne najdeš si prostora. Po alkoholu ti je slabo. Pa nič ni narobe s tem, takrat vsaj ne razmišljaš, ker ne moreš razmišljati. Nakupuješ ... Svojo praznino skušaš zapolniti s stvarmi, ki si jih vedno skrivaj želel, pa so bile takrat zate bolj pomembne druge stvari, da bi svoje skrite želje uresničil, da bi si privoščil. Stvari se kopičijo. Vse je isto, nič novega. Krama ... V omari imaš tri enake modre obleke, pa to ni nič takega, ker si si moral nekaj kupiti, podariti, da si zapolnil praznino. Spoznaš ljubimca ... Ni on. Pride drugi ... Ni on. Poskušaš z zvezo ... Ni on ... Na koncu obupaš, se spriznajniš, ker nobeden ni on ... Hodiš ... Hodiš dolgo, tako dolgo, da tvoji čevlji razpadejo. Predstavljaš si, da z vsakim korakom stopaš stran od žalosti ... Žalost pa visi nad tabo kot temen oblak in vsake toliko časa izbruhne silovita in grozeča nevihta. Cigareta ostaja ... Ne moreš si predstavljati, kaj bi bilo, če ne bi bilo cigarete. Kaj bi ves ta čas s svojo glavo, s svojimi mislimi? Cigarete na daš! K žalosti spet pride njena sestra – tesnoba. Vprašaš se, katera je bolj zlobna ...

Pride duhovnost. Vprašaš še, kaj si počel vsa ta leta pri verouku, da komaj zdaj prihajaš do nekih spoznanj. Če bi takrat vsaj malo bolj poslušal ... Bi bilo zdaj vsaj malo drugače? Vse drugo je krivo, da se ti je to zgodilo ... Ti nisi kriv, ti nisi vedel ... Krivo je okolje, krivi so starši, krivi so vzorci. Spoznaš zakon privlačnosti. Kje so bili

starši, da ti tega niso že prej razložili? Vse nosiš v sebi ... Če se bom pretvarjal, da sem srečen, bom resnično postal srečen. Vse si lahko prikličješ v svoje življenje ... Pojavi se upanje. Spet imaš neko svetlo točko pred seboj. Napišeš novo zgodbo svojega življenja, ker verjameš, da se bo zgodila. Ker zgodbe življenja si pišemo sami. Ljudje te občudujejo, zavidajo ti, ker ti vse zmoreš ... Obiščeš vedeževalko. Pravi, da boš srečen. Samo ne danes ... Jutri. Jutri bo vse bolje, jutri bo vse bolj svetlo. Jutri se začne tvoje novo življenje. Jutri boš srečen ... Čistiš stanovanje, pripravljaš prostor. Spreminjaš se ali pa si vse to že bil, vendar zdaj prihaja na plan tvoja najboljša različica. Po duhovnosti še psihologija. Zdaj razumeš ... Vse se je moralo zgoditi tako, kot se je zgodilo ... Slučajnosti ni. Za vsak zakaj obstaja zato. Če se še ni zgodilo, je potem zato, ker so planeti zdaj tako postavljeni. Za vsak zakaj je zato ...

Vse ti preseda, vse predolgo traja. Kdaj bo tisti jutri? Vse pade dol. Žalost ostaja ... Vedno je bila prisotna, samo dobro si jo skril. Še vedno visi nad tabo ... Občasno izbruhne v vsej svoji grozljivosti. Ker veš, da ne smeš biti žalosten, ker veš, da ne smeš biti jezen, ker veš, da ne smeš biti maščevalen, ker se bojiš, da boš vse dobil vrnjeno, ker se bojiš karme ... Poskušaš drugače ... Ne zmoreš ... Postajaš apatičen. Nisi nesrečen, nisi srečen ... Zgolj si.

Sprijazniš se ... Ukvarjaš se samo še z organizacijo. Organiziraš si življenje ... Vse je organizirano. Drugače ne znaš. Drugače si preveč s svojo glavo. Tega nočeš ... Zato se organiziraš. Utrujen si, pa to ni nič narobe, samo da nisi sam s svojimi mislimi ... Nekako preživiš ... Preživiš zaradi organizacije. Preživiš, ker drugače ne znaš ... Zdaj veš, da nič ni večno ... niti tema, niti svetloba.

... In krog se ponovi.

Milan Hajdinjak

NAJIN PLES

Rad zaplesal bi
s teboj, ljuba žena,
najin ples, ples zaljubljenih,
le najini srci vesta zanj.

Tako rad se zavrtim s teboj,
pa naj je ples hitrega turista
ali ples romantičnih duš.

Rad sanjam,
da morda bom nekoč
le doživel, da zaplesal bi
s teboj, draga moja.

Pa če bi bil to moj
zadnji ples, bom presrečen,
ko te bom smel imeti v objemu,
imeti in te čutiti.

Rad začutil bi tvoj
utrip srca, začutil tvoj
nežen pogled in rahel nasmeh
na tvojem očarljivem obrazu.

Bi zaplesala z menoj,
moja draga, da bi osrečila
moje srce in želje mojih misli?

SANJE SRCA

Rad te gledam,
ko se kopaš v kadi,
rad te umivam in lepo
mi je, ko začutim tvoje telo.

Lepa si, ko lase poviješ
v turban, se mi smehljaš
in me s pogledom omamljaš.

Ljubim tvoje
nežno telo,
ko začutim, da bradavice
na prsih se napnejo in
v tebi žari vsa strast.

Lepa si, moja žena,
ko ob meni ležiš in
se tvoje srce umirjati začne,
ko sreča in nasmeh v tebi zaigrata.

Hvala ti, čudovita žena,
oprosti mi,
ker tako močno te sanjam,
a to ni greh.

To je ljubezen mojega srca,
ki le zate živi in si te želi,
kakor duša moja, ki le
po tebi hrepeni, ljubezen moja.

MOJA MURA

Ko zaslišim šumenje reke Mure, se mi v glavi rojevajo spomini na dogodivščine, ki so povezane z Muro in mojim otroštvom.

Kot otrok sem veliko časa preživela ob reki Muri. Tam smo imeli polja in travnike in otroci smo s starši opravljali različna kmečka dela. Največkrat se spominjam spravila sena. Tik ob reki smo imeli dva večja travnika in oče je vedno dal pokositi travo ob petkih, tako da smo v soboto in tudi ob nedeljah spravljali seno, ga obračali, zlagali v kupčke, nato naslednji dan spet razmetali po travniku, in če je bilo takrat seno suho, smo ga z vozom odpeljali domov, če ne, pa se je delo nadaljevalo v naslednji teden. Včasih smo ves dan preživeli na travniku ob reki Muri.

Ko smo imeli še krave za vprežne živali, se spominjam dogodka, ko je moj brat pasel krave na našem travniku. Da bi imel več časa za vrtenje kolesa in druge norčije, je kravama povezal noge, da nista mogli lahkotno tekati po travniku. Nekaj časa se je tako igral in igra mu je misel odvrnila stran od krav. Ostali smo bili na drugem travniku in naenkrat smo zaslišali kričanje, ki je odmevalo od tam, kjer je moj brat pasel naši kravi. Kričal je: »Pomagajte, pomagajte, kravi sta v Muri!« Najprej smo mislili, da se zafrkava, ker je bil takšen po naravi, ko pa se kričanje ni poglelo, smo vsi tekli pomagat. Moj oče je takoj skočil v Muro in kravi osvobodil noge, da se ne bi utopili, saj sta imeli gobca že v vodi. K sreči je osvoboditev krav trajala hitro, tako da ni prišlo do nobene tragedije. Brat pa je bil v šoku, saj se je bal, kaj se bo zgodilo kravama in tudi kakšno kazen bo dobil, ker svojega dela ni dobro opravil. Na srečo se je vse dobro končalo. Kravi sta bili rešeni in moj brat je dobil le jezne besede. To ga je izučilo in nikoli več ni povezoval kravama nog, ampak ju je držal z roko za verigo, na katero sta bili priklenjeni, da mu ne bi kam zašli.

Spominjam se tudi dogodka, ko me je oče povabil k Muri, da bova lovila ribe. Moj oče je bil strasten ribič, tako kot pozneje moja brata. Tudi jaz sem bila vedno za ribolov, samo da se kaj dogaja. Na ribičijo sva šla v nedeljo zjutraj, saj na ribolov se gre zjutraj, ko še ribe »malo spijo«. Komaj sem čakala, da prideva do mesta, kjer je oče rad lovil. Seveda sva prejšnji dan šla nakrmit ribe, da bodo naslednji dan bolj prijemale. Jaz sem imela nalogo, da na našem gnojišču nabere črve – deževnike in jih spravim v škatlo, pripravljeno za črve, ki je imela na pokrovu luknje, da se črvi ne bi zadušili. Sonce je že začelo vzhajati izza košatih dreves, ko sva se bližala reki Muri. Neizmerno veselje in vznemirjenje me je obhajalo. Prišla sva na mesto, kjer sva prejšnji dan krmila ribe. Oče je pripravil dve palici, na trnek je dal črva in mi rekel: »Ena palica je zate, z drugo pa bom lovil jaz!« Najprej nisem vedala, kaj naj storim, nato pa mi je oče pokazal, da moram palico dobro držati, trnek z vabo, ki je bil na žimi, pa vreči v vodo in nato čakati, da se bo začel »štuplin«, tako smo rekli po domače plutovinastemu plovcu, premikati gor in dol. To je znak, da je nekaj

na trnku. Čakala sva in čakala, minilo je pol ure, ura - in nič. Že sem se dolgočasila in očetu povedala, da z najinim ribolovom ne bo nič. Naenkrat pa je začelo moja palico nekaj vleči in sem takoj poklicala očeta, da mi pomaga. »Riba je in to velika,« mi je rekel oče, »samo pri miru bodi, jaz jo bom skušal potegniti k bregu.« Vsa vznemirjena in obenem vesela sem opazovala, kako oče vleče ribo k bregu. Po nekaj minutah je bila riba skoraj v mreži, vendar pa mislim, da ko naju je zagledala, se je obrnila in šla svojo pot. Tako je moj ulov splaval po vodi in tega dne nisem ujela nič. Večkrat sem še poskušala ribariti, vendar pa sem ujela le ostriže ali mreže, ščuke pa nikoli več.

Še veliko mojih zgodb je povezanih z Muro, ki jih vam bom razkrila kdaj drugič.

Franc Koren

KDO BO UBIL PTICO OPONAŠALKO?

Le kdo bo ubil ptico oponašalko

Kdo utišal vse tiste cmerave postavne fante iz Dalmacije

Kdo bo prišel neimenovan in povedal resnice našega vsakdana

Kdo bo prodal stare zgodbe in napisal nove, ostre kot britev

Kdo bo pobril vse te brade pravovernih, tetoviral pot,

zažvrgolel s kosobrinom opolnoči in ujel požirek vode iz tolmunca

Kdo bo izprašal zločin, ki poseda se v zavest

In neke nacije, neka s tabuji omejena brezpotja, neki jeziki, ki prepletajo fikcijo v

pesem revolucionarjev, ki se bo izpela v dnevnikih novicah ob osmih zvečer

Ritem je tu zato, da se ponavlja. Ritem ne prehiteva.

Ptica oponašalka brunda znan šlager zimzelene preteklosti

In fantje iz Dalmacije cmizdrijo še zmeraj za Ane, potopljene barke

Novi heroji morajo poimenovati nove ulice vsakdana

Danes krvodajalci, jutri s prerezanimi vratovi

Z jasnimi pogledi na goloritih žrtvah

Brez sodnika, ki vdihaval bo smodnik z dlani žrtev, da raznese

zavest še dlje od vesolja

Ritem je tu, da se ponavlja

Lahko zablešemo polko in oponašamo veselje

»Daj, povej, čigava si?

Daj, povej, od koga si?

Nihče ne bo zvedel, da sem ti

ukradel rož`co in srce!«

Le kdo bo ubil ptico oponašalko?

MURA

Tam, kjer teče reka Mura,
se z valovi poigrava,
vse brsti in zeleni,
se mladina rada zbira -
se v bližini sem rodila.
Tam nekoč smo krave pasli,
mladostne norčije zganjali.

Mura naša reka je,
tiho teče,
nič ne reče,
včasih pobesni od jeze.
Takrat, ko razlije se,
poplavi polja, travnike.
Človek kar nemočen je,
preveč v naravo posegal je.

Ob Muri je mnogo ljubezni vzkliło,
se do danes ohranilo.
Nekatere so pa prešle,
marsikdo obupal je,
ga Mura vase vzela je.

Tiho Mura dalje teče,
tajne skriva v valove šumeče.
Če lahko bi govorila,
bi nam marsikaj razkrila.

Žubori in govori:
»Kakor tok moj teče svojo pot,
naj življenje vaše teče
brez težav in nadlog
srečno vsepovsod«.

MLIN NA MURI

Mlini na Muri so včasih bili,
pšenico v mlin smo vozili,
sedaj jih le nekaj še stoji.
Mlinsko kolo se takrat je vrtelo,
našo pšenico mlelo.

Veliko mlinov nekoč je na Muri bilo,
vsi pridno zrnje mleli so.
Tja na vozovih so ga vozili,
domov pa moko smo dobili.

V krušni peči je prasketalo,
po hrustljavem kruhu zadišalo.
Mi smo za pečjo sedeli
in čakali,
da mati peč odpre,
vzame iz nje hlebce vse,
jih pokriža, nam kruh razdeli.
Kruh nam v ustih se topi,
srce se radostno smeji,
v sobi omamno po kruhu diši.

Če vedeli bi vi,
kako srečni smo takrat bili!
Sedaj pa mlin na Muri sameva,
ker svojega več nima dela.
Iz domače peči pa nič po kruhu ne diši,
saj kruh v trgovini se dobi.

V MRAKU

Mrak ugaša sonca svetli sij,
brezšumno se nebo temni,
zadnji žarek kot usodni kij
še udari vame - potlej izpuhti.
Teče mimo mene mrka reka,
v temi zlato se blešči
in kot večna, divja voda
vztrajno tja na jug hiti.
Tema grize vitke jelše,
v kronah je ugasnil spev,
le še veter jih zaziblje,
potlej noč začne napev.

Mir zagrne svet in misli
in tišina vzvalovi,
v samoti se mi zdi,
da še mrak ima oči.
Sence mreže pletejo
nad naravo in nočjo,
glasno je šumenje reke,
ki potuje skož' temine
in ne ve za srčne bolečine.

V JUTRU

Meglice se vijejo tam nad valovi,
komaj opazno jih veter vrtil,
svetlikanje nad rečno vodo
že namiguje, da je jutro prišlo.
Vonj po močvirju vse naokrog
napaja jelševje, trave in log,
še rega iz mlake se oglasi,
kot da jutro pozdravljala bi.
Lep je ta svet – starikav, a živ,
v rosi okopan, a v jutru še siv,
miren, spokojen, ponižno tih,
kot da bi čakal na prvi vdih.

Tedaj še sonce odpre oči,
razlije zlato na ostanke noči
in svet se znova rodi!
Zapojejo ptice, se veter zbudi,
tulpike tudi razprejo dlani
in reka rahlo vzvalovi,
kot bi pozdravljala vse, kar živi.

Zágorec-Csuka Judit

A HETEDIK én magam
József Attila emlékére, variációk versére

E világon nem üthettem tanyát,
hétszer sem szülhetett meg az anyám!
Egyszer szült meg a kórházban,
egyszer Jézus kereszthalálában,
egyszer szántó termőföldön,
egyszer egyedül a sáros földön,
egyszer a sötét faházban,
majd a mókusok odujában.
Fölsírtam és bömböltem én,
de a hetediknek egyedül maradtam én!

Ellenség elémbe ha állt,
kinevetett és lekiabált,
egy, aki álruhában
könyvet adott, egy,
aki pénzért kultúrát
kapott, egy, aki tudta,
hol a lényeg, elárulva
bőgve védett, egy, aki csak
hallgatott, s a cinkosok közt ballagott –
a hetedik helyért bandukolt.

Szerető után, ha jártam,
hat közül hetedikre vártam,
egy, ki csókot adott ingyen,
egy, ki hitegetett minden szinten,
egy, akit én is megigéztem,
egy, akit megvert az Isten,
egy, aki szívemet mégis kérte –
dongtak körül, mint a húst
a légy, a hetediknek
megmaradtam egyedül én.

Ha költenék, de nincs rá költség,
az én versemet többen költsék,
egy, aki rám tekint, s bíztat,
egy, aki mellém szegődött
koldusfiúnak, egy, aki megéri
a pénzét, egy, akit elhagyott a végzet –
Zrínyi Miklós költő és vitéz
légy, de a hetedik te magad
légy!

S, ha mindezmegvoltírva,
mégisegyemberként
szállj a sírba.
A világsírkövealattlégy!
De, a hetedik mégis te
magadlégy!

Tamara Špitaler Škorić

POMLAD V SRCU
NARAVNE DANOSTI
JEZIKAVOST
∞
TAVASZ A SZÍVBEN
TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK
FECSEGÉS

44. literarni večer ∞ 44. irodalmi est
(maj 2018 ∞ 2018 május)

Lidija Alt

POMLAD V SRCU

V vazi spominov
na tisoče pomladi cveti,
barvajo mi sive dni,
življenju dajejo moči.

Skozi zelenje
zrem v mlade, zvedave oči,
slišim njih pesem, veselje,
igrivost iz njih kar kipi.

Misel pomladna
mi budi bajna doživetja,
ki so ostala v mojem srcu
kot pravljica tisočletja.

MLINI JEZIKAVI

Eni so dolgi,
drugi spet kratki,
tretji kosmati,
četrti pa sladki.

Kot mlini se vrtijo,
da še svoje misli prehitijo,
navzgor, navzdol, sem in tja
jih hitrost v vse smeri peljá.

Ak' se v zanko ulovijo,
tudi takrat ne molčijo;
to uporniki so pravi,
rečemo jim mlini jezikavi.

NOČ

Noč ima čarobno moč.
V zakladnici veselja
se razpne sijoča zgodba,
ob pogledu nanjo vsa žarim,
nakar se v sanje potopim,
vse do jutra,
ko se s soncem prebudim.

NARAVA

Dežela naravnih lepot,
bogata z lepotami tega sveta.
Neskončne zelene planjave,
griči zeleni, pašniki sočni.

Vulkanske doline,
mogočna drevesa
kljubujejo času,
stari so tisoče let.

Še danes stojijo pokončno.
Kljubujejo času, ki jim ni kos.
Kaj jih je obdržalo toliko let,
da še vedno so mlade,
čeprav stare več tisoč let.

POMLAD V SRCU

Že sam naslov pove, da je v mojem srcu pomlad. Zelo imam rada pomlad, ko vse cveti, brsti, najmanjša kal požene novo življenje. Vsak popek cveti, se odpira, je nabit z energijo, ki je nikoli nihče ne ustavi, edino uniči jo lahko. Vsa živa bitja se zbujajo, tudi ljudje smo nekako polni energije. Ljubimo sonce, dež, veter. Tudi jaz sem takšna. Ti naravni pojavi me tako osrečujejo, da drhtim, ko vidim, kako se vse odpira in klije. Ljubim naravo, naj je takšna ali drugačna, moja je. Pod balkonom imam posajene vrtnice, morate jih priti pogledat, kako božanske so in samo jaz skrbim zanje. Spomladi sem jih obrezala, sedaj jih gledam in sem jih že dvakrat že poškopila proti ušem. Potem bom pa trgala odmrle cvetove, da bodo spet hitro zacvetele. Imam jih 24. Samo ljudje so neolikani in kradejo moje rože. Ukradli so mi 11 grmov lavande. Zelo sem žalostna, ko gledam, kako moje rože izginjajo, saj sem jih sama vzgojila in niso poceni.

Pomlad v srcu naj bi bilo to, da za nekaj skrbiš da je tudi drugim lepo, ne pa da uničujejo lepoto, za katero se nekdo trudi. Nikoli nisem bolj srečna, kot ko vidim, da uspeva, česar se dotaknejo moje roke. Zelo rada imam, ko posije sonce, da se pomlad razmahne v vsem svojem sijaju.

Rade Bakračević

U OČEKIVANJU DRUGOG PROLEĆA

Tamo gde smo očekivali dolazak sunca spustila se magla.

Možda ni proleće nije bilo spremno za dolazak.

Priroda je darovala krajeve koji uzdišu milinom.
Tvoja razmažena duša mirisala je prolećnim jorgovanom.
Hteo sam da san o tebi prebacim u večnost.
Posle letnje kiše došla si i donela sunce u sebi.
Očekivao sam tvoj dah na mojim grudima.
Prekinula si moje razmišljanje.
Bila si puna realnosti, ne obraćajući se na moje želje.
Pod prolećnim nebom očekivao sam udarac srca.
Bila si san pod prolećnim nebom.
Povukla si crtukoja je zaustavila želje.
Duga nad našim mislima zaustavila je želje.
Vratila si me unazad u prohladnu noć.
Bio sam spreman za zvezdanu noć,
Zvezde su probile tamu tražeći odgovor,
Stihovi izrečeni u toj noći ostaće trajno u mojim mislima.
Tragovi nebeskog mira ostaće zauvek zapečaćeni u krošnjama lipe,
Pustinja će zaustaviti naš pokušaj otići u drugi kraj.
Nisam postao pobednik.
Nije bilo vremena za pobednika.
Povukao sam se u neka druga vremena.
Očekivao sam pozitivan odgovor, kojini je stizao.
Naša srca bila su povezana.
Proleće je iznedrilo našu sudbinu.
San je doneo novu nadu u našim srcima.
Pod krošnjama ostarelog hrasta sanjali smo o novom životu.
Postao sam sanjar, lotalica.
Dokle će tako biti.
Odgovora nismo dobili.
Odgovor je ostao u mojim mislima.
Zadržao sam ga za sebe, ne želeći da ga drugi blagoslove.
Snovi su se raspali kao mehuri penušavog mora.
Otišao sam kamorskoj obali da bih našao odgovor.
Posle dugog lutanja ustavio sam se pored vrbe koja je život značila.
Nastavili smo život na ušću reke čiji izvor nismo razumeli.
Počeo je novi život.
Otišli su snovi.
Po peščanoj obali izgubila se ljubav.
Neko je kriv za sve,
Ostala je samo uspomena na jedno divno proleće.

Zlatka Frajzman-Pupa

ČEKANJE BLIZINE

Pola meseca prekrilo grad
gde će drvo, trava i voda, ako im ponudiš pesmu?
Šta će ostati?

Kad pokucaš na vrata,
hoće li te prepoznati jutro?
Težina koju nosiš nije oklop!

Sunce ljubi drugu stranu ...
Slobodan je dom... ni blizu ni daleko ...
Pevaj pesmu, neku drugu veseliju ...
Čuješ li je ili si u njoj?

PESEM ZATE, DRAGA

Bog, ki je ustvaril svet,
ustvaril je bitje,
najglobljo ljubezen, strast in slo.

In ti, ki si del mene,
in jaz del tebe,
sva ustvarila drevo,
ki nama je dalo najslajši sadež.

Da, ti sadovi so
najine ljubezni sadovi,
ljubeči otroci, ki nosijo
v sebi del najine dednosti.

In ti, ki si
kot poželjiva muca,
predeš z vso strastjo,
me opijaš s skrivnostmi
sveta ljubezni.

Ti, ki imaš moč
v solzah in v srcu,
veš mi omehčati
trpeče srce -
zate bi storil vse.

Ni mi žal mojega
trpljenja in bolečin,
saj kar sem storil, sem
pač moral, da ti srečo podarim.

Ljubim te in besedica,
ki skriva v sebi tisoč
misli in čustev srca,
pove, da za vedno in večno
bom le tvoj.

TI SI SONCE, KI ŽIVI V MENI

Ljuba moja mila,
mila si mi kot sonce,
ki v meni gori,
takšna je ljubezen do tebe.

Ljuba moja mila,
mila si mi kot sonce,
s svojo toplino
božaš moje srce.

Ljuba moja mila,
v meni si strast in greh,
vendar greh ni ljubiti,
v meni tli iskrena ljubezen.

Ljuba moja mila,
mila in zlata moja žena.
Ljubim te in te bom
večno ljubil.

SE SPOMINJAŠ ...

Se spominjaš poletja,
ko plesala sva v dežju
in harmonika naju je
objela v melodiji nežni.

Se spominjaš,
ko sva šla po stezici,
ti bosa kot srnica in
srečna, da si ljubljena.

Se spominjaš noči,
ko ljubila sva se in
najino varno gnezdece
je citroenček bil.

Tako močno sem
hrepenel in žejen bil
po tvoji čudoviti ljubezni,
strasti in iskrenosti.

Se spominjaš
minulih dni,
ki prebila sva jih skupaj,
spoznala si svet
in ljubezen mojo.

Rad povedal bi,
da se spominjam vseh dni,
da nikoli mi žal ne bo,
ker moja si žena postala ti.

A vem in spomnila se boš
mojih pesmi, risb in slik,
in ko mene več ne bo, vedi,
da v moji duši si bila le ti.

Danijela Hozjan

POMLAD V SRCU

Želela bi, da bi v mojem srcu bila vedno pomlad.
Vesela in razigrana, polna raznobarnih cvetov,
dehtečih in opojnih vonjav, belih lilij in rdečih vrtnic.

Vendar pa vedno ni vse tako,
kdaj pa kdaj pridejo v moje srce tudi zima, mraz,
neizpovedana ljubezen, trohneče listje posekanih dreves,
neizpete pesmi, nerealizirane ideje in nepokorščina.

Veselje in žalost se velikokrat prepletata,
se med seboj ne usklajujeta in si otežujeta
še tako dorečene ideje, misli in želje,
ki bi prinesle srečo v moje življenje.

Tema večkrat prekrije svetlobo,
dan se prehitro spremeni v temo,
moje razmišljanje je preveč turobno,
ideje pa neizvedljive.

Takrat si rečem: «Stop!
Ne išči sreče in veselja povsod,
ampak samo tam, kjer ju lahko najdeš,
to je v svojem srcu.»

Takrat je spet v mojem srcu pomlad.
Veselje, razigranost me preplavita,
tako da slišim čudovito petje ptic,
okusim dehteč vonj cvetic
in čutim brezpogojno ljubezen.

Franc Koren

VSE JE LE TRENUTEK

Kazalec in sredinec sta kot dve dirigentski palici.
Eden drugemu narekujeta ritem,
ko med tvojimi ritnicami rineta navzgor.
Kazalec bolj piano, ker je manjši,
in sredinec bolj fortissimo.
Do trtice in še naprej po hrbtenjači
do ognjene košate grive pod temenom.
Tako si naga.
Že tvoje spodnje perilo me je nadrlo, da
sem ga kar raztrgal.
Že pred tem sva od vonja aromatičnih sveč
oba dobila vnetje očesne sluznice.
In še pred tem sem te teroriziral z rožami.
In še dlje nazaj sva ubila spomin.
Kdo ve, kaj je bilo tisto, da sva sedaj kot napeti puški.
Pa saj ni važno, kdo bo sprožil prvi in kdo večkrat zadel srce,
razum, dušo, samo esenco življenja.
Tako in tako je to le trenutek, vreden ponovitve na potenco.

Kazalec in sredinec sta že na poti nazaj.
Spet med ritnicami.
Malce neučakano sta se pogreznila v močvirje.
Prvi piano, drugi fortissimo.
Dokler ju ni prestrašil krik.
Malce sta postala, se potuhnila in prisluhnila ponovnemu repetiranju puške.
Še bolj divje sta se zagnala v globino močvirja.

Janja Magdič

POMLAD V DUŠI

Kam odšli so zlati časi,
ko se lepo živelo je na vasi.
Ljudje mirno z delom smo začeli dan,
noč spokojno smo zavili vanj.

Kako domače zvenelo je šumenje kose
in delavcev veselo žvrgolenje.
Roke so žuljave postajale,
ko snope skup so spravljale.

Opoldne je bil čas za počitek,
gospodinja prinesla domači je pogrinjek.
Gospodar pa nam natočil je
dobre domače šmarnice.

Kruh zapečen, rumenozlat,
okus njegov tako bogat.
Zraven še slanino in klobase smo dobili,
se z dobrotami mastili.

Ko sonce ni več pripekalo,
pa spet na delo,
ki ga je treba dokončati,
snope na vozovih domov peljati.

Utrujeni k počitku legli smo v obljubi,
da naslednji dan si bomo spet pomagali.
Sedaj žal umira mladcev vrisk
in pastirjeve piščali pisk.

To bili so lepi časi,
ki prinesli so pomlad srcu in duši.
Ljubezen med ljudmi bila je globlja,
med sosedi bilo več razumevanja.

JEZIKANJE

Med ljudmi velja, da je jezikavost ali gostobesednost domena žensk, toda če človek sede pred televizor in si ogleda kak prenos iz parlamenta, zlahka ugotovi, da moški na tem področju prav nič ne zaostajajo. Meljejo, mešajo meglo, kockajo z besedami, kradejo besede pametnih ljudi in celo drug drugemu, izkupiček od tega početja je pa velik nič. Škoda elektrike, dela kameramanov in potrpljenja gledalcev. No, saj ni treba iskati jezikavcev na televiziji, v neposredni bližini jih je veliko, ki se jim po kozarčku ali dveh tako razveže jezik, da postanejo nadležno zgovorni in tedaj pride na plan marsikatera resnica.

Ugotovimo lahko, da je jezikavost včasih neškodljiva, lahko celo zabavna, včasih jako zoprna, drugič pa lahko tistega, ki brezvestno opleta z jezikom, drago stane. Čas pametnih telefonov je prinesel grdo razvado, da sogovorca visita na telefonu po pol ure, celo uro, morda še kaj več, namesto da bi se dobila na štiri oči in izmenjala besede v živo ter tako tkala socialne odnose. Ne maram tovrstnih stikov po telefonu. Ena mojih prijateljic se je resnično nalezla te boleznii sodobnega časa. Gobezda, melje, pametuje in jo zelo težko prekinem. Če ji rečem, da ravnokar kuham, mi svetuje, naj se ne dam motiti, češ da potrebujem za mešanje hrane v kozici le eno roko. Če je doma moj mož, mu namignem, naj gre pozvonit na vhodna vrata – zvonec je tako predirljiv, da bi se ga še mrlič ustrašil, in potem zinem v telefon, da imam obisk in moram prekiniti pogovor.

No ja, včasih se ljudem vrti jezik hitreje, kot lahko možgani sledijo, in potem nastane zmeda, trač ali še kaj hujšega.

Pred dnevi sva s prijateljico Saro – kot skoraj vsak dan -- sedeli v kavarni pri jutranji kavi. Vse mize so bile zasedene, tako hočeš nočeš človek sliši marsikaj, kar ni namenjeno širši javnosti. Pozorni sva postali na starejšo gospo, ki je svoji sokofetarici v sočni madžarščini zelo dramatično razlagala o neki lendavski gospe srednjih let, ki se ob vikendih dopoldne sestaja s svojim ljubimcem v vinski kleti nedaleč od njihove. V teh krasnih pomladnih dneh lahko z možem ob sobotah in nedeljah, ko gresta v gorice in si tam kuhata kosilo, sledita dogajanju. Da to traja menda že nekaj let in da je res čudno, da o tem zakonca obeh ljubimcev ne vesta nič, če pa vesta, je pa sploh čudno, da se ne ločita. Govorila je rahlo preglasno in misleč, da s Saro ne razumeva madžarsko, čisto brez zadržkov.

Domov grede sem rekla Sari: »Saj veš, o kom je pripovedovala?«

»Tako mi je bilo jasno! Pa misliš, da je res, kar je povedala? Da ta zveza še vedno traja? Po toliko letih ...«

Sara je bila kar zagrenjena, saj je gospa, ki ob vikendih, morda pa tudi med tednom, skače čez plot, njena dobra znanka, pravzaprav daljna sorodnica.

Spogledali sva se in samo prikimala sem, pomislila, potem pa le rekla: »O tem sem slišala že iz drugega vira, a ti nisem hotela omenjati, da te ne vznemirim. Saj veš, v

takem gnezdu, kot je naše zakotje, nič ne ostane dolgo skrito.«

Vzdihnila je: »Ne morem verjeti! Tako lepo živita z možem, potujeta, imata krasna otroka, rada sta v družbi imenitnejšev – pa da bi imela ona še vedno tistega drugega? Zakaj neki?«

»Nič nenavadnega in ni edina. Morda je pa res ljubezen ... a z možem se lahko kljub temu odlično razume. Danes imaš res vse sorte zvez. Ne žri se in nikar ji ne omenjaj tega, kar sva slišali. Njeno življenje je.«

Omenila sem ji primer, kako se tračanje lahko res katastrofalno izteče: v krogu dobrih znancev imamo mladeniča, ki je gej. Vsi vemo o tem, samo starša se delata, kot da je s sinom vse v redu. No, s tem »vse v redu« nočem namigovati, da sem nastrojena proti gejem, lezbijkam in podobnim drugačnim, splošno mnenje je pač, da omenjeni drugačni niso »v redu«, ker izstopajo. In v bistvu se mi zdi neumno, da ljudje svoja nagnjenja skrivajo, kot da bi šlo za sramoto. Pa se je zgodilo nedavno, ko smo se zbrali na praznovanju prijateljevega 70. rojstnega dne, da je nekdo vprašal gejevega očeta: »Kje pa je vaš dečko?«

Gejev oče je, nič hudega sluteč, dejal: »Ljubljana je daleč, zaradi ene fešte med prijatelji se mu ne splača hoditi domov.«

»Ali pa ga njegov partner morda ni mogel spremljati,« je napenjal sogovornik, že malce nalit in zato korajžen. Gejev oče je zardel kot dvakrat kuhan rak, se zasukal na petah in potem sta z ženo na hitro odšla s srečanja. Gobeždača smo sicer okrcali, a kaj, škoda je bila že storjena. Zamera je velika in traja že dobrega pol leta.

Čez nekaj dni sem se spomnila zadeve z gospo, ki vara svojega moža v vinski kleti.

»Sara, saj 'tisti' znanki nisi omenjala trača, katerega glavna nastopajoča je?«

»Govorila sem z njenim možem ...«

Nasmehnila se je: »Nisem mu govorila o jezikavi ženski, ki trosi trače o njegovi ženi. Omenila sem le, naj malo opazuje, kje se soproga giblje ob vikendih v dopoldanskem času.«

»Res se ti je sfrkljalo, draga Sara. Zakaj si to storila?«

»Človeka mi je žal – nje pač ne. Naj sam ugotovi, koliko je ura.«

Čakali sva na odmev njenega opozorila, a se ni zgodilo nič. Morda je mož ugotovil, da ga žena vara, a mu ni mar ali ga ne moti, morda ni šel raziskovat, ker je za zadevo že vedel, bog ve. Rekla sem Sari, da ima presneto srečo, da se zaradi njenega posredovanja ni skuhalo grda, zoprna godlja ali celo družinska tragedija. Nikoli ne veš, zato le previdno z besedami!

BULOZE

So padale krogle.
So iskre prebadale
polne mehove.
So zrasle buloze:
lepljive, zmuzljive,
sive in vlažne.
Smeh so prekrile
z mokro kopreno.
Sirene so pele
ob smrti njegovih,
zdaj ga v naročju
držijo bogovi.

KALIPSO

Na sejem se koza ne bi podala,
če ne bi je tjakaj gnali na vrvi,
vodili čez potok jo žejno po brvi.

Mladenka Kalipso ne bi zdržala,
da mlado meso bi znova skušala,
če ne bi ji duša nasilna gorela,
če smola nad ognjem ne bi bedela.

Kozi spustili so kri za daritev,
klicáli bogovom očeta vrnitev.
Žrtve so padale v morju življenja
in snubci plesali so kólo hropenja.
Kaj je želela pred koncem še koza izreči,
nihče ni izvedel, ker moral je čas še preteči.

Črna je želja ljubezni očetove duše,
ki čaka na sina časa daljave, do ruše.
Kalipso je v morju hotenja lebdela
in Odiséja v ogenj žareči odvéla;
naj v siju svetlobe poišče si dragega sina,
saj kozja daritev toplote sta up in vrlina.

VEČNOST

Gledam valove pšenice,
iščem življenjske resnice.
Štejem večerne kresnice,
trgam pšenične modrice.
Skušam Njegove modrosti,
branim se črne norosti.
Davni so časi mladosti,
štejem le dneve starosti.
Poslušam še klice davnine,
čakam prihodnost, da mine.

Slavica Zver

POMLAD

Spomladi narava
je res čudovita,
v ranem jutru
v meglico je skrita.

Ko sonce jo s toplimi
žarki predre,
se kapljice rose
v nov dan zaiskre.

Očarana z lepoto to
krog sebe zrem
in se sploh ne zavem,
da sonce že dolgo sije
nam vsem.

Marija Magdič

TAKRAT SO SE MI UDRLE SOLZE
OPROSTILA SEM JI/MU
SLUTNJA

∞

AMIKOR ELEREDTEK KÖNNYEIM
MEGBOCSÁTOTTAM NEKI
SEJTELEM

45. literarni večer ∞ 45. irodalmi est
(junij 2018 ∞ 2018 június)

Lidija Alt

ZLA SLUTNJA

Noč dolga je brez spanja,
zla slutnja razžira
moja nova pričakovanja.

Oh, ko bi jo znala zatreti,
oh, ko bi jo mogla prezreti,
nikakor je ne morem sprejeti.

Zla slutnja kot rak
me razžira,
zla slutnja mi svetlobo zastira.

Noč dolga je brez spanja,
dan čaka na nova spoznanja
in odpira številna vprašanja:

al'bo pravica krono dobila,
al'bo krivica solze točila,
al'bo ...

Noč dolga je brez spanja ...

PRIŠEL JE ČAS

Prišel je čas,
ko svoj dom si zapustila,
se od breze poslovila.

Prišel je čas,
ko spomine si s seboj vzela,
da ob njih bi se ogrela.

Prišel je čas,
ko solza mi oko je orosila,
mi zmedo čustev naredila.

Prišel je čas ...

LAŽ V OČEH

Pustila sem srcu verjeti
v iskrenost tvojih oči,
v njih videla sem poštenje,
reko lepó preživelih dni.

Izdal si iskrene besede,
obrnil jih sebi v prid,
povezal jih v šopek pretkani
in čakal na svoj izid.

Sedaj tavaš po cesti spacani
z mislijo: "Svet je na moji strani."
Krivice se braniš,
da svoj ponos ubraniš.

A tvoje zrcalo
odseva dvojno moralo;
daj, pokaži pravo fasado,
odvrzi odvečno nesnago,
poglej me v oči
in reci: "Oprosti mi."

Franc Koren

ŽAL, DANES NI DAN ZA PESEM

Žal, danes ni dan za pesem.
Razpoloženje je kot gnojen dež,
škropi po proletariatu z obljubami
in po meni, ki nisem nikoli obljubljal ničesar.
Žal, nekdo zmeraj za mezdo ponuja nebesa.
In potem se nekdo proda za popljuvan golaž iz najboljše govedi.
In nikogar ni, ki bi vodil ceremonijo po pravilih.
In potem, žal, ne ostane več primernih dni za nasmeh.
Preveč provokativno te vzamejo v zobe sistemski dušebrižniki,
da bi lahko obstal.
Božanska družina neskončnih pojmovanj nas razkraja na robove.
Saj veš – sanje, poželenja, prekletstva, usode, obup, delirij, uničevanje in smrt.
Vse, kar nisem hotel nikoli kupiti, je sedaj zastoj.
To je tista popolna vrednost grehov, ki jih ni mogoče izpovedati.
Komu le???

Žal se nocoj ne bova ljubila!
Tako glasnega aplavza ne more prenesti noben poet.
Na odru ni več prostora, avditorij pa sameva.
Lahko le jočeva na glas ob spevnih kletvicah tolažbe tistih,
ki se drenjajo na vse bolj ozkih cestah v višave.
Žal, noben več ne verjame v minevanje.
Bogovi so se pač zlagali.
Ali pa je kdo napačno prebiral njihove sledi,
ko so se porazgubili po okroglini planeta?
Žal ...

OPROSTILA SEM JI

Toplo nedeljsko jutro je. Sedemnajsti junij. Odvijam zvitke pisanih listov z mislimi bivših učencev. Organizatorica srečanja ob 10. obletnici končanja osnovne šole se je zelo potrudila. Za razredniško uro je pripravila celo vprašalnik, ki so ga prisotni izpolnili in mi svoje misli podarili v spomin. Samo tri vprašanja: Katerega spomina iz šolskih klopi ne boš nikoli pozabil/a? Katere svoje cilje si v minulih 10 letih uspel/a uresničiti? Misel, ki bi jo želel/a deliti z razredničarko. Berem in se čudim. Zelo zanimivo, presenetljivo se mi zdi, kako so nekateri dozoreli, kako pri svojih 25-26 letih resno razmišljajo, kako drugačni so danes ...

Na Evinem listku me pričaka pri zadnji nalogi z velikimi tiskanimi črkami zapisano vprašanje: Ste mi oprostili?

*

Vabilo na srečanje ob deseti obletnici šole 16. junija me je presenetilo, saj ni običaj, da bi bivši učenci vabili svojega razrednika na srečanje že po desetih letih. Najpogosteje organizirajo prvo tovrstno srečanje po dvajsetih ali petindvajsetih letih, ko se večina dokončno »izoblikuje« v odgovorne odrasle, si ustvari družino in stabilno socialno okolje. Takrat začutijo nostalgijo po mladosti, katere nepogrešljiv del je seveda dobra stara šola. Nanjo ima pač vsak takšne in drugačne spomine.

Razmišljala sem, ali naj grem ali ne. »Seveda moraš iti,« mi je dejala prijateljica in bivša sodelavka, »spomnim se še, kako ste nas vse presenečali z oddelčnimi gledališkimi predstavami, rezultati na tekmovanjih ... krasen oddelek je bil, tvoj bivši 9.b. Še jaz sem jih imela rada.«

Res sem se dobro razumela z njimi, tudi s starši. Razrednikovala sem jim 4 leta, od 6. do 9. razreda. Od 21 učencev je kar 9 takšnih, ki so že končali visokošolski študij in sem jih večkrat srečala na ulici, da smo kakšno rekli in se spomnili dogodkov iz zgodovine. Torej sem šla na sobotno deseto obletnico generacije 2000/2008. Nekaterih po osnovni šoli sploh nisem videla in zdaj, po desetih letih, sploh ne prepoznala. Objemi, poljubi, stiski rok – vsega je bilo na pretek. Očitno generacija, pri kateri nam je marsikaj zelo dobro uspelo! Bili so seveda tudi »težki kalibri«, s katerimi sem komaj komaj shajala, večina jih je pa bila vendar zelo solidna. Nekako najbolj me je stisnilo v želodcu, ko sem pomislila na Evo. Ne da bi me bilo strah srečanja z njo, bolj je šlo za to, da so se priplazili na površje neprijetni, težki spomini na tisto pomlad pred desetimi leti. Eva mi je resnično zagrenila zadnja dva meseca pred upokojitvijo.

**

Bila je odličnjakinja, zelo kreativna oseba, močna pri jezikih in dobra igralka v gledališki skupini. Zelo ambiciozna oseba, a v oddelku ni bila priljubljena. Kot so rekli učenci, je jako rada lezla učiteljem v rit in bila za dobro oceno pripravljena storiti marsikatero neumnost. Nagovorila sem jo, da je poslala nekaj svojih haikujev na lokalni literarni natečaj. Tema je bila Pomlad, čudeži prebujajoče se narave in ljubezen. Še sodelavke slovenistke so menile, da ima Eva odličen smisel za kovanje verzov. Dosegla je prvo mesto med mladimi pesniki in bila sem zelo ponosna nanjo. Toda – čez kakšen teden po objavi rezultatov natečaja je prišla do mene ravnateljica z anonimnim pismom, ki ga je – po slogu in pisavi sodeč – spisal odrasli, ki je v pismu trdil, da so pesmi moje Eve prepisane s te in te spletne strani. Očitno kak slovenist ali zavzet starš, čigar otrok na natečaju ni uspel ali bil mora zelo blizu prvega mestu. Nismo imele pojma, kdo je bil anonimnež, niti kasneje nam ni uspelo izvedeti, a z ravnateljico sva seveda takoj preverili njegove trditve. Bilo je točno tako, kot je navajal v svojem sporočilu; dekle je do pike in vejice prepisalo, ukradlo pesmi s spletne strani, kjer se najdejo besedila številnih, še neuveljavljenih ustvarjalcev. Obe sva bili čisto paf! Kaj takega se nam še ni zgodilo! A to je bila očitno posledica nove tehnologije, ki omogoča nove načine goljufanja.

»Kaj bomo storili?« se je razburila ravnateljica.

»Vsekakor bo moral organizator literarnega natečaja razveljaviti rezultate, proti dekletu pa moramo v vsakem primeru ukrepati,« je menila šolska psihologinja.

»Zdaj se boste morali očitno ubadati še s takimi novodobnimi packarijami,« sem pridala zelo razočarana, obenem rahlo olajšana, saj sem bila na pragu upokojitve. »Si predstavljata, koliko spletnih portalov in forumov s poezijo že obstaja! Nemogoče je slediti vsemu gradivu!«

Psihologinja je namrščila čelo, rekoč: »Pri vseh predmetih kradejo s spleta, od obnov vsebin za domače branje do seminarških in projektnih nalog pri zgodovini in geografiji in bog ve, kje vse še.«

»Starše pokličem, Evin dejanje je vsekakor resen prekršek,« sem dodala.

Ravnateljica pa: »Dekle soočimo s starši. Bolj bo zaleglo.«

Odkrito povedano sem bila zelo razočarana nad Evo. Bila je sposobna sama ustvarjati, izkazala se je že pri tem, z goljufijo pa je zapravila vse moje spoštovanje, obenem očrnila šolo, mene, ki sem ji bila mentorica, in seveda omadeževala svoje do tedaj dobro ime. Za čudo niti starši niti 'tatica verzov' ni vzela neprimernega dejanja za hudo zlo. Mati, precej naduta in jezična ženska, je dejala le: »Če lahko poslanci v državnem zboru magistrirajo in doktorirajo s plagiaty, kako lahko otroku

zamerite, da si je malo pomagal s prepisovanjem!« Neverjetno! Oče je molčal in gledal v tla. Ravnateljica jima je napela o morali, poštenju, spoštovanju avtorskih pravic ... a se mi je zdelo, da pridiga gluhim ušesom. Nobenega kesanja, nobenega opravičila. Eva je do konca šolskega leta samo brezbrizno gledala mimo mene, kot da sem zrak, niti spregovorili nisva več. Sledilo je opravičevanje šole organizatorju literarnega natečaja, razveljavitev rezultatov, Evo pa je doletela le - po mojem mnenju - preblaga kazen: na sklepni svečanosti devetošolcev ni prejela priznanja ravnateljice za aktivno in uspešno delo v vseh mogočih dejavnostih v minulih letih. Kaj več nismo mogli storiti, saj je bil pred vrati konec šolskega leta.

Nisem verjela, da se bo prikazala na deseti obletnici. Ko sem jo v soboto ugotovila, se mi ni skrčil želodec, niti me ni prevzel slab občutek, nič se ni zgodilo. Stisnili sva si roke, se pozdravili in se toplo spogledali, kot da vsega tistega pred desetimi leti nikoli ni bilo. Potem me je pa presenetila s toplim objemom in poljubom na lica.

»Tako vesela sem, da vas spet srečam,« je rekla s širokim nasmehom. »Berem vse, kar objavite, vse vaše knjige imam na polici ... sama sem pa opustila tovrstna prizadevanja. Preveč naporno je.« Kar mlela je, kot da ji je nerodno in ne ve prav, kako naj se vede do mene. Do konca srečanja ni bilo prave priložnosti, da bi se pomenili, niti nisem pričakovala, da bi se želela spuščati v analizo zdavnaj minulih dogodkov. Večer je kar poletel mimo in bila sem vesela, da sem ga doživela.

Sem ji oprostila? Seveda, že zdavnaj! Napišem ji mejl, odgovor na njeno vprašanje z listka, da ne bo v dvomih. Koliko goljufij se dogaja okoli nas! Goljufajo še najbolj tisti, ki bi nam morali biti idoli, zgled poštenja, pravičnosti in civilizirane družbe 21. stoletja. Mar lahko zamerim otroku? Ni bilo prav, kar je storila, očitno pa je v minulih letih sama spoznala svoj greh in se ubadala z mislijo, ali sem ji oprostila ali ne. Že to je veliko!

TA SEDMA – jaz sama

V spomin Józsefu Attili ob njegovi pesmi variacij

Na svetu tem ne morem stalno biti,
čepprav sedemkrat rodila bi me mati!
Enkrat v bolnišnici rojena,
enkrat v krstu, v Jezusovi smrti prerojena,
enkrat znašla na ornici se izdatni,
enkrat v ilovnati zemlji blatni,
enkrat v koči temni se, leseni,
nato v veveric votlini mračni.
Jokala tuleč sem, žitka drama!
Vendar SEDMA ta, ostala sem jaz – sama.

Sovrag je marsikak pred mano stal,
eden pod imenom lažnim se je zvati dal,
eden poljubno stvar mi v dar ponudil,
kot da sam jo je izumil,
ko kulturo si z denarjem kupil.
Eden, ki vedé izdal je srčiko stvari,
nato pa jo hinavsko branil.
Eden le molčal je,
in počasi med sokrivci hodil,
da kot SEDMI prostor zase bi priboril.

Med ljubimi sem šestimi
na sedmega čakala.
Eden, ki poljub zastonj mi dal je,
eden, ki ženske za nos je vodil,
eden, ki v upu čakal na moj DA je,
eden, ki udaril ga je Bog,
eden prosil za srcé je moje.
Brenčeč kot muhe gledali so name,
jaz pa SEDMEMU nevesta
ostala sem vsa zvesta.

Če pesnikujem, ne mislim na predujem.
Naj verz moj mnogim bo v pouk.
Eden, ki gleda name, me spodbuja,

eden kot beraček se mi laska,
eden, ki skoraj le denar mu vse je,
eden, ki usoda ga pustila je.
Bodi pesnik in junak kot Zrínjski,
a SEDMI, SEDMI pa –
bodi ti!

Če to vse takó se je godilo,
vendar kot človek vsak
daj spustiti se v gomilo.
Pod nagrobnikom svetá počivaj!
Vendar ta SEDMI, SEDMI,
bodi ti!

Prevedel dr. Jožef Smej

ELKÉSVÉ

Eleonórának nem sok ideje maradt, hogy elérje az utolsó vonatot. Mindig valahonnan valahova utazunk, elindulunk az egyik állomásról, megérkezünk a másikra. Ez egy adott időben és térben történik. Ahogy kinézett a vonat ablakán szembe jött vele a tavaszi táj. Rügyezni kezdtek a fák, a zöld levelek már kibújtak ágain. Beindulni látszott az élet az öntudatlan természet ölén. Ahogy elhagyta a vonat az állomást csak kattogtak benne a múlt percei. Felidéződött benne ifjúsága, amikor ugyanezen az útvonalon utazott, amikor egyetemista volt és a vonatokon maga után hagyta a nagy távolságokat. Álmaiban gyakran visszatért egy mozzanatra, amikor lekési a vonatot. Ilyenkor egy ismeretlen állomás ismeretlen peronján állt, egyedül, a vonat pedig már elindult és lekészte, nem tudott felszállni rá. Ekkor megállt benne az idő, előre nem haladt, de hátrafelé sem, mintha megállt volna a lift egy harmincöt emeletes lakótömb felénél.

Eleonóra az órájára nézett, bevette a szívpanaszaira írt gyógyszereit, aztán megjegyezte:

- Nagyon sokszor elkéstem az életemben.

Felsejlett benne egy emlék, amikor diplomaosztás volt az egyetemen és akkor is később érkezett meg, már elmentek a csoporttársai, akikkel később sem találkozott, mert elhagyta Budapestet, Magyarországot. Ez is olyan jelképes volt az életében, lemaradni egy fontos és ünnepélyes dologról, a diplomaosztásáról. Volt aki visszament Jordániába, Csehországba, valamelyik más határon túli magyar régióba. Aztán nagy üresség maradt utána, mintha nem is élt volna sohasem Budapesten. Láthatatlanul eltűnt a szem elől, elérhetetlenné vált.

Eszébe jutott még egy-két hasonló dolog, amikor elkésett a vizsgákról, majd bepótolta ezeket, vagy amikor elkésett az első randevújáról a Deák téren. Végül is valahogy nem sikerült összejönni azzal a fiúval, aki tetszett is neki. Olyan sorsszerű volt számára ez az esemény. Valami furcsa kényszert érzett a gondolataiban, s ki kellett mondania:

- Igazán mégsem késtem le semmiről, hiszen az életem is csak egy nagy utazás. Valahol elkezdjük az utunkat és valahol abbahagyjuk. A kezdet és a vég nem tőlünk függ, a többi talán irányítható. Újra fel lehet szállni a következő vonatra, ha az előző már el is ment. Az elkésés is csak egy állapot, le lehet győzni, meg lehet változtatni. Eleonóra nagy kételkedés közt mégis elfogadta, hogy semmiről sem késett le, mégis úgy érezte, hogy vonata másodperc pontossággal siklik halála felé. Egyszer ez is kikerülhetetlen lesz, nem tudja majd lekésni.

KAZALO ∞ TARTALOMJEGYZÉK

Danijela Hozjan, PREHOJENA POT	4
Hozjan Danijela, BEJÁRT ÚT	5
Ana Matjašec, ZBORNIKU POBIRALCI ROSE NA POT	6
Matjašec Ana, ÚTRA FEL HARMATFOGÓK	7
Avtorji ∞ A szerzőkről	8
Avtorica, ilustratorika & oblikovalka ∞ A szerző, Illusztrátor & grafikai tervező	19
<i>38. literarni večer ∞ 38. irodalmi est</i>	20
Lidija Alt, RITEM POLETJA	21
Lidija Alt, POTOVANJE K SEBI	21
Verona Auguštin, MOJA ZGODBA O OPERACIJI	22
Rade Bakračević, POČITNIŠKI UTRINKI	25
Tatjana Bogdan, POTOVANJA	26
Zlatka Frajzman-Pupa, ČUDNA	28
Zlatka Frajzman-Pupa, OKTOBAR	28
Zlatka Frajzman-Pupa, LETO	28
Milan Hajdinjak, DANES	29
Milan Hajdinjak, SAMOTA	29
Milan Hajdinjak, OPROSTI	29
Milan Hajdinjak, JOKAJ	29
Milan Hajdinjak, GREH	29
Danijela Hozjan, PREIZKUŠNJA	30
Franc Koren, KJE NAJ SE TE DOTAKNEM ?	32
Franc Koren, LISICA	32
Franc Koren, KJE NAJ SE TE DOTAKNEM ? »TRUE LOVE«	33
Janja Mogdič, DOPUST JE ZA POČITEK	36
Olga Paušič, ŠESTI VROČNSKI VAL (humoreske)	37
Aleksander Ružič, ŠE JE TU	39
Aleksander Ružič, SOLZA	39
Aleksander Ružič, POT	39
Biserka Sijarič, OBRNI KLJUČ ZA VEDNO	40
Anita Szunyog, TERME OLIMIJA	40
Zágorec-Csuka Judit,	41
Zágorec Csuka Judit, GAZDAG SZEGÉNYEK, SZEGÉNY GAZDAGOK	42
<i>39. literarni večer ∞ 39. irodalmi est</i>	44
Lidija Alt, PLES JESENI	45
Lidija Alt, JESENSKA MELANHOLIJA	45
Lidija Alt, ISKANJE JESENI	45
Verona Auguštin, MELANHOLIJA	46

Verona Auguštin, TVOJ POGLED	46
Nataša Horvat, MELANHOLIJA	47
Milan Hajdinjak, DOLINA	48
Milan Hajdinjak, NE VERJEMI	48
Milan Hajdinjak, NEKOČ	48
Milan Hajdinjak, LE NJEJ	48
Milan Hajdinjak, SLOVO	49
Danijela Hozjan, SPOMIN IZ MOJEGA OTROŠTVA NA LENDA VO	50
Franc Koren, GOSPODINJE NA ROBU ŽIVČNEGA ZLOMA	51
Janja Magdič, LENDA VA	52
Jovan Mirkovič, ŽIVLJENJE NA TIRIH	53
Olga Paušič, JESENSKA MELANHOLIJA - RAZSUTJE	60
Olga Paušič, PSI	60
Olga Paušič, BILO JE	60
Olga Paušič, RINGARAJA	60
Olga Paušič, PREDSTAVLJAM VAM KNJIGO IVANKE KLOPČIČ CASAR NAKLJUČNI TRK	62
Mirjana Štefanicki Antonič, V SPOMIN MAMI	63
Mirjana Štefanicki Antonič, VČERA J	63
Mirjana Štefanicki Antonič, PESNIKU	64
Mirjana Štefanicki Antonič, Prevod v slovenščino: Franjo Frančič NE ZNAŠ	64
Mirjana Štefanicki Antonič, NOVO SVITANJE	64
Zágorec Csuka Judit, KI FOG MEGVÉDENI?	65
Zágorec Csuka Judit, MAGÁNY	66
Judit Zágorec-Csuka, EGYSZER	66
Slavica Zver, JESENSKI ČAS	67
Slavica Zver, ŠELESTENJE JESENSKEGA LISTJA	67
<i>40. literarni večer ∞ 40. irodalmi est</i>	<i>68</i>
Lidija Alt, VRTILJAK SANJ	69
Verona Auguštin, SANJSKI SVET RADOSTI ŽIVLJENJA	70
Verona Auguštin, NASMEH	70
Rade Bakračević, NA PUTU NAJLEPŠIH SNOVA	71
Zlatka Frajzman-Pupa, UKRAO SI MI SNOVE	71
Milan Hajdinjak, KJE JE LJUBEZEN?	72
Milan Hajdinjak, BISERČEK LJUBEZNI	72
Milan Hajdinjak, PROŠNJA MOJEGA SRCA	73
Nataša Horvat, NA KRAJU UKRADENIH SNOVA	74
Nataša Horvat, JEDNOM U SNOVIMA	75
Danijela Hozjan, NASMEH	76
Franc Koren, GALLERY GIRL / DEKLE IZ IZLOŽBE	77
Franc Koren, SAMOHRANILKA	77

Olga Paušič, ZANIMIVA FOTOGRAFIJA: STOLPI TIŠINE iz Yazda	78
Olga Paušič, NASMEH	79
Bernadette Pojbič, MOJA VSAKODNEVNA RAZMIŠLIJANJA ALI KDO MI JE UKRADEL SANJE	80
Andrea Schneider, NASMEHNI SE MI	82
Zágorec Csuka Judit, A CSERESZNYEFA	82
Slavica Zver, NOCOJ SEM SANJALA	83
<i>41. literarni večer ∞ 41. irodalmi est</i>	84
Lidija Alt, KDO	85
Lidija Alt, MOČ BESEDE	85
Lidija Alt, IZ VSAKDANJKA	85
Verona Auguštin, KULTURNI PRAZNIK	86
Rade Bakračević, TRENUTAK ZA NEKA NOVA VREMENA	86
Zlatka Frajzman-Pupa, OKO	86
Zlatka Frajzman-Pupa, ČUTIŠ	87
Milan Hajdinjak, LE NJEJ	88
Milan Hajdinjak, MOJA MISEL	88
Milan Hajdinjak, TI SI MOJE SANJE	89
Milan Hajdinjak, STRAH	89
Milan Hajdinjak, SANJSKI SVET	89
Danijela Hozjan, STRAH, NESKONČEN STRAH!	90
Franc Koren, ČAS BREZ ZGODOVINE	91
Franc Koren, PETELINJI ZAJTRK	92
Gabriela Lisjak, DRZNI NEJC	92
Olga Paušič, DOBER ČLOVEK	93
Olga Paušič, BESEDE, BESEDE	93
Janja Magdič, NAVADEN DAN	97
Janja Magdič, POSEBEN ČAS	97
Zagorec Csuka Judit, AZ ŐSZIRÓZSA-CSOKOR	98
Slavica Zver, TRNOVA POT	99
Nastalo v literarni delavnici 23. 1. 2018	100
<i>42. literarni večer ∞ 42. irodalmi est</i>	104
Lidija Alt, TU SEM DOMA	105
Lidija Alt, V STRESU	105
Lidija Alt, USODA	105
Verona Auguštin, NAŠA RAVNICA	106
Verona Auguštin, OBISK	106
Rade Bakračević, SUDBINA JE NEPOBEDIVA	107
Milan Hajdinjak, KO KLONITA SRCE IN DUŠA	109
Milan Hajdinjak, IGRA STRASTI	109

Milan Hajdinjak, LJUBLJENA MOJA	110
Milan Hajdinjak, HREPENENJE	110
Danijela Hozjan, TAM, KJER SEM DOMA, JE MOJE SRCE	111
Ivanka Klopčič Casar, S E L I T V E	112
Feri Lainšček, prevedla Zágorec Csuka Judit, A VADÁSZ	117
Janja Magdič, TU SEM DOMA	119
Olga Paušič, ANGELI	120
Olga Paušič, V STRESU	124
Olga Paušič, V STRESU II	124
Bernadette Pojbič, NE STOJ NAD GROBOM, KJER LEŽIM	125
Andrea Schneider, NAŠE POLITIČNO PRIZORIŠČE JE KOT ZANEMARJENA KMETIJA..	127
Slavica Zver, TAM, KJER SONCE GREJE!	128
Gradivo iz literarne delavnice 13. 3. 2018 (PROZA)	128
<i>43. literarni večer ∞ 43. irodalmi est</i>	<i>132</i>
Lidija Alt, MURA	133
Lidija Alt, S SONCEM	133
Lidija Alt, DIHTEME	133
Lidija Alt, K SVETLOBI	133
Marija Biber, MURA	134
Romana Glavač, MED SVETLOBO IN TEMO	135
Milan Hajdinjak, NAJIN PLES	137
Milan Hajdinjak, SANJE SRCA	137
Danijela Hozjan, MOJA MURA	138
Franc Koren, KDO BO UBIL PTICO OPONAŠALKO?	139
Janja Magdič, MURA	140
Janja Magdič, MLIN NA MURI	140
Olga Paušič, V MRAKU	141
Olga Paušič, V JUTRU	141
Zágorec-Csuka Judit, A HETEDIK én magam, József Attila emlékére, variációk versére	142
<i>44. literarni večer ∞ 44. irodalmi est</i>	<i>144</i>
Lidija Alt, POMLAD V SRCU	145
Lidija Alt, MLINI JEZIKAVI	145
Lidija Alt, NOČ	145
Verona Auguštin, NARAVA	146
Verona Auguštin, POMLAD V SRCU	146
Rade Bakračević, U OČEKIVANJU DRUGOG PROLEĆA	147
Zlatka Pupa Frajzman, ČEKANJE BLIZINE	148
Milan Hajdinjak, PESEM ZATE, DRAGA	149
Milan Hajdinjak, TI SI SONCE, KI ŽIVI V MENI	149
Danijela Hozjan, POMLAD V SRCU	151

Franc Koren, VSE JE LE TRENUTEK	152
Janja Magdič, POMLAD V DUŠI	153
Olga Paušič, JEZIKANJE	154
Aleksander Ružič, BULOZE	156
Aleksander Ružič, KALIPSO	156
Aleksander Ružič, VEČNOST	156
Slavica Zver, POMLAD	157
<i>45. literarni večer ∞ 45. irodalmi est</i>	<i>158</i>
Lidija Alt, ZLA SLUTNJA	159
Lidija Alt, PRIŠEL JE ČAS	159
Lidija Alt, LAŽ V OČEH	159
Franc Koren, ŽAL, DANES NI DAN ZA PESEM	160
Olga Paušič, OPROSTILA SEM JI	161
Zágorec Csuka Judit, TA SEDMA – jaz sama	164
Zágorec Csuka Judit, ELKÉSVE	166

PESNIKU

Zbudila se bom, opita z jutrom,
sanjala te bom odprtih oči,
božala tvojo senco, razlito v razkoraku večnosti.
Pozabila bom, da si pesnik,
pomešala bom tvoje rime,
razumela bom, da sem rojena,
okovana v strani tvojih knjig.

Mirjana Štefanicki Antonić

